

บรรณาธิการแถลง

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ บทความวิจัย บทความทางวิชาการ ของนักวิจัย คณาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และทั้งบุคคลภายนอกและบุคคลภายในมหาวิทยาลัยฯ วารสารมีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน, กรกฎาคม-ธันวาคม) วารสารนี้มีอายุครบ 3 ปี ทางมหาวิทยาลัยฯ ได้เสนอขอรับการประเมินคุณภาพวารสาร เพื่อนำวารสารเข้าสู่ฐานข้อมูลสากล ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre : TCI)

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ฉบับนี้ เป็นปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2557) ในเดือนธันวาคมของทุกปี จังหวัดกาญจนบุรี จัดให้มีงานประจำปี สะพานข้ามแม่น้ำแคว ปีนี้มีความสำคัญ คือ ครบ 73 ปี ญี่ปุ่นบุกไทย จึงนำบทความรับเชิญที่ชวนอ่านมาลงในวารสารนี้ พร้อมด้วยบทความที่มีคุณภาพผ่านการประเมินบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ วารสารมีจำนวนทั้งสิ้น 10 บทความ เป็นบทความรับเชิญ 1 บทความ และบทความวิจัย 9 บทความ เช่น การตลาด ครุศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม บริหารจัดการ

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ส่งบทความมาให้พิจารณาตีพิมพ์และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความ (Peer Reviewers) ทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขบทความให้มีความถูกต้อง ตลอดจนผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ให้การสนับสนุนในการจัดทำวารสาร สถาบันวิจัยและพัฒนา คณะผู้จัดทำ “วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นิพนธ์ สุขปรึดี
บรรณาธิการ

รำลึก 73 ปี ญีปุ่นบุกไทย

วรวิธ สุวรรณฤทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้รับบำนาญ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

นับเป็นเวลา 73 ปีมาแล้ว ญี่ปุ่นประเทศที่ไม่เคยเป็นคู่สงครามและศัตรูกับไทยมาก่อน ได้ยกพลขึ้นบกเข้ายึดประเทศไทย เมื่อเช้าตรู่ของวันที่ 8 ธันวาคม 2484 ด้วยวัตถุประสงค์ คือ การสร้าง “วงศัไพบูลย์มหาเอเชียบูรพา” ญี่ปุ่นต้องการใช้ไทยเป็นฐานทัพเพื่อรุกเข้าไปในมลายูและพม่าที่อยู่ในการครอบครองของอังกฤษ กองทัพไทยก็รวบรวมกำลังเข้าต่อสู้เพื่อรักษาอธิปไตยอย่างสุดความสามารถ ในที่สุดรัฐบาลไทยต้องประกาศยุติการรบ ยอมร่วมเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น ต่อมากองทัพญี่ปุ่นเสนอขอสร้างทางรถไฟสายไทย-พม่า โศกนาฏกรรมจึงเกิดขึ้นเมื่อญี่ปุ่นเกณฑ์เชลยและกรรมกรรวมทั้งคนไทยมาสร้างทางรถไฟ ทำให้ผู้คนต้องบาดเจ็บและล้มตายจำนวนมาก ทางรถไฟสายนี้จึงเรียกกันว่า “ทางรถไฟสายมรณะ”

ลานพระบรมรูปทรงม้า

ประเทศไทยในเดือนธันวาคม 2484

เหตุการณ์ต่างๆ ไปหลังจากญี่ปุ่นเข้ามาใกล้เกลี้ยสงครามอินโดจีน ทำให้ไทยได้ดินแดนคืนมาจากฝรั่งเศสหลายแห่ง ในเอเชียมีความสงบเพราะประเทศต่างๆ ล้วนตกเป็นเมืองขึ้นของชาติมหาอำนาจยกเว้นไทยประเทศเดียว ต่อมาจู่ๆ วิทยุกรมโฆษณา หนังสือพิมพ์ เริ่มมีบทความเกี่ยวกับเรื่องภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นในประเทศ ถึงกับได้มีการแนะนำประชาชนถึงวิธีการปฏิบัติ ถ้ามีข้าศึกเข้ามาลวงล่อลอบไทย ไม่ว่าจะป็นชาติใดก็ตาม ขอให้ทุกคนต่อสู้-สู้และสู้ เมื่อຍั้งไม่ไหวให้เผาทำลาย

สิ่งที่จะเอื้อประโยชน์แก่ศัตรูให้สิ้น เริ่มมีการฝึกยุวนายทหาร ยุวชนทหาร ยุวนารีเข้มมากขึ้น

หลังจากสงครามอินโดจีนต้นเดือนกันยายน 2483 มีคนญี่ปุ่นกลุ่มหนึ่งอำพรางตัวเดินทางเข้ามา ในเมืองไทยโดยทางเรือ มาขึ้นที่ท่าเรือกรุงเทพฯ ล้วนเป็นคนหนุ่มถึงวัยกลางคนในการเดินทางทุกคนระบุว่าป็นนักธุรกิจแพทย์ เข้ามาพักที่บริษัทมิตรชูปิชิ แต่ที่แท้จริงแล้วพวกเขาเหล่านั้นป็นเสนานิการทหาร ซึ่งถูกส่งเข้ามาจากกองบัญชาการทหารบกญี่ปุ่นโดยการปลอมตัวเข้ามามีหน้าที่สืบราชการลับ รวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์

ทางทหารเพื่อเตรียมการให้กองทัพญี่ปุ่นเข้ามาในอินโดจีน มลายู และพม่า คนญี่ปุ่นทำตัวเป็นนักท่องเที่ยวเช่าเรือไปตกปลาตามชายทะเล หมู่เกาะต่างๆ บ้างก็มาเรียนภาษาไทยและแยกย้ายไปตามต่างจังหวัด เช่น ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ในสมัยนั้นคนญี่ปุ่นรู้จักประเทศไทยเป็นประเทศทุรกันดารเต็มไปด้วยสัตว์ร้ายนานาชนิด เช่น ช้างป่า จระเข้ งูพิษ ฯลฯ

ใกล้วันที่ 10 ธันวาคมเข้ามาทุกที ผู้คนในกรุงเทพฯ ต่างเตรียมการเฉลิมฉลองวันรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นงานประจำปีของไทย แสงไฟในกรุงเทพฯ เริ่มสว่างไสวระยิบระยับขึ้นบริเวณสวนอัมพร ลานพระบรมรูปทรงม้าและเขาดิน ห้างร้าน บริษัท มหาวิทยาลัย หน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เริ่มตระเตรียมการออกร้าน การละเล่น การแสดงต่างๆ เวทีประกวดสาวงามพร้อม ประชาชนเตรียมการที่จะเฉลิมฉลองสนุกสนานกันอย่างเต็มที่

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี

ญี่ปุ่นวางแผนยึดไทยโดยสันติวิธี

ญี่ปุ่นวางแผนที่จะบีบบังคับรัฐบาลไทยให้ร่วมสนับสนุนในการรุกเข้าไปในมลายูและพม่าอย่างสันติวิธี โดยวางแผนจัดงานเลี้ยงที่สถานทูตญี่ปุ่นที่กรุงเทพฯ แล้วเชิญจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีมาร่วมงานเพื่อติดต่อกับ ร่วมตกลงให้กองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกโดยสันติในเช้าวันรุ่งขึ้น แต่แผนการดังกล่าวต้อง

ญี่ปุ่นขอเดินทัพผ่านไทย

มหาสงครามโลกครั้งที่ 2 ขยายตัวคุกคามเข้ามาถึงทวีปเอเชีย เมื่อกองกำลังญี่ปุ่นได้เปิดฉากโจมตีฐานทัพเรือเพิร์ลฮาร์เบอร์ หมู่เกาะฮาวายของสหรัฐฯ ในมหาสมุทรแปซิฟิก ฮังกง โกตาบารูทางเหนือของมลายูอย่างรุนแรงและฉับพลัน ในวันที่ 7 ธันวาคม 2484 โดยมีได้ประกาศสงครามล่วงหน้า สหรัฐอเมริกาและอังกฤษจึงประกาศสงครามกับญี่ปุ่นในวันนั้น 8 ธันวาคม 2484 สงครามมหาเอเชียบูรพา (The Greater East War) จึงเกิดขึ้น

วันเดียวกันญี่ปุ่นได้ยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลไทย ขอให้กองทัพญี่ปุ่นเดินทัพผ่านประเทศไทย ขณะนั้นไทยยังไม่ได้ตอบข้อเสนอของญี่ปุ่น และภายหลังโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์เพียงหนึ่งชั่วโมง กองทัพญี่ปุ่นได้ส่งกำลังเตรียมบุกเข้าประเทศไทยทางชายแดนด้านตะวันออก และเตรียมยกพลขึ้นบกทางชายฝั่งทะเลทางอ่าวไทย

ล้มเลิกไป เมื่อจอมพล ป. หายตัวไปอย่างลึกลับไม่มาร่วมงานโดยไม่ทราบว่าเป็นไปไหนทั้งๆ ที่ทางญี่ปุ่นพยายามสอบถามรัฐมนตรีไทยว่า จอมพล ป. นายกรัฐมนตรีทำไม่ไม่มาและตอนนี้อยู่ที่ไหน? แต่ก็ได้รับคำตอบว่าไม่ทราบ อาจจะเดินทางไปต่างจังหวัด ทางสถานทูตไม่สามารถให้คำตอบกับกองกำลังที่กำลังเตรียมการบุกประเทศไทยได้

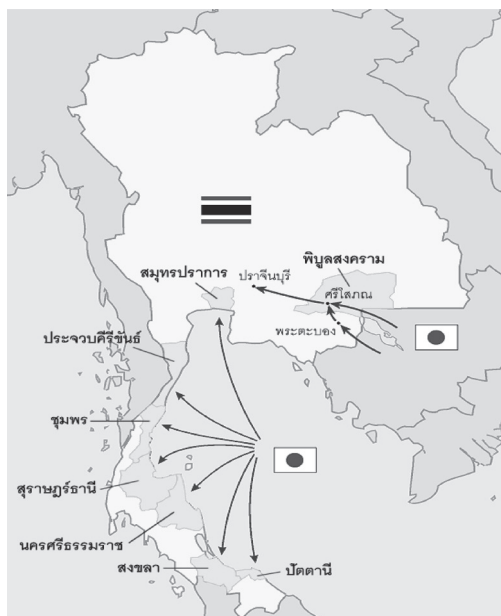
ญี่ปุ่นบุกยึดสถานีรถไฟสายอรัญประเทศ

เหตุการณ์ญี่ปุ่นบุกไทย

กองทัพญี่ปุ่นจึงเคลื่อนทัพบุกเข้าประเทศไทย ทางชายแดนด้านตะวันออกในเวลาเช้ามืดของวันที่ 8 ธันวาคม 2484 กองทัพญี่ปุ่นจำนวน 50,000 ยกรถรบกว่า 600 คัน ทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์ยกพลก็เคลื่อนเข้ามาทางด้านอรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อเข้ายึดกรุงเทพฯ เพราะไม่ได้รับคำตอบจากทางสถานทูตโดยผ่านเข้ามาจากพระตะบองและพิบูลสงคราม

ทางอ่าวไทยเรือรบญี่ปุ่นจำนวน 23 ลำปิดอ่าวไทย ตั้งแต่บางปู สมุทรปราการ ที่ประจวบฯ กองทัพเรือญี่ปุ่น

ส่งทหารเข้ายึดกองบินน้อยที่ 5 ด้านอ่าวมะนาว ได้รับการต่อต้านจากทหาร ตำรวจ ยุวชนทหาร ประชาชน เกิดการสู้รบอย่างรุนแรงทุกแห่งตั้งแต่ชุมพร สงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ปัตตานี ญี่ปุ่นบุกเข้ายึดสถานที่ราชการ ที่ทำการอำเภอ โรงพยาบาล โรงเรียน โรงไฟฟ้า ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ฯลฯ ฝ่ายไทยทำการต่อสู้อย่างเต็มกำลังความสามารถเสียชีวิตด้วยกันทั้งสองฝ่าย การสู้รบดำเนินมาจนเวลาประมาณ 12.00 น. ของวันที่ 8 ธันวาคม 2484 จึงได้รับแจ้งจากรัฐบาลให้ยุติการสู้รบและให้ทหารญี่ปุ่นสามารถเดินทัพผ่านได้

กองทัพญี่ปุ่นบุกประเทศไทย

ผลจากการสู้รบ ทหาร ตำรวจ และพลเรือนเสียชีวิตดังนี้

นครศรีธรรมราช 39 นาย

ปัตตานี 29 นาย

สงขลา

ชุมพร

ประจวบคีรีขันธ์

9 นาย บาดเจ็บ 40 นาย

5 นาย

40 นาย

ยุวชนทหาร

รัฐบาลประกาศยุติสงคราม

เช้าตรู่วันที่ 8 ธันวาคม 2484 เสียงประกาศจากวิทยุกรมโฆษณาภิประกาศออกมาว่า ญี่ปุ่นเคลื่อนทัพเข้าประชิดไทยทางด้านอรัญประเทศ เมื่อเวลา 4.30 น. กองทัพเรือญี่ปุ่น ยกพลขึ้นบกและเข้ายึดสถานตากอากาศบางปู ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ทุกแห่งมีการสู้รบอย่างรุนแรง แต่แล้วเวลาประมาณ 10.00 น. แถลงการณ์ของรัฐบาลก็ประกาศออกมาให้ทุกหน่วย รวมทั้งประชาชนให้ยุติการต่อสู้ ยุติการขัดขวางกองทัพญี่ปุ่นโดยสิ้นเชิง บัดนี้รัฐบาลไทยได้ตกลงกับกองทัพญี่ปุ่นแล้ว ในเหตุผลที่ว่า ญี่ปุ่นถือว่าประเทศไทยเป็นมิตรประเทศและการกระทำครั้งนี้มิใช่เป็นการรุกรานอำเภอยุโรปไทยของญี่ปุ่น ยังเคารพศักดิ์ศรีและความเป็นเอกราชของประเทศไทย โดยสมบูรณ์ มิได้มีเจตนาลบหลู่ดูหมิ่นแต่ประการใด ขัดข้องหมองใจก็ให้อภัยกัน ที่ยกพลมานี้เพื่อขอเดินทัพผ่านแผ่นดินไทย ไปรบกับอังกฤษที่มลายูและพม่า พลเอกยามาซิตา ผู้บัญชาการกองทัพญี่ปุ่นขีดเส้นตายไว้ที่ 8.00 น. ถ้าไทยไม่ยอมก็จะใช้กำลังเข้ายึดทันที

แถลงการณ์ของรัฐบาล

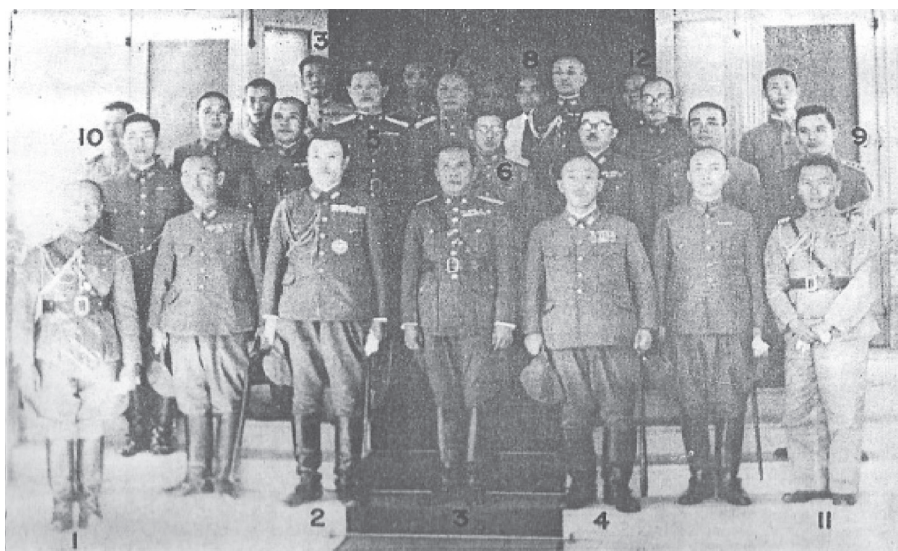
“ด้วยเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2484 ตั้งแต่เวลา 00.20 น. กองทหารญี่ปุ่นได้เข้าสู่ประเทศไทย

ทางทะเลในเขตจังหวัดสงขลา ปัตตานี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนกองทัพบุกเข้ามาทางจังหวัดพระตะบองและพิบูลสงครามเกือบทุกแห่ง ทหารและตำรวจไทยได้ทำการต่อสู้อย่างเข้มแข็ง

อนึ่งในเวลาเดียวกันนี้ก็ได้ทราบข่าวจากต่างประเทศว่ากองทัพเรือญี่ปุ่นได้เข้าโจมตีเกาะฮาวาย และฟิลิปปินส์ของสหรัฐอเมริกา ได้ยกพลขึ้นบกที่โกตาบารูในเขตมลายูของอังกฤษ และเข้าโจมตีสิงคโปร์ โดยทางเครื่องบินอย่างหนักด้วย

ในเรื่องนี้เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นได้มาที่ทำเนียบนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 7 ธันวาคม 2484 เวลา 22.00 น. ได้ชี้แจงกับกรรมการต่างประเทศว่าได้ประกาศสงครามกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกาแล้ว แต่มิได้ถือว่าไทยเป็นศัตรู หากว่ามีควมจำเป็นต้องการทางเดินผ่านอาณาเขตไทย

“รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พิจารณาปรึกษากันโดยรอบคอบแล้วเห็นว่าเหตุการณ์เกิดขึ้น ทั้งนี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงตกลงให้ทางเดินทัพแก่ญี่ปุ่นและการต่อสู้ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นให้หยุดลง”

ไทย-ญี่ปุ่นลงนามเป็นไมตรีกันที่พระอุโบสถ
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
วันที่ 23 ธันวาคม 2484

ขบวนการเสรีไทย

หลังจากไทยเป็นไมตรีกับญี่ปุ่น และประกาศสงครามกับอังกฤษและอเมริกา คนไทยบางกลุ่มรวมทั้งคนไทยในต่างประเทศไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล มี ม.ร.ว. เสรี นิตย์ ปราโมช นายปรีดี พนมยงค์ นักเรียนไทย และคน ในต่างประเทศรวมตัวกันก่อตั้งขบวนการเสรีไทย

เพื่อต่อต้านขัดขวางการทำงานของญี่ปุ่น มีการจัดตั้งกองกำลังลับๆ ในกรุงเทพฯ และในต่างจังหวัด ฝึกอาวุธ ยุทธวิธีการสู้รบ การแจ้งข่าวการเคลื่อนไหวของกองกำลัง ญี่ปุ่นเมื่อสงครามสงบลง ทำให้การประกาศสงครามกับฝ่ายพันธมิตรเป็นโมฆะและทำให้ไทยไม่ต้องเป็นผู้แพ้สงครามด้วย

เสรีไทยที่ค่ายพนมทวน จ.กาญจนบุรี กำลังฝึกซ้อมรบ

ผลที่ได้รับจากสงครามมหาเอเชียบูรพา

ระยะเวลาที่เกิดสงครามปี พ.ศ. 2484-2488 ประเทศไทยต้องถูกโจมตีทางอากาศสถานที่ราชการ บ้านเรือนราษฎร ตลอดจนชีวิตทรัพย์สินได้รับความเสียหายและต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายทางทหารในการสงครามเป็นจำนวนเงินถึง 812 ล้านบาท กำลังพลเสียชีวิต จำนวน 5,947 คน ดังนี้

นายทหาร	143 คน
นายสิบ	474 คน
พลทหาร	4,942 คน
ตำรวจ	88 คน
พลเรือน	310 คน

73 ปีผ่านไปเชื่อว่าคนรุ่นเก่าก็ไม่ได้ผูกใจเจ็บแค้นอะไร ส่วนคนรุ่นใหม่ในยุคนี้สมควรได้รับรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เพราะประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ทำให้เราต้องตระหนักว่า ความขัดแย้ง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสงครามเป็นเรื่องปกติ คนรุ่นใหม่ควรจะต้องเรียนรู้เพื่อความเข้าใจ ไม่ใช่เพื่อการแก้แค้น แต่ควรระลึกถึงความกล้าหาญ การเสียสละชีวิตและเลือดเนื้อของวีรชนในอดีตที่ทำได้ยากในปัจจุบัน และทางรถไฟสายประวัติศาสตร์สายนี้ควรได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา ศิวาลัย. (2543). สงครามโลกครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- โยชิโกวาท โทชิฮารุ. (2528). ทางรถไฟสายไทย*พม่า. กรุงเทพฯ : อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- วรวิฑูร์ สุวรรณฤทธิ. (2554). สงครามมหาเอเชียบูรพา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ. (2527). “แผนการบุกของญี่ปุ่นกับบทบาทของนายกรัฐมนตรีจอมพล ป. พิบูลสงคราม” วารสาร ศิลปวัฒนธรรม, 7, (9) หน้า 41-46.
- สรศักดิ์ แผงสภา. (2531). สงครามมิตไทยรบญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : ประเสริฐวาทีน.

ประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

EFFECTIVENESS ON THE MANAGEMENT OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY TO COMMUNITIES BY SMALL HOTELS IN HUAHIN DISTRICT, PRACHUAB KIRIKHAN PROVINCE.

¹⁾พัชรดา รัตเกล้า

¹⁾นักศึกษามหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120

¹⁾Patcharada Ratklao

¹⁾Master of Public Administration, Faculty of Management Science, Stamford University, Cha-am, Phetchaburi 76120

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากร ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ T-Test และ One way ANOVA – F

ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชน โดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ บรรษัทภิบาล โรงแรมขนาดเล็ก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Abstract

This study aimed to study the effectiveness of Corporate Social Responsibility to communities by small hotels in Huahin District, Prachaub Kirikhan Province, and to compare the effectiveness of Corporate Social Responsibility to community by small hotels in Huahin District, Prachaub Kirikhan Province, classified by demographic factors. The sample of this qualitative survey research consisted of 400 respondents, residing in Huahin District, based on Yamane method. The questionnaires were used as an instrument for data collection. The statistics employed for data analysis were mean, percentage, standard deviation, t-test and one way ANOVA - F was applied as analytical means. The findings revealed that the effectiveness of Corporate Social Responsibility was at a moderate

level, and the comparing results of effectiveness of Corporate Social Responsibility, classified by demographic factors, were significantly different at 0.05 level.

Key words : Effectiveness/Corporate Social Responsibility/Small hotel/ Hua - Hin Sub district/Pra-chuabkirkhan province

บทนำ

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเมืองที่มีการเติบโตทางการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็นผลจากความสวยงามเป็นธรรมชาติของชายหาด ตลอดจนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การจัดประชุม สัมมนา การแข่งขันกอล์ฟ การแข่งขันเรือใบ การจัดงานมิวสิกเฟสติวัล เป็นต้น โดยได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ดังจะเห็นได้จาก สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวยังอำเภอหัวหินระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2551 มีจำนวนเพิ่มขึ้น 10% (อานนท์ และ สุรีย์, 2555)

นอกจากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังมีการขยายตัวและการลงทุนของธุรกิจโรงแรม ทั้งโรงแรมขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของโรงแรมที่พักจากในอดีตที่เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยนักธุรกิจชาวไทยและมีเพียงไม่กี่แห่ง เช่น โรงแรมโซฟิเทล แต่ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นที่พักประเภทโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) รวมถึงที่พักประเภทบังกะโลและรีสอร์ทเพิ่มมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะดำเนินการศึกษาถึงประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลของโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลและเปรียบเทียบประสิทธิผลจากการดำเนินงานตามหลักบรรษัทภิบาลของโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานธุรกิจโรงแรมขนาดเล็ก

ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและก่อให้เกิดผลกระทบในด้านดีต่อชุมชนที่มีโรงแรมขนาดเล็กตั้งอยู่ อันจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าความเข้มแข็งยั่งยืนของธุรกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสุขของสมาชิกในสังคมที่อยู่ร่วมกันดังกล่าวมีความเข้มแข็งและยั่งยืนสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจทั้งในและนอกพื้นที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากร

วิธีวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ ประชาชนในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 38,650 คน
 - 1.2 ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล

(Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดย
โรงแรมขนาดเล็ก ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า (Rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลการจัดการ
บริษัท (Corporate Social Responsibility)
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็ก

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
สร้างข้อคำถามของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้
กำหนดไว้ จากนั้นได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ
ของเครื่องมือโดยการตรวจสอบทางด้านความตรง
(Validity) และความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ดังนี้

2.1 การตรวจสอบด้านความตรง (Validity)
ดำเนินการโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไป
ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
(Content validity) และพิจารณาความถูกต้องของภาษา
จากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วนำผลการ
ตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อพิจารณาอีกครั้งและสรุปผลการตรวจสอบ
ด้านความตรง เพื่อนำไปปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้เก็บ
รวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2 การหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ
(Reliability) ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการ
ปรับปรุงมาทดลองกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะ
เช่นเดียวกับตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมา
วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการหา
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha
coefficient) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบ
สอบถามทั้งฉบับคือ $\alpha = .878$ แสดงถึงความเที่ยง
ในระดับดี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ ข้อมูลของแบบสอบถาม
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามดำเนินการ
โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจง
ความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ ข้อมูลของแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน
ประสิทธิผล และการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผล
ที่เกิดจากการจัดการบริษัท (Corporate Social
Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็ก ดำเนิน
การโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical
Package for the Social Sciences) โดยเลือกใช้สถิติ
ดังต่อไปนี้

3. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)
ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อ
บรรยายลักษณะต่างๆ ของตัวแปร

4. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)
ใช้วิเคราะห์ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศ
อายุ รายได้ต่อเดือน อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัย ได้แก่
t-test และ One-way Anova เพื่อทดสอบสมมติฐาน
ที่ 1-5

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการจัดการบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับสูง ที่มีปัจจัยลักษณะส่วน
บุคคลต่างกัน

2. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
จากกลุ่มประชากรที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการบริษัท
บริษัทเมื่อพิจารณาจากลักษณะประชากร

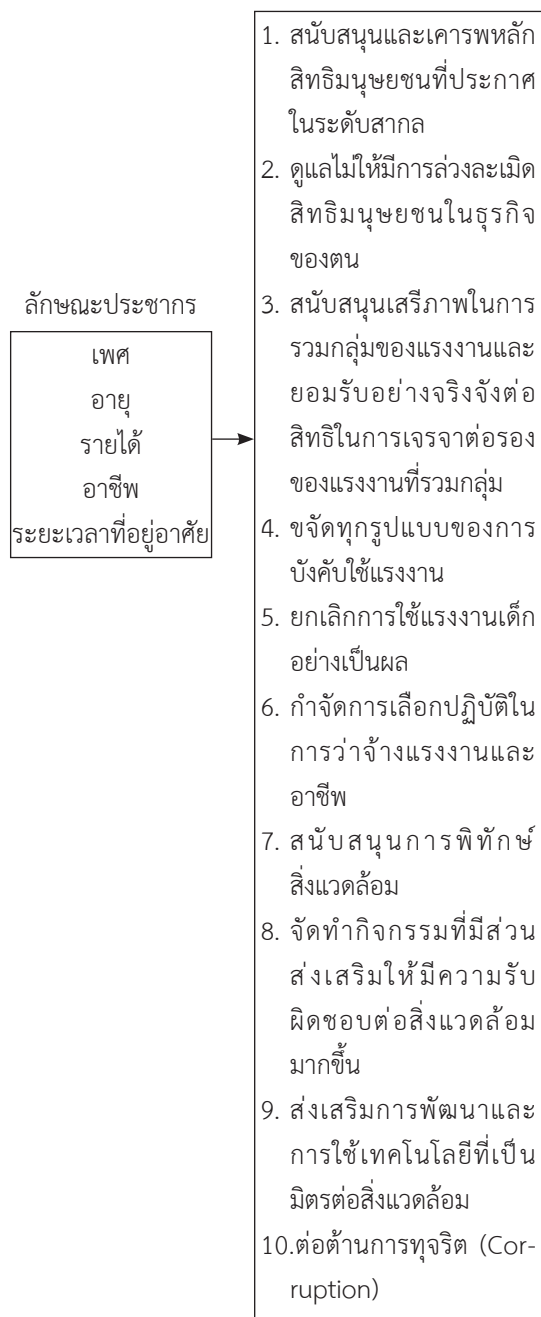
ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขต
ด้านเนื้อหา โดยมุ่งศึกษาถึงประสิทธิผลการจัดการบริษัท
บริษัทและผลกระทบจากการจัดการบริษัทบริษัทที่มี
ต่อชุมชนของโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรและกลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยประชาชนในอำเภอ
หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 38,650 คน
สุ่มตัวอย่างแบบ Taro Yamane ได้จำนวน 400 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประสิทธิผลการนำหลักการบรรษัทภิบาล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิผลการจัดการบรรษัท

ภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน อาชีพ และเวลาที่พักอาศัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 35 – 44 ปี มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และพักอาศัยอยู่ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่าง 1 – 5 ปี

ตอนที่ 2 ประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมในระดับปานกลาง

2.1 ประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการสนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากล

กลุ่มตัวอย่างประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการสนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากล อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการดูแลไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนในธุรกิจของตน

กลุ่มตัวอย่างประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการดูแลไม่ให้เกิดการ

ล่งละเมิดสิทธิมนุษยชนในธุรกิจของตน อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสนับสนุนเสรีในการรวมกลุ่มของแรงงานและยอมรับอย่างจริงจังต่อสิทธิในการเจรจาต่อรองของแรงงานที่รวมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสนับสนุนเสรีในการรวมกลุ่มของแรงงานและยอมรับอย่างจริงจังต่อสิทธิในการเจรจาต่อรองของแรงงานที่รวมกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านจัดทุกรูปแบบของการบังคับใช้แรงงาน

กลุ่มตัวอย่างประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านจัดทุกรูปแบบของการบังคับใช้แรงงาน อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างเป็นผล

กลุ่มตัวอย่างประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างเป็นผล อยู่ในระดับดี

2.6 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านกำจัดการเลือกปฏิบัติในการว่าจ้างแรงงานและอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง ประสิทธิภาพการจัดการบริษัท

บริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านกำจัดการเลือกปฏิบัติในการว่าจ้างแรงงานและอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

2.7 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสนับสนุนการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่าง ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสนับสนุนการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

2.8 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านจัดทำกิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่าง ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านจัดทำกิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

2.9 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่าง ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

2.10 ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท
ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่าง ประสิทธิภาพการจัดการบริษัทบริษัท (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการต่อต้านการทุจริตอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 1 แสดงการวัดผลประสิทธิผลของการจัดการบรรษัทภิบาล

รายการ	Mean	S.D.	ระดับ ประสิทธิผล
1. ด้านการสนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากล	3.49	1.09	ปานกลาง
2. ด้านการดูแลไม่ให้มีการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนในธุรกิจของตน	3.40	1.31	ปานกลาง
3. ด้านการสนับสนุนเสรีในการรวมกลุ่มของแรงงานและยอมรับอย่างจริงจังต่อสิทธิในการเจรจาต่อรองของแรงงานที่รวมกลุ่ม	3.29	1.19	ปานกลาง
4. ด้านการจัดทุกรูปแบบของการบังคับใช้แรงงาน	3.30	1.27	ปานกลาง
5. ด้านการยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างเป็นผล	3.71	1.24	ดี
6. ด้านการจัดการเลือกปฏิบัติในการว่าจ้างแรงงานและอาชีพ	3.30	1.14	ปานกลาง
7. ด้านสนับสนุนการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม	3.40	1.10	ปานกลาง
8. ด้านจัดทำกิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	3.43	1.00	ปานกลาง
9. ด้านส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	3.36	0.96	ปานกลาง
10. ด้านการต่อต้านการทุจริต	3.51	0.94	ดี
รวม	3.42	1.12	ปานกลาง

ตอนที่ 3 หาความสัมพันธ์ปัจจัยภูมิหลังของตัวแปรกับประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.1 สมมติฐานที่ 1 “เพศต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลที่มีต่อชุมชนของโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน”

การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมกับเพศพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า เพศชายมีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มากกว่าเพศหญิง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 (บางส่วน)

4.2 สมมติฐานที่ 2 “อายุต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน”

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 10 ด้าน ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธ สมมติฐานที่ 2

4.3 สมมติฐานที่ 3 “รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน”

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม

พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้

1. กลุ่มที่มีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท แตกต่างกับกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท
2. กลุ่มที่มีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท แตกต่างกับ กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป
3. กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท แตกต่างกับกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1. ด้านสนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากล
2. ด้านการจัดทุกรูปแบบของการบังคับใช้แรงงาน
3. ด้านกำจัดการเลือกปฏิบัติในการว่าจ้างแรงงานและอาชีพพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ น้อยกว่ากลุ่มอื่น ดังนั้นจึงยอมรับ สมมติฐานที่ 3

4.4 สมมติฐานที่ 4 “อาชีพต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน”

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 10 ด้าน ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธ สมมติฐานที่ 4

4.5 สมมติฐานที่ 5 “ระยะเวลาที่อาศัยต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน”

กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยต่างกันมีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาลต่อชุมชนโดย

โรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 10 ด้าน ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธ สมมติฐานที่ 5

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสามารถอภิปรายผลการศึกษาโดยจำแนกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1. ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิผลการจัดการบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.12) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานที่ได้รับการประเมินประสิทธิผลในระดับดี มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างเป็นผล (ค่าเฉลี่ย 3.71 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24) และ ด้านการต่อต้านการทุจริต (ค่าเฉลี่ย 3.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94) และการดำเนินงานที่ได้รับการประเมินประสิทธิผลในระดับปานกลาง มี 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากล (ค่าเฉลี่ย 3.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.09) รองลงมา คือ ด้านจัดทำกิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00) ด้านการดูแลไม่ให้มีการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนในธุรกิจของตน (ค่าเฉลี่ย 3.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.31) ด้านสนับสนุนการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.10) ด้านส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96) ด้านการจัดทุกรูปแบบของการบังคับใช้แรงงาน (ค่าเฉลี่ย 3.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.27) ด้านกำจัดการเลือกปฏิบัติในการว่าจ้างแรงงานและอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 3.30 และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.14) และด้านการสนับสนุนเสรีในการรวมกลุ่มของแรงงานและยอมรับอย่างจริงจังต่อสิทธิในการเจรจาต่อรองของแรงงานที่รวมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.19) ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในปัจจุบันประเด็นการใช้แรงงานเด็ก และการทุจริตในองค์กร เป็นปัญหาที่องค์กรและหน่วยงานทั่วโลกตระหนักถึงความสำคัญ โดยหน่วยงานต่างๆ มีการรณรงค์เพื่อต่อต้านการใช้แรงงานเด็กและการกำจัดกาทุจริตในองค์กร นอกจากนี้เมื่อกล่าวถึงการจัดการบริษัทบริหารบุคคลทั่วไปจนถึงการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจึงทำให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการยกเลิกการใช้แรงงานเด็ก และด้านการต่อต้านการทุจริตซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จณิน เอี่ยมสะอาด (2551), ฉันทน์รัตน์ วสุอารีย์ (2552), และราชสีห์ เสนะวงค์ (2550)

ประเด็นที่ 3 ผลจากการทดสอบสมมุติฐานที่ 2 อายุต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาได้ยอมรับสมมุติฐานที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากบุคคลที่อายุแตกต่างกันจะมีประสบการณ์ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารแตกต่างกัน

ประเด็นที่ 4 ผลจากการทดสอบสมมุติฐานที่ 3 รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาได้ปฏิเสธสมมุติฐาน กล่าวคือ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากปัจจัยด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ราชสีห์ เสนะวงค์ (2550)

ประเด็นที่ 5 ผลจากการทดสอบสมมุติฐานที่ 4 อาชีพต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาได้ปฏิเสธ

สมมุติฐาน กล่าวคือ อาชีพต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน

ประเด็นที่ 6 ผลจากการทดสอบสมมุติฐานที่ 5 ระยะเวลาที่อาศัยต่างกัน มีประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาได้ปฏิเสธสมมุติฐาน กล่าวคือ ระยะเวลาที่อาศัยต่างกันมีประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปได้ว่า 1. ประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการวัดผลประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการดูแลไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนในธุรกิจของตน ด้านการดูแลไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนในธุรกิจของตน ด้านสนับสนุนเสรีในการรวมกลุ่มของแรงงานและยอมรับอย่างจริงจังต่อสิทธิในการเจรจาต่อรองของแรงงานที่รวมกลุ่มด้านจัดทุกรูปแบบของการบังคับใช้แรงงาน ด้านการยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างเป็นผล ด้านกำจัดกาเลือกปฏิบัติในการว่าจ้างแรงงานและอาชีพ ด้านสนับสนุนการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านจัดทำกิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ด้านส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านการต่อต้านการทุจริตอยู่ในระดับดี 2. การเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการบริษัทบริหารต่อชุมชนโดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจำแนกตามคุณลักษณะ

ทางประชากร ในภาพรวมต่างๆ ที่มีความแตกต่าง
ในแต่ละสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ความคิดเห็น
ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการบริหาร
บริษัทต่อชุมชนของโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ใน
ระดับ ปานกลาง จึงควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนา
ประสิทธิผลการจัดการบริหารบริษัทที่มีต่อชุมชนของ

โรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ให้มีประสิทธิผลดีขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนิน
งานตามแนวทางการจัดการบริหารบริษัทต่อชุมชน
โดยโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอหัวหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของกลุ่ม
ผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่ได้รับผลกระทบว่ามีความคิดเห็น
ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร และเหตุใดจึงเป็น
เช่นนั้น

เอกสารอ้างอิง

อานนท์ วงษ์เชียง และสุรีย์ เข็มทอง. (2555). แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและ
ขนาดย่อมในเขตหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารการจัดการสมัยใหม่ 10 (1), 107-118.

จณิน เอี่ยมสะอาด. (2550). รูปแบบและการสื่อสารการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจไทย.
วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาวิชาการจัดการการสื่อสาร
ภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฉัตรรัตน์ วสุอารีย์. (2552). ความคิดเห็นของพนักงานบริษัท อ่าพลฟูดส์ โพรเซสซิ่ง จำกัด ต่อมาตรฐานสากล
ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000). วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชสีห์ เสนะวงศ์. (2550). ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวัน. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

THE EFFECT OF USING COMPUTER – BASED LESSONS ON TABLET WITH ADDITION AND SUBTRACTION INTEGER TOGETHER BY CIPPA MODEL TOWARDS THE ACHIEVEMENT OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

¹⁾ สุจิตรา ปุราชโก, ²⁾ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจโรจน์ แก้วอุไร,

¹⁾ นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,

²⁾ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,

¹⁾ Sujitra Purachako, ²⁾ Assistant Professor Rujroad Kaewurai, Ed.D. ,

¹⁾ Master Student Technology and Communications. Faculty of Education. Naresuan University,

²⁾ Faculty Department Technology and Communications. Faculty of Education. Naresuan University.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาคาร อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต 2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปาโมเดล 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติ t-test แบบ Dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า 1.) ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 82.34 / 81.50 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 / 80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.70 คะแนน และ 15.90 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$ และ $S.D. = 0.72$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต, ชิปปาโมเดล, การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม

Abstract

The purposes of this research were 1) to create and find the efficiency of computer-based lessons on tablet concerning addition and subtraction integer together with Cippa Model towards the achievement of Mathayomsuksa 1 students with the efficiency criteria of 80/80 2) to compare the students' learning achievement both before and after studying with computer-based lessons on tablet concerning addition and subtraction integer together with Cippa Model towards the achievement of Mathayomsuksa 1 students. 3) to examine learners' satisfaction toward computer-based lessons on tablet concerning addition and subtraction integer together with Cippa Model towards the achievement of Mathayomsuksa 1 students. The sample group was 30 students in Mathayomsuksa 1 in the second semester of academic year 2013 at Huaynumhomwittayakan School, Chumtabong District, Nakhon Sawan Province, selected by simple random sampling. The research tools were 1) computer-based lessons on tablet 2) learning plans in Cippa Model, 3) a learning achievement test and 4) satisfaction assessment forms toward computer-based lessons on tablet. The statistics employed for data analysis were mean, standard deviation and t-test on Dependent.

The results of the study showed that (1) the efficiency of the computer-based lessons on tablet concerning addition and subtraction integer together with Cippa Model towards the achievement of Mathayomsuksa 1 students had efficiency was 82.34/81.50, conforming to the determined standard of 80/80; (2) the students' learning achievement both before and after studying with computer-based lessons on tablet showed the averages of 9.70 and 15.90 respectively. The students' learning achievement after studying with computer-based lessons on tablet was higher than before studying with a statistical significance at the level 0.05; and (3) the students' satisfaction toward computer-based lessons on tablet concerning addition and subtraction integer together with Cippa Model towards the achievement of Mathayomsuksa 1 students was at a high level ($\bar{x} = 4.26$ and $S.D. = 0.72$), corresponding to the determined standard.

Keywords : Computer-based lessons on tablet, Cippa Model, Addition and subtraction integer

บทนำ

นโยบายภาครัฐด้านการจัดการศึกษาของรัฐบาล ปัจจุบันที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2554 โดยเฉพะนโยบายด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาตินั้น เป็นนโยบายที่มีความสำคัญยิ่ง โดยรัฐบาลได้กำหนด แผนนโยบายที่ชัดเจนเพื่อเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้เป็นเครื่องมือยกระดับ คุณภาพและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเป็นกลไกในการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีพ พัฒนา เครือข่ายและพัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม (Cyber Home)” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้น ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา (Tablet) ขยายระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ปรับปรุง ห้องเรียนเพื่อให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเร่งดำเนินการให้กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสามารถดำเนินการได้

บทเรียนคอมพิวเตอร์ เป็นเทคโนโลยีการสอน ที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงทำให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กัน ระหว่างนักเรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่นักเรียนป้อนเข้าไปในทันที เป็นการช่วยเสริมแรงแก่นักเรียน ซึ่งบทเรียนจะมี ตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว รวมทั้ง เสียงประกอบ ทำให้นักเรียนสนุกไปกับการเรียนด้วย (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง, 2547) ที่ว่ามัลติมีเดียช่วยกระตุ้นให้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกับบทเรียน ทำให้เป็นการ เรียนแบบกระฉับกระเฉง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นใน การแสวงหาความรู้ข้อมูลหลากหลายรูปแบบ และผู้เรียน สามารถทบทวนการเรียนได้ทันที เมื่อมีเนื้อหาที่ยังไม่ เข้าใจหรือลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ถูกต้อง ผู้เรียน สามารถย้อนกลับมาศึกษาเนื้อหาใหม่ได้ และทำความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียน

บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียได้ด้วยตนเองตาม ความสามารถของแต่ละบุคคล ไม่จำกัดในเรื่องเวลา ซึ่งช่วยลดปัญหาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ เป็นอย่างดี

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา ความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล มีระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้ สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ อย่างถูกต้องและเหมาะสม คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือ ในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์ อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรง ชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ (กรมวิชาการ, 2545)

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เนื่องจากคณิตศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งการคิดและเป็น เครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของสมอง ดังนั้น จุดเน้นของการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนจาก การเน้นให้จดจำข้อมูลทักษะพื้นฐาน เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจหลักการและ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการเตรียมการสอนที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนา ตนเอง โดยการจัดประสบการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างหลากหลาย การจัดการเรียน การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์นั้นต้องอาศัยผู้สอนเป็นผู้สร้างสถานการณ์ อย่างมีเป้าหมายในการที่จะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ด้วยตนเองอย่างมีความสุข โดยอาศัยกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ถาวร (วรรณ ขุนศรี, 2546)

ทีศนา แชมมณี รองศาสตราจารย์ ประจำ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พัฒนา รูปแบบนี้ขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ใช้แนวคิดทางการ ศึกษาต่างๆ ในการสอนมาเป็นเวลาประมาณ 30 ปี และ พบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา แนวคิดเหล่านั้นเมื่อนำมาประสานกัน ทำให้เกิดเป็น แบบแผนขึ้น แนวคิดดังกล่าว ได้แก่ (1) แนวคิดการสร้าง

ความรู้ (2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ และ (5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ แนวคิดทั้ง 5 เป็นที่มาของแนวคิด “ชิปปา (CIPPA)” ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลักขณา เขียนบัณฑิตย และคณะ, 2548) และ (จรินทร์ ชันติพิพัฒน์, 2548) ที่ได้ทำการวิจัยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องมาจากการสอนแบบชิปปาโมเดลเป็นการจัดกิจกรรมที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ นักเรียนมีบทบาทในการเรียนการสอน ครูเป็นเพียงผู้จัดเตรียมสื่อการสอนแบบชิปปาและคอยให้ความช่วยเหลือ นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกับวัสดุจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ทำให้การเรียนการสอนมีความกระตือรือร้น เป็นการสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานไม่เคร่งเครียด ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจตั้งใจเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

สภาพการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรเนื่องจากสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เป็นวิชาที่ต้องใช้ทักษะกระบวนการและมีลักษณะเป็นนามธรรม ในการเรียนนั้นนักเรียนต้องอาศัยสติปัญญา ความตั้งใจ และการฝึกฝนอย่างมาก จึงทำให้นักเรียนเกิดความท้อถอยและเกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาคาร จังหวัดนครสวรรค์ ร่วมกับนักเรียนบางส่วน (วิวัฒน์ แก้วมณี และคณะ, 2556) พบว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของโรงเรียนต่ำลง คือนักเรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์ ขาดพื้นฐานการบวกและการลบเลขจำนวนเต็มซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนในเนื้อหาที่ยากขึ้น ครูผู้สอนขาดสื่อ

การเรียนรู้ที่มีเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ ทำความเข้าใจได้เร็ว และเกิดทักษะทางการคิดแก้ปัญหาที่เป็นระบบ และครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง

ดังนั้น เพื่อที่จะแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์ ขาดพื้นฐานการบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนในเนื้อหาที่ยากขึ้น ครูผู้สอนขาดสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพและน่าสนใจ และครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำลง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาพัฒนาระบบการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน จึงได้ทำการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็มร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ตที่มีประสิทธิภาพใช้สอนร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนห้วยน้ำหอม วิทยาการ จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 185 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนห้วยน้ำหอม วิทยาการ จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 30 คน โดยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม

เนื้อหาที่ใช้

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาของกลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนเต็ม หัวย่อย เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

แบบแผนการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลอง แบบ One-Group Pretest-Posttest Design

สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
T1	X	T2

เมื่อ	X	แทน	การสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต
	T1	แทน	การสอบก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต
	T2	แทน	การสอบหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1

2. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

3. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบวกและการ ลบเลขจำนวนเต็ม ตามรูปแบบชิปปาโมเดล สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและ

การลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ
ชิปปาโมเดล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การเก็บข้อมูล

เมื่อได้ดำเนินการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์บน
แท็บเล็ต แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปาโมเดล
และแบบประเมินความพึงพอใจเรียบร้อยแล้ว จึงนำไป
ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ที่ได้จากการสุ่ม
อย่างง่าย ตามขั้นตอนดังนี้

1. ดำเนินการปฐมนิเทศกลุ่มตัวอย่าง โดยการ
ฝึกความสามารถพื้นฐานในการใช้แท็บเล็ต โดยนักเรียน
ใช้แท็บเล็ต 1 เครื่องต่อ 1 คน และอธิบายวิธีการใช้
บทเรียนคอมพิวเตอร์

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

2.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
(Pre-test) บนแท็บเล็ต เพื่อหาคะแนนก่อนเรียน

2.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ครบ
6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 เรื่อง จำนวนตรง
ข้าม

หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 2 เรื่อง ค่าสัมบูรณ์

หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 3 เรื่อง การบวก
ระหว่างจำนวนเต็มบวก

หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 4 เรื่อง การบวก
ระหว่างจำนวนเต็มลบ

หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 5 เรื่อง การบวก
ระหว่างจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบ

หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 6 เรื่อง การลบ
จำนวนเต็มและให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนจบ
แต่ละหน่วยการเรียนรู้

3. เมื่อเรียนครบ 6 หน่วย ให้นักเรียนทำแบบ
ทดสอบหลังเรียน (Post-test) บนแท็บเล็ต เพื่อหา
คะแนนหลังเรียน

4. นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มี
ต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง

การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอน
ตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของ
บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการ
ลบเลขจำนวนเต็ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (E_1/E_2) (ชัยยงค์ พรหมวงศ์,
2523)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสม
ของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปาโมเดลที่ใช้
ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวก
และการลบเลขจำนวนเต็ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย
(\bar{x}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) (เกษม สาหร่ายทิพย์, 2542)

3. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและ
หลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง
การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอน
ตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้ค่าสถิติ คือ
ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (เกษม สาหร่ายทิพย์, 2542)
การทดสอบค่า t-test แบบ dependent (ปกรณ
ประจัญบาน, 2552)

4. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการจัด
การเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต
เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธี
การสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้ค่าสถิติ
คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และ
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (เกษม สาหร่ายทิพย์,
2542)

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำเสนอผลการวิจัยตามขั้นตอนมีจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียน จำนวน 30 คน

คะแนน	คะแนนระหว่างเรียน (E1)					คะแนนระหว่างเรียน (E1)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (E2)
	แบบฝึก 1	แบบฝึก 2	แบบฝึก 3	แบบฝึก 4	แบบฝึก 5		
คะแนนเต็ม	10	10	10	10	10	50	20
คะแนนเฉลี่ย	8.20	8.20	8.30	8.63	7.83	41.17	16.30
คะแนนประสิทธิภาพ						82.33	81.50
$E1 / E2 = 82.34 / 81.50$							

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 82.34/81.50 ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{x} (คะแนนเต็ม 20)	S.D.	ΣD	ΣD^2	t	sig.
ก่อนเรียน	30	9.70	2.56	186	1222	22.04**	0.0000
หลังเรียน	30	15.90	1.92				

มัธยมศึกษาปีที่ 1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

($t_{.05,29} = 1.6991$)

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (แสดงในตารางที่ 1)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (แสดงในตารางที่ 2)

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.70 คะแนน และ 15.90 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (แสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่องการบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่	รายการประเมิน	X	S.D.	การแปลความหมาย
1	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.37	0.73	มาก
2	สื่อการสอนมีความน่าสนใจ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้	4.40	0.68	มาก
3	เข้าใจเนื้อหาที่เรียนเป็นอย่างดี	4.17	0.60	มาก
4	สามารถตอบคำถามที่ครูถามได้	4.00	0.60	มาก
5	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของนักเรียน	4.10	0.77	มาก
6	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.13	0.80	มาก
7	นักเรียนรู้สึกชอบที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.27	0.92	มาก
8	นักเรียนรู้สึกชอบที่ได้แสดงออกหน้าชั้นเรียน	4.37	0.72	มาก
9	นักเรียนรู้สึกชอบการเรียนแบบแบ่งกลุ่ม	4.17	0.74	มาก
10	เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ ในกลุ่ม ทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.33	0.72	มาก
11	นักเรียนสามารถทำชิ้นงานตามหัวข้อต่างๆ ได้	4.40	0.68	มาก
12	นักเรียนสามารถนำเสนอชิ้นงานได้	4.17	0.76	มาก
13	นักเรียนมีความภาคภูมิใจในชิ้นงานของตนเอง/กลุ่ม	3.97	0.68	มาก
14	สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.43	0.73	มาก
15	กิจกรรมการเรียนรู้ออกให้เกิดความรับผิดชอบ ความสามัคคี และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.43	0.69	มาก
16	อยากให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้อีกในเนื้อหาอื่นๆ	4.43	0.63	มาก
	เฉลี่ย	4.26	0.72	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.72) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.34/81.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.34/81.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจเนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนการออกแบบบนจอภาพ พิจารณาถึงขีดความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาซึ่งประกอบด้วยตัวอักษรและกราฟิก พิจารณาข้อความที่แสดงบนจอภาพว่ามี ความถูกต้อง ในด้านต่างๆ หรือไม่ เช่น หลักไวยากรณ์ การเว้นวรรค การตัดคำ และให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้โดยง่าย ด้านในการใช้งาน จะพิจารณาถึงความสะดวกสำหรับผู้เรียนที่ต้องการค้นหาเนื้อหาที่สนใจ การบอกตำแหน่งของการเรียนในบทเรียนที่กำลังใช้งานและบอกถึงวิธีการที่ผู้เรียนจะกระโดดข้ามไปยังจุดต่างๆ ในบทเรียนได้โดยสะดวก มีเมนูให้ผู้เรียนเลือก ตลอดจนมีเมนูย่อยตามความจำเป็น มีรายการเมนูแสดงเพื่อให้ผู้เรียนเลือกได้สะดวก การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบทเรียนคอมพิวเตอร์กับผู้เรียน ออกแบบเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้มีโอกาสโต้ตอบอย่างเหมาะสม และมีกรให้ผลย้อนกลับ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง, 2547) ที่ว่ามัลติมีเดียช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกับบทเรียน ทำให้เป็นการเรียนแบบกระฉับกระเฉง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลหลากหลายรูปแบบ และผู้เรียนสามารถทบทวน การเรียนได้ทันที เมื่อมีเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจหรือลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ถูกต้อง ผู้เรียนสามารถย้อนกลับมาศึกษาเนื้อหาใหม่ได้และทำความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์

มัลติมีเดียได้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล ไม่จำกัดในเรื่องเวลาซึ่งช่วยลดปัญหาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้บทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.34/81.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ซึ่งผ่านการหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 มาแล้ว ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดล ที่เป็นการผสมผสานแนวคิดทั้ง 5 แนวคิด คือ (1) แนวคิดการสร้างความรู้ (2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (3) แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือในการเรียนรู้ (4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ และ (5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด โดยการให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (C=Construction of knowledge) และมีการปฏิสัมพันธ์ (I=Interaction) กับเพื่อนบุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวหลายด้านโดยใช้ทักษะกระบวนการ (P=Process skills) ต่างๆ จำนวนมากในการสร้างความรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการและเรียนรู้สาระในแง่มุมที่กว้างขึ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากผู้เรียนอยู่ในสภาพความพร้อมในการรับรู้และการเรียนรู้ มีประสาทการรับรู้ที่ตื่นตัว ไม่เฉื่อยชา และสิ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ก็คือ การให้ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหว

ทางกาย (P=Physicparticipation) อย่างเหมาะสม กิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่เสมอ จึงสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้แต่เรียนรู้นั้น จะมีความหมายต่อตนเองและความเข้าใจจะมีความลึกซึ้งและคงทนอยู่มากเพียงใดนั้นต้องอาศัยการถ่ายโอนการเรียนรู้ หากผู้เรียนมีการนำความรู้ขึ้นไปประยุกต์ใช้ (A=Application) ในสถานการณ์ที่หลากหลายความรู้นั้นก็จะเป็นประโยชน์และมีความหมายมากขึ้น (ทศนา ชมมณี, 2542)

ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งนักเรียนจะได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง มีความร่วมมือและมีความรับผิดชอบ ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับกลุ่ม เช่น คุรุมอบหมายงานให้นักเรียนช่วยกันคิดโจทย์ปัญหา เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์พร้อมหาคำตอบ นักเรียนก็จะเชื่อมโยงกับสิ่งที่ใกล้ตัวมากที่สุด นั่นคือเรื่องเงิน ก็จะได้โจทย์ปัญหา ยกตัวอย่างเช่น เด็กขาย นोटอยากได้หุ่นยนต์แต่ไม่มีเงิน จึงขอยืมเงินเด็กขายอาร์ต 50 บาท นोटจึงเป็นหนี้อาร์ต 50 บาท เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้เป็น $0 + (-50) = (-50)$ นักเรียนจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดการเรียนรู้จากกลุ่ม ได้ผลงานร่วมกัน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ในเนื้อหามากขึ้น รวมไปถึงการมีความกระตือรือร้นและมีความสนใจที่จะเรียน เนื่องจากสื่อการสอนบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต ที่เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลักขณา เขียนบัณฑิตย และคณะ, 2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบชิปปาโมเดลกับแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบชิปปาโมเดล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องมาจากการสอนแบบซิปปาโมเดลเป็นการจัดกิจกรรมที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ นักเรียนมีบทบาทในการเรียนการสอน ครูเป็นเพียงผู้จัดเตรียมสื่อการสอนแบบซิปปาโมเดลและคอยให้ความช่วยเหลือ นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกับวัสดุจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ทำให้การเรียนการสอนมีความกระตือรือร้น เป็นการสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานไม่เคร่งเครียด ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจตั้งใจเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ตร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมานั้น ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 7 ขั้นตอน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน สามารถสรุปเนื้อหาที่เรียนได้ด้วยตนเอง กล่าวแสดงออก รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น รู้สึกมีความสุขในการเรียน จึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิไลวรรณ สถิต, 2548) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดลและรูปแบบการสอนของ สสวท. ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) แผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดลพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.34/83.77 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และมีดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดลเท่ากับ 0.72 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.54 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตาม ใช้รูปแบบการสอนของ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดลอยู่ในระดับมาก โดยสรุป แผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถนำไปใช้สอนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างดี

จากเหตุผลดังกล่าว ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบซิปปาโมเดล ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจึงอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคุ้นเคยกับอุปกรณ์แท็บเล็ตไม่เท่ากัน การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนบนแท็บเล็ตอาจมีผลต่อการคิดคำนวณ สามารถกระทำได้โดยใช้ชุดแบบทดสอบที่เป็นเอกสารแทน

2. ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง อาจใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะการใช้อุปกรณ์แท็บเล็ตอยู่ในระดับดีขึ้นไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์บนแท็บเล็ต ร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบชิปปาโมเดลในเนื้อหาอื่น และระดับชั้นอื่นต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปาโมเดลกับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีอื่นๆ เช่น บทเรียนบนเครือข่าย บทเรียนโมดูล

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ศรุสภ. เกษม สำหรับวิทย. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก : รัตนสุวรรณ.
- จรินทร์ ชันตีพัฒน์. (2548). **การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ตามแนวชิปปาโมเดล (CIPPA Model) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). **เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2546). **การบริหารสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ทศนา เขมมณี. (2542). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ์ ประจัญบาน. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- พิไลวรรณ สถิต. (2548). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดลและรูปแบบการสอนของ สสวท**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง. (2547). **การออกแบบและพัฒนาคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลักขณา เขียนบัณฑิตย์ และคณะ. (2548). **การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบโมเดลชิปปากับแบบปกติ**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณ ชุนศรี. (2546). **การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์**. วารสารวิชาการ. (3), 73 – 75.
- วิวัฒน์ แก้วมณี และคณะ. (2556, มีนาคม 15). **คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์**. โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาการ. สัมภาษณ์.

การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรม เรื่อง “คำพิพากษา”

AN ANALITICAL STUDY OF TRANSLATION EDITING AND TRANSLATION PROCESS OF THE STORY “THE JUDGEMENT”

จารุตา ทิศาววงศ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Jaruta Tisawong

Graduate student in Master of Arts Program (English for Professions)

Faculty of Liberal Arts, Rangsit University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในงานแปลวรรณกรรม เรื่อง “The Judgement” ที่แปลโดย มาร์แชล บาร์ริงส์ และพงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ จากต้นฉบับภาษาไทย เรื่อง “คำพิพากษา” ที่ประพันธ์โดย ซาติ กอบจิตติ ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์ประเภทของการปรับบทแปล และกลวิธีการแปลที่ปรากฏในวรรณกรรม เรื่อง “The Judgement” (คำพิพากษา) ผู้วิจัยนำหลักเกณฑ์ในการปรับบทแปลของ สัญฉวี สายบัว มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยการนำเสนอตัวอย่างที่มีลักษณะโดดเด่นจำนวน 20 ตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับโครงสร้างของภาษา ผลการศึกษาการปรับบทแปลระดับคำ จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีดังนี้ 1) การเติมคำอธิบาย 2) การใช้วลี หรือประโยคแทนคำ 3) การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้น แทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า 4) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ 5) การตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไป และในส่วนของ การปรับระดับโครงสร้างภาษา พบว่ามีดังนี้ 1) ระดับเสียง 2) ระดับโครงสร้างของคำ 3) ระดับประโยค (การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี การเปลี่ยนจากประโยคเป็นวลีหรือวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ การปรับรูปกรรตุจาก และกรรมจาก การเพิ่มและละคำในประโยค) จากการศึกษาการปรับบทแปลทั้งสองระดับ สามารถสรุปได้ว่า การปรับบทแปลที่พบมากที่สุดคือ การเติมคำอธิบาย รองลงมาคือ การตัดคำ และสำนวนทิ้ง ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษาที่พบมากที่สุดคือ การปรับบทแปลระดับประโยค ประเภท การเพิ่มและละคำในประโยค ในส่วนของกลวิธีการแปลนั้น ผู้แปลใช้ทั้งการแปลแบบตรงตัว และการแปลแบบเอาความ งานแปลที่ได้จึงคงไว้ซึ่งอรรถรส และความหมายเหมือนกับต้นฉบับ

คำสำคัญ : การปรับบทแปล ภาษาต้นฉบับ ภาษาฉบับแปล การแปลแบบตรงตัว การแปลแบบเอาความ

Abstract

The objective of this research was to study the type of translation editing and translation process in “The Judgement” by Chart Korbjitti ,translated from Thai by Marcel Barang and Phongdeit Jiangphatthanarkit. The analysis was conducted using qualitative data. The results of the study were as follows:

The principles of translation editing by Sanchawi Saibua was adapted in this study, by selecting 20 samples with prominent features. They were classified into two levels: adjustment in word level and adjustment in language structure level. The findings showed that adjustment in word level incorporated: 1) adding lexical explanation 2) using phrases or sentences instead of words 3) using general words to replace specific ones. 4) adding connectives between groups of thoughts 5) words and idioms deletion. The adjustment in language structure level encompassed: 1) phonological level (transliteration) , 2) word level, and 3) sentence structure level (rearrangement of word order in sentence or phrase, sentence reduction into phrases and phrases expanding into sentence, modifying negative sentences into affirmative sentences, adjustment of active and passive voice, addition and deletion of words in sentences). The results indicated that in the word level, adding lexical explanation was used most frequently, followed by words and idioms deletion. On the contrary, the addition and deletion of words in sentences was mostly used in the language structure level. Both literal and free translation techniques was used appropriately in order to maintain the flavor of the translated version as it appears in the original version.

Keywords : translation process, translation editing, literal translation, free translation, transliteration

บทนำ

การแปลเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของการใช้ภาษา มนุษย์ใช้ประโยชน์จากการแปลมาตั้งแต่สมัยโบราณ เพื่อการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดวรรณกรรมหรือวิทยาการ เผยแพร่ความรู้หรือศาสนา หรือเพื่อสุนทรียภาพทางภาษา การแปลเป็นการถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง ดังที่ เซวง จันทรเขตต์ (2528 : 1) กล่าวถึงความหมายของการแปลไว้ว่า ถ้าใครคนใดคนหนึ่งต้องการที่จะรู้ความหมายหรือใจความของข้อความที่เขียนเป็นภาษาต่างประเทศที่เขาอ่านไม่ออก เพราะไม่เคยรู้ไม่เคยศึกษามาก่อน เขาก็จะต้องหาผู้ที่รู้ภาษาของข้อเขียนนั้นมาช่วยแปลให้ มีผู้ให้ความหมายของการแปล (Translation) โดยใช้ถ้อยคำต่างกัน

หลายอย่าง แต่ใจความสำคัญมีความหมายคล้ายกัน คือ หมายถึงการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง แคตฟอร์ด (1965) ได้ให้คำนิยามของคำว่า translation เอาไว้ ดังนี้

“Translation is an operation performed on language: A process of substituting a text in one language for a text in another”

แปลเป็นภาษาไทยมีใจความว่า “การแปลเป็นกระบวนการที่กระทำต่อภาษา กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่เอาถ้อยความที่เขียนด้วยภาษาหนึ่งไปแทนที่ถ้อยความที่เขียนด้วยอีกภาษาหนึ่ง”

เราสามารถศึกษาการแปลได้ตามลำดับเหตุการณ์ หรือที่เรียกว่าการศึกษาวิวัฒนาการการแปล (diachronic) เนื่องจากในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีการแปลเกิดขึ้นหลายรูปแบบ มีผลงานของนักปราชญ์และนักวิชาการ ทั้งที่เป็นแนวคิดทฤษฎีเกณฑ์ หรือทฤษฎี หรือเป็นงานแปลในด้านต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคมและวัฒนธรรม และความเชื่อในสมัยนั้นๆ ดังที่แบบสเนต-แมกไกวร์ (Bassnett-McGuire 1991 : 9) ได้เขียนในหนังสือ Translation Studies ว่า ไม่มีบทบาทใดของการศึกษาการแปลที่จะมีความสมบูรณ์ได้ถ้าปราศจากการศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์ นอกจากความสมบูรณ์ดังกล่าวแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดคือความเข้าใจอย่างกว้างขวาง และถ่องแท้ที่จะเกิดขึ้นจากการรู้ที่มาและที่ไปของการแปล เนื่องจากแต่ละแนวคิด หรือทฤษฎีของการแปลนั้นสืบทอดจากการสะสมความรู้ของนักปราชญ์และนักวิชาการนับย้อนหลังได้เป็นพันๆ ปี

มีหลักฐานกล่าวว่าการแปลหนังสือในระยะแรกนั้นเริ่มขึ้นทางซีกตะวันตกก่อนคริสตกาล ในสมัยที่กรีกมีความเจริญสูง เป็นศูนย์กลางของอารยธรรมตะวันตกนั้น มีผู้แปลภาษากรีกเป็นภาษาละตินขึ้นเป็นครั้งแรก ผู้แปลชื่อ ลิวิอุส แอนโดรนิกัส เป็นทาสชาวกรีก ได้แปลมหากาพย์โอดิสซีย์จากภาษาร้อยกรองเป็นภาษาละตินเมื่อราว พ.ศ. 300 ซึ่งก่อนหน้านี้อาจจะมีผู้แปลคนอื่นๆ แปลก่อนแอนโดรนิกัสก็ได้แต่ไม่มีหลักฐาน สำหรับมหากาพย์โอดิสซีย์นี้ ฮอเรซ กวีสำคัญของโรมันก็รู้จัก และยังมีเหลืออยู่เป็นตอนๆ จนทุกวันนี้ ซึ่งสรุปได้ว่า การแปลในช่วงก่อนคริสตกาลที่โรมันแปลจากกรีก มีหลายปัจจัยที่กำหนดลักษณะการแปล ดังเช่น ปรัชญาของความเป็นเหตุผล การสร้างสุนทรียภาพของภาษา และการสืบทอดวัฒนธรรม ทำให้เกิดการแปลที่ยึดความหมายเพื่อความหมาย เมื่อวิเคราะห์งานแปลในแง่ของภาษาปลายทาง จะเห็นว่าเป็นการสร้างเสริมสุนทรียภาพให้เกิดขึ้นกับภาษาและวรรณกรรม เน้นการสื่อความกับผู้อ่านปลายทาง ถ้าวิเคราะห์ในแง่ของภาษาต้นฉบับ การแปลนั้นจะเป็นการถ่ายทอด และสืบทอดอารยธรรม นอกจากนี้แล้ว

การแปลยังทำให้ภาษาพูด และภาษาเขียนเริ่มมีความแตกต่างชัดเจนมากขึ้น และการแปลมีบทบาทเข้าสู่ความเป็นนานาชาติมากขึ้นจากการขยายตัวของอาณาจักรโรมัน

การแปลในยุคกลางนอกจากจะเป็นการสืบเนื่องความคิดจากยุคต้นแล้ว ยังมีลักษณะเด่นที่แสดงให้เห็นถึงการขยายขอบเขตการพัฒนาการการแปล ดังเช่นการแปลเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ เช่น เผยแพร่พระคัมภีร์เพื่อการศึกษาและแปลเป็นภาษาต่างๆ การเริ่มเข้าสู่ทฤษฎีการแปล และการผนวกศิลปะวิทยาการแขนงต่างๆ เข้ากับการแปล

ในส่วนของ การแปลในซีกโลกตะวันออกนั้นสันนิษฐานว่าแปลเกี่ยวกับศาสนธรรมกันก่อน คือแปลพุทธธรรมจากภาษาบาลีสันสกฤตเป็นภาษาท้องถิ่น เช่น แปลพุทธธรรมจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย พม่า เขมร ลิงหล แปลพุทธธรรมจากภาษาสันสกฤตเป็นภาษาทิเบตและภาษาจีน เป็นต้น

ในด้านทฤษฎีการแปลวรรณกรรม วัลยาวิวัฒน์ศรี (2545 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า ในการแปลหรือการถ่ายทอดความหมาย นอกจากความรู้ด้านภาษาแล้ว ผู้แปลยังต้องมีความรู้ด้านเนื้อหา ซึ่งสำหรับการแปลนวนิยายเรื่องสั้น ความรู้ด้านเนื้อหาไม่ใช่เฉพาะเจาะจงแต่เนื้อหาในเรื่องที่จะแปลเท่านั้น หากรวมความรู้เกี่ยวข้องที่อยู่นอกตัวบทวรรณกรรม ได้แก่ กลวิธีการประพันธ์ บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่กล่าวถึงในเรื่อง รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับนักประพันธ์ และบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในยุคสมัยของเขา นอกจากนี้ ตัวบทวรรณกรรม ยังมีลักษณะเฉพาะบางประการซึ่งผู้แปลจะต้องเข้าใจถ่องแท้ จึงจะถ่ายทอดความหมายพร้อมๆ กับรักษาลีลาของนักประพันธ์ได้ครบถ้วนและถูกต้อง เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจตรงกันกับผู้อ่านฉบับภาษาเดิมเข้าใจ ลักษณะเฉพาะบางประการดังกล่าวได้แก่ ภาษาวรรณคดีโลกทัศน์และสารของผู้แต่ง ความเป็นสากลข้ามมิติเวลา มิติสถานที่และวัฒนธรรม อีกทั้งการสื่อสารระหว่างตัวบทวรรณกรรมกับผู้อ่าน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีการปรับบทแปลของวรรณกรรมสะท้อนสังคม เรื่อง “คำพิพากษา” (The Judgement) ฉบับแปลภาษาอังกฤษ ซึ่งแปลโดย มาร์แชล บาร์ริงส์ (Marcel Barang) และ พงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ จากต้นฉบับภาษาไทยที่ประพันธ์โดย ซาติ กอบจิตติ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาจากต้นฉบับภาษาไทย เรื่อง “คำพิพากษา” ซึ่งเป็นบทประพันธ์ของ ซาติ กอบจิตติ ที่พิมพ์ในปี พ.ศ.2544 โดยสำนักพิมพ์ พี.เอ. ลีฟวิ่ง ในกรุงเทพฯ และศึกษาจากฉบับแปลภาษาอังกฤษ เรื่อง “The Judgement” ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ซึ่งแปลโดย มาร์แชล บาร์ริงส์ (Marcel Barang) และ พงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2551 ทางเว็บไซต์ Issuu.com ผู้วิจัยศึกษาโดยใช้หลักการปรับบทแปลของ สัจฉวี สายบัว ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลและการปรับบทแปลจากภาษาไทยมาสู่ภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาการปรับบทแปลจากวรรณกรรมต้นฉบับ “คำพิพากษา” ที่ประพันธ์โดย ซาติ กอบจิตติ และฉบับแปล “The Judgement” โดย มาร์แชล บาร์ริงส์ และ พงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การทบทวนวรรณกรรม ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่วรรณกรรมของการแปล กระบวนการแปล การปรับบทแปล งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับบทแปลและการแปล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากต้นฉบับภาษาไทย ที่ประพันธ์โดย ซาติ กอบจิตติ และศึกษาฉบับแปลภาษาอังกฤษ โดย มาร์แชล บาร์ริงส์ และ พงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ โดยศึกษาและเปรียบเทียบในลักษณะประโยคต่อประโยค เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับนำมา

ศึกษากลวิธีการแปล และการปรับบทแปล แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วนตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลกลวิธีการปรับบทแปลที่พบจากต้นฉบับและฉบับแปลทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยจัดแยกออกเป็น 2 ระดับ คือ การปรับบทแปลในระดับคำ และการปรับบทแปลในระดับประโยค จากนั้นจึงแยกตามประเภทของการปรับในแต่ละระดับนั้นๆ นอกจากนี้ยังใช้พจนานุกรมไทย-อังกฤษ พจนานุกรมอังกฤษ-อังกฤษ และพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อวิเคราะห์เทียบเคียงความหมายของคำศัพท์ต่างๆ ที่ผู้แปลใช้ในงานแปลดังกล่าวอีกด้วย

4. การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้มาสรุปและอภิปรายผลเกี่ยวกับลักษณะการแปลและกลวิธีการปรับบทแปลในวรรณกรรม เรื่อง “The Judgement” หรือ “คำพิพากษา” ที่ได้รับการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจในการศึกษาครั้งต่อไป

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้นำข้อมูลทั้งหมดที่อยู่ในกรอบของการศึกษามาวิเคราะห์การปรับบทแปล ผู้วิจัยได้นำหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ สัจฉวี สายบัว (2550 : 63-80) มาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ลักษณะการปรับบทแปลแต่ละระดับที่ผู้แปลนำมาใช้ มีดังนี้

ระดับที่ 1 การปรับระดับคำ ซึ่งหมายถึง คำสำนวน หรือโวหาร ที่จะใช้ในบทแปล

ระดับที่ 2 การปรับระดับโครงสร้างของภาษา ซึ่งหมายถึง เสียง โครงสร้างของคำ โครงสร้างของประโยค และโครงสร้างของการเรียงลำดับกลุ่มประโยคเข้าเป็นหน่วยภาษาที่ใหญ่ขึ้น เช่น ย่อหน้า หรือย่อความ

จากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาเกี่ยวกับประเภทการปรับบทและกลวิธีการแปลของวรรณกรรมสะท้อนสังคม เรื่อง “คำพิพากษา” (The Judgement) ที่แปลโดย มาร์แชล บาร์ริงส์ และ พงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ โดยใช้หลักเกณฑ์การ

แปลของสัญญาวิ สายบัว (2550) เป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ และจากการวิเคราะห์ตัวอย่าง 20 ตัวอย่างนั้น ทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้สรุปผลโดยเรียงลำดับตามความถี่ในการพบจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้

การปรับบทแปลระดับคำ

- 1) การเติมคำอธิบาย
ตัวอย่างที่ 1, 3, 6, 7, 9, 10 และ 16
- 2) การตัดคำ หรือสำนวนทิ้ง
ตัวอย่างที่ 3, 4, 11, 15, 19 และ 20
- 3) การใช้วลี หรือประโยคแทนคำ
ตัวอย่างที่ 9, 13, 16, 17 และ 18
- 4) การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้น
แทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า
ตัวอย่างที่ 2, 7, 8 และ 19
- 5) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด
ต่างๆ
ตัวอย่างที่ 5 และ 13

การปรับระดับโครงสร้างของภาษา

- 1) ระดับประโยค ประเภทการเพิ่ม และลดคำ
ในประโยค
ตัวอย่างที่ 2, 4, 10, 12, 15 และ 17
- 2) ระดับประโยค ประเภทการปรับระเบียบ
วิธีเรียงคำในประโยค หรือวลี
ตัวอย่างที่ 1, 6, 8, 10 และ 14
- 3) ระดับโครงสร้างของคำ
ตัวอย่างที่ 4 และ 12
- 4) ระดับประโยค ประเภทการปรับการใช้
กรรตุจาก และกรรมจาก
ตัวอย่างที่ 5 และ 11
- 5) ระดับเสียง ตัวอย่างที่ 16
- 6) ระดับประโยค ประเภทการเปลี่ยนประโยค
เป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค
ตัวอย่างที่ 14
- 7) ระดับประโยค ประเภทการปรับใช้ปฏิเสธ
ตัวอย่างที่ 20

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษางานแปลวรรณกรรมสะท้อนสังคม เรื่อง “คำพิพากษา” (The Judgement) จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 20 ตัวอย่าง ผู้ศึกษาพบว่าผู้แปลได้มีการปรับบทแปลทั้งหมด 2 ระดับ ซึ่งตรงตามหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ สัญญาวิ สายบัว (2550) ที่ระบุไว้ได้อย่างถูกต้อง โดยผู้ศึกษาได้อธิบายผลการศึกษาตัวอย่างที่สำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

การปรับบทแปลในระดับคำ ประเภทการเติมคำอธิบายพบมากที่สุด รองลงมาคือ การตัดคำและสำนวนทิ้ง ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะคำ หรือสำนวนที่เป็นปัญหาในภาษาต้นฉบับนั้นไม่สามารถหาคำมาเทียบเคียงได้เนื่องจากไม่มีอยู่ในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล ดังเช่นคำว่า

“...ถือกรวยเทียนเดินผ่าน” (หน้า 106)

“...all holding candles in cones **made out of banana leaves.**” (pages 125)

“...คณะกรรมการวัดร่วมประชุมกำหนดหมายให้วันทอดกฐินปีนี้เป็นวันฉลองกุฎิด้วยพร้อมกัน” (หน้า 232)

“The committee of laymen supervising temple activities held a meeting and decided to celebrate the completion of the new quarters and Kathin, **the annual ceremony of presentation of robes of the monks, on the same day.**” (page 275)

จากตัวอย่างแรกจะเห็นได้ว่า ผู้แปลได้เติมข้อความต่อท้ายเพื่ออธิบาย cone หรือ กรวยในที่นี้ว่าทำมาจากใบกล้วย หรือที่เรียกกันว่าใบตอง ซึ่งในประเพณีไทยบางประเพณีจะนิยมนำกรวยใบตองในลักษณะนี้มาใช้งาน และในตัวอย่างที่สอง คำว่า Kathin หรือ กฐิน ผู้แปลได้เติมคำอธิบายลงไปในเรื่องเนื่องจากเป็นเรื่องของความแตกต่างทางประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งการทอดกฐินนั้นเป็นพิธีถวายผ้ากฐินแก่พระสงฆ์

ประเด็นการปรับบทแปลนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิตา นุ่มวงศ์ (2553) ที่เห็นว่าส่วนที่ผู้แปลให้

ความสำคัญ และใช้วิธีการปรับบทแปลมากที่สุด คือ ส่วนของ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรมไทย เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ไม่ปรากฏในต่างประเทศ ผู้แปลจึงใช้การเติมคำอธิบายในลักษณะต่างๆ เพื่อหวังให้ผู้อ่านเข้าใจวิถีชีวิตของตัวละครในวรรณกรรม นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับผลการศึกษาของ ปารีชาติ ญาณวารี (2544) ที่พบว่าผู้แปลพยายามรักษาโครงสร้างของภาษาจากต้นฉบับ และการแปลที่พยายามทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาจากต้นฉบับทำให้บทแปลใช้สำนวนภาษาใกล้เคียงกับต้นฉบับ และบางครั้งมีการปรับบทแปล โดยเฉพาะการถ่ายทอดความหมายในระดับคำที่ไม่มีในวัฒนธรรมผู้รับสาร ผู้แปลใช้วิธีการเติมข้อความสั้นๆ อธิบาย และปรับให้เป็นส่วนหนึ่งในบทสนทนาของเนื้อเรื่อง ช่วยทำให้การอธิบายความดังกล่าวนั้นราบรื่น

การปรับบทแปลระดับประโยค ประเภทการเพิ่มและละคำในประโยค พบมากที่สุด รองลงมาคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยค หรือวลี ซึ่งเมื่อพิจารณาตามหลักสำคัญของ สัญฉวี สายบัว (2550 : 72) การปรับโครงสร้างในระดับนี้ควรจะทำต่อเมื่อโครงสร้างของประโยคในต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยในหมู่ผู้อ่านงานแปล อันจะทำให้เกิดปัญหาในด้านไม่เข้าใจความหมายบางประการ ดังเช่นประโยค

“...เขาอนตะแคงคุดคู้หันหน้าออกนอกแคร์มือทั้งสองซุกอยู่ระหว่างเข่า” (หน้า 159)

“He lay curled up on his side, his face turned outward, his hands cupped between his knees.” (page 191)

จากตัวอย่าง ผู้แปลได้เพิ่มคำคุณศัพท์ลงไป ในประโยค โดยคำคุณศัพท์ที่ถูกเติมลงไปคือคำว่า his หมายถึง ของเขา ซึ่งคำกลุ่มนี้ต้องมีค่านามตามหลังเสมอ ค่านามเหล่านั้น คือ side, face, hands, knees ซึ่งผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าสาเหตุของการปรับส่วนหนึ่งน่าจะมาจากความสัมพันธ์ภาษาไทยที่มีความแตกต่างจากภาษาอังกฤษ อีกทั้งผู้ประพันธ์ยังมีการใช้ภาษาพูดเป็นภาษาเขียน และใช้ภาษาแบบไม่เต็มประโยคสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น นางสมทรงก็ไม่รู้ว่าไปเดินเล่นอยู่เสียที่ไหน

(ภาษาเขียนจะต้องเขียนว่า ไม่รู้ว่านางสมทรงไปเดินเล่นอยู่ที่ไหน) จึงทำให้ผู้แปลต้องมีการเพิ่มคำ หรือละคำ บางคำในประโยค เพื่อให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล และยังช่วยในเรื่องการใช้สำนวนและภาษาที่สละสลวย เมื่อได้อ่าน หรือฟังแล้วไม่รู้สึกรำคาญ ซึ่งประเด็นการปรับบทแปลนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พงศกร บัวทอง (2545) ที่เห็นว่าการปรับบทไทย การเพิ่มคำ และละคำในประโยคมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างภาษาาระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย ซึ่งผู้แปลต้องปรับให้เพื่อความที่ จะถ่ายทอด สอดคล้องกับโครงสร้างภาษาแปลที่ถูกต้อง

นอกจากการปรับบทแปลตามหลักเกณฑ์ของ สัญฉวี สายบัว (2550) ผู้ศึกษายังพบประเด็นในเรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำ หรือสำนวน ดังตัวอย่าง

“...โหนกแก้มเขียวคล้ำปูดออกมาจนแทบปริ...” (หน้า 220)

“His cheeks were black and blue and so swollen they threatened to burst open...” (page 262)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ในภาษาอังกฤษ black and blue แปลตามตัวอักษรได้ว่า ดำและฟ้าซึ่งหมายถึง รอยช้ำบนร่างกาย แต่ในขณะที่เดียวกันภาษาไทยกลับใช้คำว่า เขียวคล้ำ หรือในที่นี้คือ ฟกช้ำดำเขียวโดยเน้นที่ สีเขียว ความแตกต่างดังกล่าวเป็นเรื่องของทัศนคติที่จะพิจารณาเรียกสิ่งต่างๆ โดยขึ้นอยู่กับสภาพสังคม และวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิต สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการใช้ภาษา หรือคำต่างๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังศุมารินทร์ ชลธนานารถ (2543) ในแง่ของความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่องานแปล และเป็นตัวหลักในการก่อให้เกิดปัญหาในงานแปล ภาวะแทรกซ้อนทางวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 3 ประการใหญ่ๆ ได้แก่ ประการแรก ด้านภาษา คือ สังคมต่างกันมีโครงสร้างภาษาที่ต่างต่างกัน นับตั้งแต่ระดับเสียง การประกอบกันเข้าเป็นหน่วยคำระดับคำจนถึงในที่ใหญ่ขึ้นคือ ประโยค ดังนั้น การจะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทย

จึงต้องอาศัยความรู้ทางด้านภาษาเข้ามาช่วยเป็นอย่างมาก ประการที่สอง ด้านความรู้ภูมิหลังที่จะแปล ประการที่สาม ด้านความคิด วัฒนธรรมไม่ได้มีความหมายเพียงรูปแบบงานประเพณี การละเล่น การแต่งตัว หรือภาษาเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงวิถีชีวิต การใช้ชีวิตทั้งหมดอีกด้วย วิถีชีวิตเหล่านี้ได้หล่อหลอมความคิดของผู้คนในแต่ละสังคมให้แตกต่างกันออกไป ซึ่งวิถีชีวิตและความเชื่อเหล่านี้เองที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบการใช้ภาษาหรือคำต่างๆ

จากการศึกษาในส่วนของกลวิธีการแปลวรรณกรรม สะท้อนสังคม เรื่อง “คำพิพากษา” (The Judgement) พบว่าผู้แปลใช้ทั้งวิธีการแปลแบบตรงตัว และการแปลแบบเอาความตามความเหมาะสมของเนื้อหาแต่ละบท แต่ละตอน แต่ส่วนใหญ่จะค่อนข้างไปทางการแปลแบบตรงตัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภาสกร ทอนมณี (2555) ในส่วนของการปรับบทแปล เมื่อพิจารณาแต่ละตัวอย่าง จะเห็นว่ามีการปรับบทแปลมากกว่าหนึ่งประเภท เนื่องจากผู้แปลตระหนักดีว่าในแต่ละวัฒนธรรมมีสภาพสังคม ความเป็นอยู่ และทัศนคติที่แตกต่างกัน ยิ่งเป็นการมองผ่านงานเขียนประเภทวรรณกรรม ผู้แปลยังต้องคำนึงถึงสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อ เพราะหากนำวิธีปรับบทแปลวิธีใดวิธีหนึ่งมาใช้เพียงวิธีเดียว อาจไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะส่งต่อความหมาย หรือสื่ออารมณ์ไปถึงผู้รับสาร เพื่องานแปลที่มีคุณภาพผู้แปลต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้เป็นสำคัญดังตัวอย่าง

“ฝ่ายสมทรงยังไม่หมดฤทธิ์เดช นางหงายตัวขึ้นแล้วค่อยกระโดดตัวเคลื่อนไหวเข้ามา หมายถึงงูโถมใส่สัปเหร่อ แต่การโรงเข้าด้านหลังรังนางไว้ไม่ให้นางได้เข้าซัดขวางสัปเหร่อได้” (หน้า 300)

“The widow was still full of fighting spirit. She rolled over onto her back and, with an effort, slowly dragged herself forward, hoping to spring herself at the undertaker, but the janitor saw what she was up to and grabbed her from behind.” (page 357)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความหมายออกมาได้ดีเมื่อเทียบเคียงกับต้นฉบับ แต่จะมีการปรับบทแปลในรายละเอียดบางส่วน ซึ่งในระดับคำจะมีการตัดคำ โดยผู้แปลได้ตัดข้อความ “ไม่ให้นางได้เข้าซัดขวางสัปเหร่อได้” เนื่องจากมีรายละเอียดที่มากเกินไป และมีการปรับระดับโครงสร้างประเภทการปรับการใช้ปฏิเสธ ผู้แปลปรับการใช้ปฏิเสธด้วยข้อความที่มีความหมายตรงกันข้าม “was still full of fighting spirit” แปลตามตัวอักษรได้ว่า ยังมีแรงฮึดสู้ ซึ่งมีความหมายเทียบเคียงได้กับ “ยังไม่หมดฤทธิ์เดช” เพราะในเมื่อยังไม่หมดฤทธิ์ก็สามารถอนุมานได้ว่ายังคงมีฤทธิ์อยู่ สาเหตุในการปรับเนื่องจากผู้แปลต้องการให้ลักษณะภาษาสละสลวย อ่านแล้วรื่นหูเป็นธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะประเด็นที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการจะศึกษาเกี่ยวกับการปรับบทแปล โดยเฉพาะวรรณกรรมแปลต่างประเทศ จากต้นฉบับภาษาไทย ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาการปรับบทแปล เรื่อง “คำพิพากษา” ในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการปรับบทแปล เช่น การใช้ สรรพนาม โวหารภาพพจน์ วิสามานยนาม (คำนามชี้เฉพาะ) เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาการปรับบทแปลของคำบรรยายใต้ภาพของภาพยนตร์ เรื่อง “ไอ้พิก” (The Judgement) เพื่อที่จะนำไปเปรียบเทียบหาความแตกต่าง หรือความเหมือนระหว่างการปรับบทแปลที่เป็นภาพยนตร์กับงานเขียนวรรณกรรม
3. ควรมีการศึกษา วิเคราะห์งานแปลวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ ที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษของ “ชาติ กอบจิตติ” เพื่อศึกษาทั้งการปรับบทแปล และลักษณะการแปลในทำนองที่หลากหลายจากนักแปลท่านอื่นๆ
4. ควรศึกษาการปรับบทแปลในงานแปลด้านอื่นๆ ที่มาจากต้นฉบับภาษาไทย เช่น นิทาน นิยาย บทละคร บทภาพยนตร์ บทความทางวารสารต่างๆ เพื่อดูลักษณะความแตกต่างของภาษาที่ใช้ในงานแปลด้านอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชาติ กอบจิตติ. (2546). **คำพิพากษา** (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- เชวง จันทระเชตต์. (2528). **การแปลเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นิตา นุ่มวงศ์. (2553). **การศึกษเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรม เรื่อง The Happiness of Kati**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปาริชาติ ญาณวารี. (2544). **กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนของแมกไม้ เรื่อง ซิลา رأىที่สุดและน้องเล็กยัง رأىอยู่**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2533). **ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- พงศกร บัวทอง. (2545). **การแปลเรื่องข้ามชั้นในนิตยสารสรรสาระ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พัชรี โภคาสัมฤทธิ์. (2548). **การแปลอังกฤษเป็นไทย : ทฤษฎีและการประยุกต์**. ม.ป.ท.
- ภาสกร ทอนมณี. (2555). **การศึกษเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง หลุม**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- มนีรัตน์ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา. (2548). **การแปล : หลักการและการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546) **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รัชนิโรจน์ กุลธำรง. (2552) **ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ = Understanding language to translate: from theories to practice**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลยา วิวัฒน์ศร. (2547). **การแปลวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2545). **ทฤษฎีและหลักการแปล** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมน อริยปิณฑิน. (2548). **หลักการแปลภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: เอ็ม. ไพโอเนียร์เตอร์เทรด.
- สัญญาวิ สายบัว. (2550). **หลักการแปล** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อังศุมารินทร์ ชลธนานารถ. (2541). **กระบวนการแปลเรื่องสั้นของลีโอ ตอลสตอยฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง How much land does a man need?**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Newmark, Peter. (1981). **Approaches to Translation**. Oxford: Pergamon.
- Catford, J.C. (1965). **A Linguistic Theory of Translation**. London: Oxford University Press.
- Bassnett, Susan. (1991). **Translation studies**. London; Routledge.

แผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

Market Plans of Community Product: Food and Herbs

¹บรรจบพร อินดี, ²มัทนียา พิทักษ์ชูโชค, ³พีรพงศ์ โชคจักรเพชร

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

¹Banchobporn Indee, ²Mattaneeya Pithukchuchok, ³Phiraphong Chokchakphet

Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของม้วน, ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของพับและผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

ผลิตภัณฑ์ของม้วน : สามารถเพิ่มมูลค่าด้วยการพัฒนาสายผลิตภัณฑ์ใหม่ ปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัยและสามารถปกป้องตัวสินค้าได้ สื่อถึงที่มาของผลิตภัณฑ์ในฐานะของฝากของจังหวัดกาญจนบุรี ราคาขึ้นอยู่กับขนาดของสินค้า จัดจำหน่ายโดยออกร้านในงาน OTOP และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ส่งเสริมการขายโดยเพิ่มการจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือตัวแทนจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ของพับ : มีวัตถุดิบจากเนื้อตาล มีการนำส่วนผสมของสมุนไพร ผักและผลไม้มาใช้ในช่วงนอกฤดูกาล พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีหลายรสชาติ และสื่อถึงที่มาของผลิตภัณฑ์ในฐานะของฝากของจังหวัดกาญจนบุรี เน้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม สามารถปกป้องตัวสินค้า ราคาขึ้นอยู่กับขนาดของสินค้า จัดจำหน่ายโดยออกร้านในงาน OTOP และขายส่ง ส่งเสริมการขายโดยการลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษ และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวัตถุดิบที่นำมาใช้ที่เน้นเพื่อสุขภาพ

ผลิตภัณฑ์การบูร : เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ สามารถซื้อไปเป็นของฝาก เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม โดดเด่น ราคาขึ้นอยู่กับรูปแบบ/ขนาด/ความง่ายของสินค้า จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์บนเว็บไซต์ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และขายส่ง ส่งเสริมการขายโดยให้มีการจำหน่ายราคาส่งและมีการลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษ

คำสำคัญ : แผนการตลาด, ผลิตภัณฑ์ชุมชน, อาหาร, สมุนไพร

ABSTRACT

The objectives of the research were to create the market plans of community products of food and herbs. The sample groups were 3 manufacturers of community product of food and herbs, in Kanchanaburi province. By using purposive sampling, the sample groups were the Crispy Roll's manufacturer (tong-moun), the Crispy Fold's manufacturers (tong-pub) and the Camphor Products manufacturers. The research instrument was an interview form. The data were analyzed by content analysis. The research results revealed that:

The Crispy Roll's Product (tong-moun) value could be added by development of new product line, improvement of the packages to be fashionable with product protection packages, telling a source of products as souvenirs of Kanchanaburi province. The product prices depended on the product sizes. The products would be sold in booth sale at the OTOP fairs and the souvenirs shops. The promotion was done by increasing the circulation through the middleman or agency.

The Crispy Fold's products (tong-pub) were made from toddy palm meat with a composition of herbs, vegetables and fruits used outside the season. They were developed with various flavors and represented a source of products as souvenirs of Kanchanaburi province. The emphasis was placed on the design of packages with good looks with product protection packages. The product prices depended on the product sizes. The products could be sold in booth sale at the OTOP fairs and wholesaling. The promotion was done by discount or allowance and publication about the healthy raw materials.

The Camphor Products were the healthy products that could be bought as souvenirs. The emphasis was placed on the development of products and the design of packages with good looks and eye-catching packages. The product prices depended on the formats, sizes and procedures. The products could be sold on website, souvenirs shops and by wholesaling. The promotion was done by sale in the wholesale prices and discount or allowance.

Keywords : Marketing Plans, Community Product, Foods, Herbs

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทย ซึ่งเป้าหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ “ตลาดและฐานการผลิตเดียว” เป็นความท้าทายที่ผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจส่งออก นำเข้าหรือผู้ที่ทำธุรกิจภายในประเทศ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม และยังรวมไปถึงผู้ประกอบการระดับชุมชนด้วยในการที่จะต้องเรียนรู้และปรับตัวรองรับความเปลี่ยนแปลง

อันเกิดจากเสรีภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่จะมีผลกระทบต่อการค้าเสรีสำหรับผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นสินค้าเชิงวัฒนธรรมก็ไม้อาจหลีกเลี่ยงผลกระทบที่สืบเนื่องจากการเปิดเสรีดังกล่าวได้ เนื่องจากสถานการณ์แข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงในปัจจุบัน ประเทศไทยหันมาให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพของชุมชนและใช้จุดแข็งของชุมชนทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาเพื่อเชื่อมโยงสู่ภาคการผลิตและบริการในการสร้างสัญลักษณ์และขยาย

โอกาสทางการตลาดมากยิ่งขึ้น(ยุทธศักดิ์ สุภสร,2557)

จึงเป็นโอกาสทางธุรกิจของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ต้องเร่งพัฒนาสินค้าทั้งด้านคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล เพื่อสร้างความเชื่อถือของผู้บริโภค โดยผสมผสานกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยี นวัตกรรมและพัฒนาารูปแบบการนำเสนอเรื่องราวของสินค้าให้เกิดการรับรู้ต่อผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการสร้างคุณค่าในตัวสินค้าสามารถเพิ่มมูลค่าพัฒนาตนเองจากผู้ผลิตที่ตอบสนองต่อความต้องการระดับท้องถิ่นให้ยกระดับไปสู่ผู้ผลิตที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในระดับสากลและสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้ผลิต คือ การพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจที่สร้างความน่าเชื่อถือแก่ลูกค้าโดยพัฒนาการบริหารจัดการให้มีมาตรฐานและเป็นระบบมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน การสร้างเสริมโอกาสของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในอีกทางหนึ่งซึ่งเป็นจุดแข็งของประเทศ นั่นคือ ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งในเอเชีย การเติบโตของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกทำให้สินค้าเชิงสัญลักษณ์ยังเป็นที่ต้องการของตลาดและยังมีโอกาสทางการตลาด (ยุทธศักดิ์ สุภสร, 2555) ในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของกลุ่มชุมชนอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมแห่งการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานความคิดและความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างมีเหตุมีผลและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเป็นการเสริมต่อในด้านความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่น คือ การพัฒนาทายาทสืบทอดทางธุรกิจชุมชน (สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555)

ดังนั้น เพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างโอกาสทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการชุมชน คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อนำมาจัดทำแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเป็นช่องทางให้ผู้ผลิตมีแนวทางการตลาดที่ชัดเจน เข้าถึงผู้บริโภคและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อจัดทำแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : ทองม้วน
2. เพื่อจัดทำแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : ทองพับ
3. เพื่อจัดทำแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : การบูร

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

1. ข้อมูลทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร 3 ผลิตภัณฑ์
2. ข้อมูลต้นแบบ (Prototype) ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร 3 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว
3. กลยุทธ์ทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร 3 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพรในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ดำเนินกิจการอยู่ในปีที่ดำเนินการวิจัยและให้ความร่วมมือในการวิจัย จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรทั้งหมดในการวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกและมีความพร้อมในการพัฒนาโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนต้นแบบ ดังนี้

1. เป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. มีความต้องการพัฒนาแบบสินค้า
3. มีความต่อเนื่องของตลาด
4. มีความต่อเนื่องของการผลิต
5. มีโอกาสทางการตลาด
6. มีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลการคัดเลือกมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เข้าเกณฑ์ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ คือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหาร จำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หอมมัน และกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทสมุนไพร จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูล ที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้คือ

1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการ สัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ล่วงหน้า เพื่อ ศึกษาข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

1.2 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ

1.2.1 ประชุมจัดทำแผนการตลาด ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

1.2.2 ประชุมทีมวิจัยและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลการวิจัย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูล ที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสาร การศึกษา บทความและงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่เก็บรวบรวมได้ จากหน่วยงานต่างๆ

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเตรียมการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยทบทวน ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ทุติยภูมิจากข้อมูล que เก็บรวบรวมได้จากผลการวิจัย ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่เก็บ รวบรวมได้จากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. ระยะดำเนินการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยใช้ เครื่องมือวิจัยที่เตรียมไว้ล่วงหน้า

2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลที่รวบรวมได้

2.4 ผู้วิจัยจัดประชุมจัดทำแผนการตลาด ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

3. ระยะสรุปผลการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลที่รวบรวมได้

3.2 ผู้วิจัยจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการตลาดผลิตภัณฑ์ ชุมชน: อาหารและสมุนไพร เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วยคำถาม ปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน (เจ้าของ/ ผู้ที่จัดทะเบียนเป็นเจ้าของกิจการ)

ตอนที่ 3 ข้อมูลการวิเคราะห์การตลาดของผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชน

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านการตลาด

ตอนที่ 5 ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทางการตลาดของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน

2. การจัดประชุมปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประชุมจัดทำแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ ชุมชน : อาหารและสมุนไพรต้นแบบที่เหมาะสม 3 ผลิตภัณฑ์

2.2 ประชุมสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาด และการประชุมจัดทำแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพรต้นแบบที่เหมาะสม 3 ผลิตภัณฑ์ โดยใช้การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลประกอบการทำแผนการตลาดประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1.1 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน ใช้ชื่อกลุ่มอาชีพทองม้วนแม่จรรยา ดำเนินการผลิตเองและผลิตสม่ำเสมอตลอดทั้งปีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ที่ใช้คือถุงพลาสติกปัจจุบันเป็นกลุ่มอาชีพ และได้รับการรับรองมาตรฐาน ประเภทมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และอย.

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ ใช้ชื่อกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านหนองกระจันทร์ ดำเนินการผลิตเองและผลิตสม่ำเสมอตลอดทั้งปี รูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เป็นถุงพลาสติก ปัจจุบันเป็นกลุ่มอาชีพ/กลุ่มสตรีแม่บ้าน และได้รับการรับรองมาตรฐานประเภทผลิตภัณฑ์โอท็อป (OTOP) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และ อย.

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร ใช้ชื่อกลุ่มผลิตภัณฑ์การบูร ดำเนินการผลิตเองและผลิตสม่ำเสมอตลอดทั้งปี รูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ที่ใช้คือ กล่องพลาสติก ได้รับการรับรองมาตรฐาน ประเภทมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

1.2 ข้อมูลผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจมีการโฆษณาลงเว็บไซต์ของอบต. กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ คือ ผลิตสินค้าได้ตามที่ลูกค้าต้องการ เช่น สอดใส่หมุยของ รสชาเขียว กาแฟ มีผลตอบรับความพึงพอใจในด้านรสชาติ

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจมีการโฆษณาลงเว็บไซต์ของอบต. กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ คือ รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่เหมือนใคร ทำรสเนื้อตาล มีผลตอบรับความพึงพอใจในรูปแบบทองพับที่สวยงาม

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจมีการโฆษณาลงเว็บไซต์ของอบต. และทำโฮมเพจของตัวเอง มีผลตอบรับความพึงพอใจในด้านสินค้าไม่เหมือนใคร

1.3 ข้อมูลการวิเคราะห์การตลาดของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน สินค้าหลักคือทองม้วน ราคาโลกรั่มละ 120-140 บาท และใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายโดยขายส่ง

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ สินค้าหลักคือทองพับ ราคาส่งสูงละ 25 บาท และใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายโดยขายส่ง และฝากขาย

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร สินค้าหลักคือ การบูร ราคาขายการบูรรูปทรงผลไม้ชนิดเดียวขนาดลูกเล็ก ลูกละ 49 บาท รูปทรงผลไม้ชนิดเดียวขนาดลูกใหญ่ ลูกละ 79 บาท รูปทรงผลไม้ชนิดพวง 129 บาท และใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายโดยขายตรง และขายในเว็บไซต์

1.4 ข้อมูลด้านการตลาด

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน พบว่าการจัดการด้านการผลิต/ขาย มีการจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง การจำหน่ายโดยผ่านพ่อค้าคนกลาง/ตัวแทน ไม่มีแผนขยายตลาด ตลาดเป้าหมายคือ ตลาดระดับจังหวัด ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต คือ แรงงาน (คน) ต้นทุน การผลิต คู่แข่งขันและบรรจุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายทางการตลาด ได้แก่ ค่าน้ำมันรถกับปริมาณการขาย และความต้องการให้หน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือในด้านแหล่งเงินทุน ตลาด/ช่องทางการจัดจำหน่าย และบรรจุภัณฑ์

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ พบว่าการจัดการด้านการผลิต/ขาย มีการจัดการด้านการผลิตอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง การจำหน่ายโดยพ่อค้าคนกลาง/

ตัวแทนจำหน่าย มีกลยุทธ์ด้านการตลาดโดยออกงานแสดงสินค้าต่างๆ ตลาดเป้าหมาย คือ จำหน่ายในตลาดระดับท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต คือ แรงงาน (คน) วัตถุดิบและคู่แข่ง ค่าใช้จ่ายทางการตลาด ได้แก่ ค่าน้ำมันรถ และความต้องการให้หน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือในด้านแหล่งเงินทุน และขั้นตอน/กระบวนการผลิต

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ การบูร พบว่า การจัดการด้านการผลิต/ขายมีการจัดการด้านการผลิตแต่ยังไม่เป็นระบบ การจำหน่ายโดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์เองโดยตรง ตลาดเป้าหมาย คือ จำหน่ายในตลาดระดับท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต คือ เงินทุน และต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายทางการตลาด ได้แก่ ค่าที่ และความต้องการให้หน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือในด้านตลาด/ช่องทางการจัดจำหน่าย และบรรจุภัณฑ์

1.5 ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาดของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน

จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตตามคำสั่งของลูกค้า ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์

จุดอ่อน ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ขาดความสวยงาม ป้ายติดราคายังไม่มีความชัดเจน โอกาสทางการตลาด ได้แก่ ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เคยเข้าสู่ OTOP

อุปสรรค ได้แก่ สภาพการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ คู่แข่งขันรายใหม่เข้ามาในตลาด

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ

จุดแข็ง ได้แก่ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ มีความสวยงามและมีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

จุดอ่อน ได้แก่ ระดับราคาผลิตภัณฑ์มีให้เลือกน้อย บรรจุภัณฑ์ไม่สวยแต่ก็ง่าย

โอกาสทางการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ ความนิยมอาหารสุขภาพ

อุปสรรค ได้แก่ การขยายสายผลิตภัณฑ์และสภาพการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร

จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (product) ให้ทันสมัย อยู่ตลอดเวลา มีการผลิตตามคำสั่งของลูกค้า

จุดอ่อน ได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา บรรจุภัณฑ์ (package) ขาดความสวยงามโดดเด่น

โอกาสทางการตลาด ได้แก่ ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ ความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึก

อุปสรรค ได้แก่ สภาพการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์ยังไม่เข้าสู่ OTOP

2. แผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์

แผนการตลาดผลิตภัณฑ์ทองม้วน

ข้อมูลผลิตภัณฑ์ : ทองม้วน เป็นขนมไทยที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในฐานะของฝากจากจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีหลากหลายรสชาติ มีสีสันสวยงามพร้อมกลิ่นหอมที่แตกต่างกันไป ผลิตภัณฑ์ทองม้วน สามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ด้วยการพัฒนาสายผลิตภัณฑ์ใหม่ได้หลากหลาย

การวิเคราะห์สถานการณ์ของกิจการ (SWOT) : จุดแข็ง ผลิตตามคำสั่งของลูกค้า ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ จุดอ่อน บรรจุภัณฑ์ขาดความสวยงาม ป้ายติดราคายังไม่มีความชัดเจน และการส่งขายเป็นถุงสินค้าแตกหัก โอกาส ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคยเข้าสู่ OTOP อุปสรรค สภาพการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ และคู่แข่งรายใหม่เข้ามาในตลาด

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ สามารถปกป้องตัวสินค้าได้ ปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของสินค้าให้มีความทันสมัย/น่าสนใจ และเป็นสินค้าของดีของจังหวัด

ลูกค้าเป้าหมาย : ลูกค้าทั่วไป นักท่องเที่ยว กลุ่มลูกค้าที่นิยมซื้อสินค้าประเภทของฝาก/ของดีประจำจังหวัด ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

กลยุทธ์ทางการตลาด : เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการเพิ่มผลิตภัณฑ์รายการใหม่ ในสายผลิตภัณฑ์เดิม และสามารถผลิตสินค้าได้ตามที่ลูกค้าต้องการ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัยและบรรจุภัณฑ์สามารถปกป้องตัวสินค้าได้

การวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ : กำหนดการนำเสนอคุณค่าของสินค้าต่อผู้บริโภคในด้านการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ โดยเปลี่ยนรูปแบบของผลิตภัณฑ์ (Product Design) และเน้นบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ทันสมัย (Package Design) และบรรจุภัณฑ์สามารถปกป้องตัวสินค้าได้

จุดขายของผลิตภัณฑ์ : กลุ่มเป้าหมายหลักของตลาด ได้แก่ ลูกค้าทั่วไป นักท่องเที่ยว กลุ่มลูกค้าที่นิยมซื้อสินค้าประเภทของฝาก/ของดีประจำจังหวัด กลุ่มเป้าหมายตลาดรอง ได้แก่ ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และผู้ประกอบการธุรกิจจัดเลี้ยง

ส่วนประสมทางการตลาด : กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายรสชาติ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ และสื่อถึงที่มาของผลิตภัณฑ์ในฐานะของฝากของจังหวัดกาญจนบุรี โดยเน้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ทันสมัย สามารถปกป้องตัวสินค้าได้ กลยุทธ์ด้านราคา การกำหนดราคาสินค้า ขึ้นอยู่กับขนาดของสินค้า กลยุทธ์ด้านสถานที่จำหน่าย ออกร้านในงาน OTOP ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและขายส่ง กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการขาย เพิ่มการจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือตัวแทนจำหน่าย การขยายสายผลิตภัณฑ์ โดยอาจขายเป็นผลิตภัณฑ์ควบ นำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP และมีการลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษ

แผนการตลาดผลิตภัณฑ์ทองพับ

ข้อมูลผลิตภัณฑ์ : ทองพับ มีวัตถุดิบจากเนื้อตาล ซึ่งเป็นของขึ้นชื่อของจังหวัดกาญจนบุรี แต่เนื่องจาก เนื้อตาลมีตามฤดูกาล ทำให้สินค้าขาดความต่อเนื่อง จึงมี การปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ โดยมีการนำส่วนผสมของสมุนไพรผักและผลไม้มาใช้ทดแทนในช่วงนอกฤดูกาล

การวิเคราะห์สถานการณ์ของกิจการ (SWOT) : จุดแข็ง รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม และมีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จุดอ่อน บรรจุภัณฑ์ไม่สวยแตกหักง่าย ระดับราคาผลิตภัณฑ์มีให้เลือกลดน้อย และป้ายติดราคายังไม่มีความชัดเจน โอกาส ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ และความนิยมอาหารสุขภาพ รสผลไม้ อุปสรรค การขยายสายผลิตภัณฑ์ คู่แข่งขันรายใหม่เข้ามาในตลาด และสภาวะการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ ให้มีความทันสมัย น่าสนใจและบรรจุภัณฑ์สื่อถึงวัตถุดิบที่มาจากธรรมชาติ สามารถปกป้องตัวสินค้าได้ มีหลายขนาด สามารถแบ่งรสชาติผลิตภัณฑ์ได้

ลูกค้าเป้าหมาย : ลูกค้าทั่วไป นักท่องเที่ยว กลุ่มลูกค้าที่นิยมซื้อสินค้าประเภทของฝาก/ของดีประจำจังหวัด ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

กลยุทธ์ทางการตลาด : เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ โดยมีการนำส่วนผสมของสมุนไพร ผัก และผลไม้มาใช้ทดแทนเนื้อตาลในช่วงนอกฤดูกาล และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย สามารถปกป้องตัวสินค้าได้ และมีบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำเสนอสินค้าแบบแยกรสชาติได้ในกล่องเดียวกัน

การวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ : กำหนดการนำเสนอคุณค่าของสินค้าต่อผู้บริโภค ในด้านการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ โดยเปลี่ยนวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบในการผลิตให้เป็นไปตามฤดูกาล และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย (Package Design) และสามารถปกป้องตัวสินค้าได้

จุดขายของผลิตภัณฑ์ : กลุ่มเป้าหมายหลักของตลาด ได้แก่ ลูกค้าทั่วไป นักท่องเที่ยว กลุ่มลูกค้าที่นิยมซื้อสินค้าประเภทของฝาก/ของดีประจำจังหวัด กลุ่มเป้าหมายตลาดรอง ได้แก่ ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและผู้ประกอบการธุรกิจจัดเลี้ยง

ส่วนประสมทางการตลาด : กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายรสชาติ มีหลายขนาดให้เลือกซื้อได้ตามความต้องการและสื่อถึงที่มาของผลิตภัณฑ์ในฐานะของฝากของจังหวัดกาญจนบุรี เน้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม สามารถปกป้องสินค้าได้ กลยุทธ์ด้านราคาสินค้าขึ้นอยู่กับขนาดของสินค้า กลยุทธ์ด้านสถานที่จำหน่าย ออกร้านในงาน OTOP ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและขายส่ง กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการขาย เพิ่มการจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือตัวแทนจำหน่าย นำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP มีการลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ที่เน้นเพื่อสุขภาพ

แผนการตลาดผลิตภัณฑ์การบูร

ข้อมูลผลิตภัณฑ์ : ผลิตภัณฑ์การบูรเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในการปรับอากาศ และการดับกลิ่น ซึ่งนอกจากคุณสมบัติเบื้องต้นแล้ว ผลิตภัณฑ์สามารถตั้งโชว์ หรือใช้เป็นของตกแต่งบ้าน หรือสถานที่ต่างๆ เพื่อสุขภาพ รวมถึง สามารถซื้อไปเป็นของฝากได้ โดยผู้ผลิต มีความสามารถในการจัดทำผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

การวิเคราะห์สถานการณ์ของกิจการ (SWOT) : จุดแข็ง ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และมีการผลิตตามคำสั่งของลูกค้า จุดอ่อน บรรจุภัณฑ์ขาดความสวยงาม โดดเด่น ไม่มีการลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษ และไม่มีผลิตภัณฑ์ขนาดทดลอง โอกาส การขยายสายผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึก และการจัดแสดงสินค้าในงานระดับประเทศ/ชาติ อุปสรรค สภาวะการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ และผลิตภัณฑ์ยังไม่เข้าสู่ OTOP

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ ตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม

ลูกค้าเป้าหมาย : ลูกค้าทั่วไป นักท่องเที่ยว กลุ่มลูกค้าที่นิยมซื้อสินค้าประเภทของฝาก/ของดีประจำจังหวัด ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

กลยุทธ์ทางการตลาด : เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการเพิ่มผลิตภัณฑ์รายการใหม่ในสายผลิตภัณฑ์เดิม เนื่องจากแต่เดิมผู้ผลิตผลิตสินค้าโดยใช้ในตู้ตุ๊กตาแต่เกิดปัญหาสินค้าไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน จึงเน้นให้มีสินค้านวัตกรรมใหม่ๆ เช่น รูปดอกไม้ การเข้าช่อดอกไม้ เป็นต้น

การวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ : กำหนดการนำเสนอคุณค่าของสินค้าต่อผู้บริโภคในด้านการเปลี่ยนรูปแบบของผลิตภัณฑ์ (Product Design) และเน้นบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม โดดเด่น (Package Design)

จุดขายของผลิตภัณฑ์ : กลุ่มเป้าหมายหลักของตลาด ได้แก่ ลูกค้าทั่วไปที่มีความสนใจผลิตภัณฑ์ การบูร กลุ่มลูกค้าที่นิยมสินค้าประเภท Hand Made และกลุ่มตลาดที่มีอำนาจ การจับจ่ายใช้สอยในระดับปานกลาง และกลุ่มเป้าหมายตลาดรอง ได้แก่ ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

ส่วนประสมทางการตลาด : กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างและแปลกใหม่ ผลิตภัณฑ์มีรูปลักษณะที่สวยงาม สามารถสั่งทำรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการได้ เน้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์และมีชื่อตราสินค้าที่สวยงาม โดดเด่นมากขึ้น กลยุทธ์ด้านราคา การกำหนดราคาสินค้า ขึ้นอยู่กับรูปแบบ/ขนาด/ความยากง่ายของสินค้า กลยุทธ์ด้านสถานที่จำหน่าย โดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์บนเว็บไซต์ ออกร้านในงาน OTOP ร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและขายส่ง กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการขาย เพิ่มรูปแบบการจัดจำหน่าย โดยให้มีการจำหน่ายราคาส่ง มีบริการจัดส่งสินค้าหลังการขาย และมีการลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หอมม่วง ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับและผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์หอมม่วง สามารถเพิ่มมูลค่าด้วยการพัฒนาใหม่ สามารถผลิตสินค้าได้ตามที่ลูกค้าต้องการ เน้นปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัยและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถปกป้องตัวสินค้าได้ ผลิตภัณฑ์ทองพับ มีวัตถุดิบจากเนื้อตาล รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและสีถึงที่มาของผลิตภัณฑ์ในฐานะของฝากของจังหวัดกาญจนบุรี เน้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม สามารถปกป้องตัวสินค้า ผลิตภัณฑ์การบูร เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และผลิตตามคำสั่งของลูกค้า เน้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์และมีชื่อตราสินค้าที่สวยงามมากขึ้น

อภิปรายผล

การอภิปรายผล ผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัย และเอกสารมาประกอบการอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. แผนการตลาดผลิตภัณฑ์หอมม่วง กลยุทธ์ทางการตลาด : เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายรสชาติ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ และสีถึงที่มาของผลิตภัณฑ์ในฐานะของฝากของจังหวัดกาญจนบุรี สอดคล้องกับ พันิตสุภา ธรรมประมวลและกาสัก เตชะชั้นหมาก (2556) การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มช่างหล่อทองเหลืองและกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ทองเหลือง บ้านท่ากระยาง อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ทองเหลืองบ้านท่ากระยาง จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์สำคัญ คือ กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ โดยผลิตผลิตภัณฑ์ตามความต้องการเฉพาะของลูกค้า กลยุทธ์ด้านราคา โดยตั้งราคาขายอ้อมเยาว์ด้วยคุณภาพที่เป็นเลิศและมีคุณค่า กลยุทธ์การจัดจำหน่าย

โดยจัดส่งอย่างรวดเร็ว ตรงเวลาและปลอดภัย กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด โดยการให้ข้อมูลข่าวสารกับตลาดเป้าหมายและการขายโดยบุคคล โดยฝ่ายขายไปติดต่อลูกค้าถึงที่

2. แผนการตลาดผลิตภัณฑ์ทองพับ กลยุทธ์ทางการตลาด : เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ โดยมีการนำส่วนผสมของสมุนไพร ผัก และผลไม้มาใช้ทดแทนเนื้อตาลในช่วงนอกฤดูกาล ให้ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายรสชาติ มีหลายขนาด ให้เลือกซื้อได้ตามความต้องการ สอดคล้องกับปราณี ต้นประยูรและยุพา สังข์เนตร (2555) การศึกษาโอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์กบแปรรูปบรรจุกระป๋องของชุมชนบ้านห้วยจรเข้ม ตำบลบ่อตาโล่ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมากกว่า กบกระป๋องเป็นการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าด้านการผลิตและการตลาดเป็นการถนอมอาหารมีโอกาสจะพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมอาหารกระป๋องได้มี โอกาสที่จะเป็นอาหารกระป๋องที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย ดังเช่น ปลากระป๋อง ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาด พบว่า สภาพแวดล้อมมหภาค ล้วนแต่ส่งผลให้กบกระป๋องมีโอกาสทางการตลาดทั้งสิ้น

3. แผนการตลาดผลิตภัณฑ์การบูร กลยุทธ์ทางการตลาด : เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการเพิ่มผลิตภัณฑ์รายการใหม่ในสายผลิตภัณฑ์เดิม ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างและแปลกใหม่ ตัวผลิตภัณฑ์มีรูปลักษณะที่สวยงาม สามารถสั่งทำรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการได้ สอดคล้องกับ อโนทัย ไตสงวน และคณะ (เอกสารออนไลน์) การจัดทำแผนการตลาดของธุรกิจ SMEs “เฟอร์นิเจอร์ไม้ ของคุณอภิชัย สุรสิทธิ์” พบว่า กิจการของคุณอภิชัย สุรสิทธิ์ เป็นกิจการที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ในกลุ่มเฟอร์นิเจอร์สำหรับการตกแต่งสวน (outdoor) ที่สามารถถอดประกอบได้ มีลูกค้ากลุ่มเป้าหมายหลัก คือ กลุ่มธุรกิจบ้านจัดสรร และกลุ่มเป้าหมายรองคือ กลุ่มลูกค้าบ้านเดี่ยว หรือบ้านที่มีบริเวณจัดสวน ตัวผลิตภัณฑ์

จะเน้นการออกแบบตามความต้องการของลูกค้า และ ประโยชน์ ใช้สอยและด้วยความเป็นเอกลักษณ์ของงาน จึงมีความหลากหลาย และเป็นที่ต้องการของตลาด จากแนวโน้ม การขยายตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และการสนับสนุนของภาครัฐบาล ประกอบกับเจ้าของกิจการมีความชำนาญในการออกแบบ และผลิตจึง ทำให้ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่ทันสมัย มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ประกอบการควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนธุรกิจ และพัฒนา การตลาด ของผลิตภัณฑ์ เพื่อการแข่งขันทางการตลาด

เอกสารอ้างอิง

- ปราณี ต้นประยูร และยุพา สังข์เนตร. (2555). งานวิจัย เรื่อง การศึกษาโอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์การแปรรูปบรรจุกระป๋องของชุมชนบ้านห้วยจรเข้ม ตำบลบ่อตาโล่ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พนิตสุภา ธรรมประมวล และกาสัก เต๊ะขันหมาก. (2556). การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มช่างหล่อทองเหลืองและกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ทองเหลือง บ้านท่ากระยาง อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี. วารสาร การพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 1(2), 41-50.
- ยุทธศักดิ์ สุภสร. (2557). โอกาสและผลกระทบของ OTOP กับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC). สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ค้นเมื่อ เมษายน 4, 2557, จาก [www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb%2Dbf2e%](http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb%2Dbf2e%20).
- สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2555). การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อความยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่น. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2, 2556, จาก <http://www.otop.ist.cmu.ac.th/aboutus.php>
- อโนทัย โตสงวน และคณะ. (2557). การจัดทำแผนการตลาดของธุรกิจ SMEs “เฟอร์นิเจอร์ไม้ของคุณอภิชัย สุรสิทธิ์”. ค้นเมื่อ เมษายน 19, 2557, จาก http://www.elibrary.sacict.net/th/knowledge/handicraft/index.php?SECTION_ID=909&PAGEN_1=2

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผนเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และเป็นแนวทางในการส่งเสริมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ ได้

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการหาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้รับการรองรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) การเข้าสู่ OTOP

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพของแผนการตลาด ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาแผนการตลาด ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อแผนการตลาดของแต่ละผลิตภัณฑ์ โดยทำการเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ

แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

Sustainable Path for the Developments in Nong Namsai Community, Tambol Rangbua, Amphur Chombueng, Ratchaburi

วรลักษณ์ ทองประยูร

สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Woraluk Thongprayoon

Department of Marketing, Faculty of Management, Muban Chombueng Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนและหลักการที่ใช้ในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งหาแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกต และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า บ้านหนองน้ำใส อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลรางบัว มีพื้นที่ประมาณ 2,500 ไร่ มีปัญหาการขาดแคลนน้ำ อุปโภคบริโภคและน้ำทำการเกษตร สมาชิกชุมชนบ้านหนองน้ำใสได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ดำเนินงานและวางแผนแก้ไขปัญหของชุมชน แนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านหนองน้ำใสให้ยั่งยืนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยมีชาวบ้านให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ มีผู้นำชุมชนและคณะทำงานเข้มแข็ง และมีการประสานความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

คำสำคัญ : การพัฒนาที่ยั่งยืน ชุมชนบ้านหนองน้ำใส จังหวัดราชบุรี เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This study aimed to investigate community context and principles of community development, including finding ways for sustainable development for Nong Namsai community in Tambol Rangbua, Amphur Chombueng, Ratchaburi. The qualitative research collected data by an in-depth interview, an observation and a documentary review. The research results revealed that Nong Namsai community covered an area of approximately 2,500 Rais. Their problem was a shortage of water for consumption and agriculture. The community people has applied the philosophy of Sufficiency Economy and a public participation for implementation and setting up a problem-solving plan. Ways for sustainable development for Nong Namsai Community were that they should stick to the Philosophy of Sufficiency Economy as a means to drive forward the development with the cooperation of community people and their participation in doing activities. In addition, they

should have a strengthened leader and group of workers, with the cooperation of the non-profit governmental sectors and private sectors.

Keywords : Sustainable Developments , NongNamsai Community Ratchaburi , Sufficiency Economy

บทนำ

พ.ศ. 2549 เป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงครองราชย์ครบ 60 ปี เพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสมหามงคลและถวายพระเกียรติพระปรีชาสามารถของพระองค์ พลอากาศเอกคงศักดิ์ วันทนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจในการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ ด้วยการให้นโยบายผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศน้อมนำแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แก้ไขปัญหาความยากจนและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน โดยจัดทำโครงการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบประจำจังหวัด จังหวัดละ 1 หมู่บ้าน และพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด เพื่อประโยชน์ในการศึกษาดูงานและขยายผลไปสู่ชุมชนอื่นๆ ต่อไป โครงการนี้ดำเนินการระหว่าง พ.ศ. 2549 - 2551 ดังนั้น ทุกจังหวัดจึงสำรวจหมู่บ้านที่เข้าหลักเกณฑ์ดังนี้คือ 1) มีความพอประมาณ 2) มีภูมิคุ้มกัน และ 3) มีเหตุผลการใช้เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมในการดำรงชีวิต สำหรับเป็นหมู่บ้านต้นแบบตัวอย่าง โดยมีเป้าหมายสร้างชุมชนเข้มแข็งทุกตำบล ซึ่งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบจะมีลักษณะของความพอเพียง 6 อย่าง ได้แก่ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออม การดำรงชีวิตด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กระทรวงมหาดไทย, 2549) จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่รับนโยบายดังกล่าวมาดำเนินการ ปรากฏว่าหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกในปีล่าสุดคือ พ.ศ. 2551 มีจำนวน 3 หมู่บ้านหนึ่งในจำนวนนั้นคือบ้านหนองน้ำใส หมู่ที่ 14

บ้านหนองน้ำใส ตั้งอยู่ในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกันกับมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อันเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาท้องถิ่น ดังพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ตั้งเป้าหมายในการเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเป็นเลิศในการทำหน้าที่วิจัย ผลิตภัณฑ์ บริการ/พัฒนาสังคมและอื่นๆ อย่างบูรณาการและเสริมพลังกัน เพื่อเป้าหมายพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก (มหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, 2553) การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงจะต้องมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนผู้วิจัยจึงเลือกหมู่บ้านหนองน้ำใส หมู่ที่ 14 ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่ในการศึกษาเนื่องจากจะได้เป็นโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน และร่วมเป็นภาคีตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

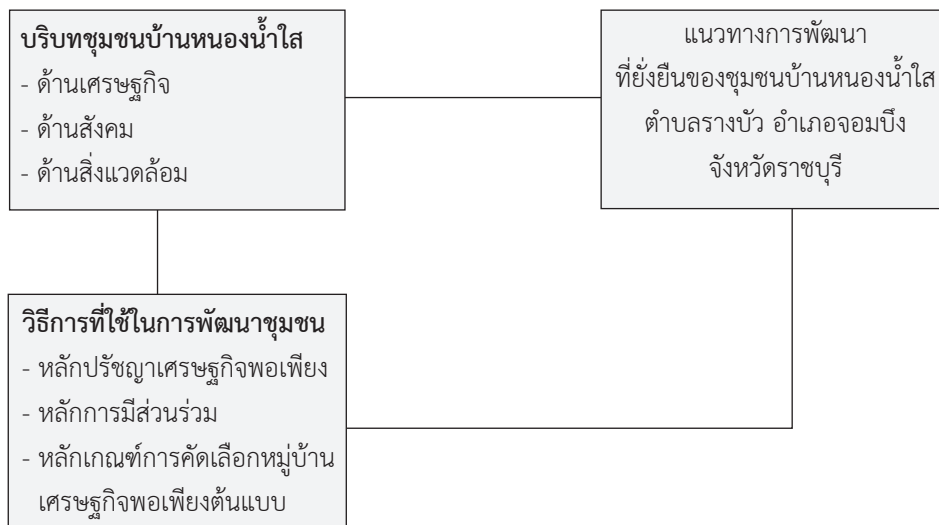
เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ บ้านหนองน้ำใสเป็นชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร แต่สามารถพัฒนาจนได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบภายในเวลาไม่นาน จึงน่าสนใจศึกษาว่า ชุมชนนี้ใช้วิธีการอย่างไรในการพัฒนาจนได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในปีล่าสุดดังกล่าวข้างต้น และในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์หรือสังคมที่มีลักษณะเป็นโลกไร้พรมแดน แต่ละชุมชนต้องการใช้เทคโนโลยีต่างๆ พัฒนาให้ชุมชนของตนก้าวไปสู่ความทันสมัย ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สาธารณูปโภค ฯลฯ แต่การพัฒนาใน แต่ละชุมชนมีไม่เท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับสภาพของชุมชน ความพร้อม และปัจจัยอื่นๆ บางชุมชนอาจปรับตัวอย่าง

สุดโต่ง ทำให้ไม่สามารถประคองตนเองให้ยืนอยู่ได้ใน กระแสการเปลี่ยนแปลง เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหา หนี้สิน ปัญหาเยาวชนทะเลาะวิวาทกัน ปัญหาความ แตกแยกทางความคิด ปัญหาการทำลายสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติ ปัญหาการพัฒนาที่ไม่สมดุล เป็นต้น (กนกนาค โพธิ์สัย และคณะ, 2551, อริยา เศวตามร์, 2549 และสพพันธ์ จิตานนท์, 2549) แต่ชุมชนบ้านหนอง น้ำใสสามารถปรับตัวอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าเหตุใดชุมชนบ้านหนองน้ำใสจึงยัง คงรักษาความเป็นชุมชนตัวอย่าง และจะมีแนวทาง ใดๆทำให้ชุมชนนี้พัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่ได้รับผล กระทบที่รุนแรงจากเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลก

เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนโดยใช้การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในกระบวนการพัฒนาเป็นหลักพื้นฐานของการ พัฒนาแบบยั่งยืนเพราะประชาชนเป็นทั้งผู้ที่ได้รับผล ประโยชน์และ/หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา การพัฒนาที่ยั่งยืนมีลักษณะบูรณาการ (integrate) และ เป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลหรือมีปฏิสัมพันธ์ ที่เกื้อกูลกันในระหว่างมิติอันเป็นองค์ประกอบที่จะ ทำให้ชีวิตมนุษย์อยู่ดีมีสุขทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม ทั้งต่อคนในรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นอนาคต (พระธรรมปิฎก, 2541, หน้า 237)

การดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ควรน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ชี้แนะ แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น มาประยุกต์ใช้ด้วย เพราะเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะ แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนใน ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับ รัฐ เป็นปรัชญาที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคม ไทย เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความ มั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา (สำนักงานคณะ กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 13-14) นอกจากนี้ การร่วมมือของประชาชนที่เห็น พ้องต้องกันและเข้ามาร่วมรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการ พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ เป็นการ สนับสนุนให้การพัฒนาต่างๆ เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึง กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงในภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาหลักการที่ชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ใช้ในการพัฒนาพื้นที่ในชุมชน
3. เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาสมาชิกของชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น กลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มอาชีพเลี้ยงหมูหลุม กลุ่มอาชีพเป่าแก้ว กลุ่มอาชีพเพาะเห็ดฟาง กลุ่มอาชีพออมทรัพย์เพื่อการผลิต และผู้แทนจากกลุ่มอาชีพโรงสีข้าว เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น พัฒนาการอำเภोजอมบึง เกษตรอำเภोजอมบึง เป็นต้น และชาวบ้านบ้านหนองน้ำใส

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการกำหนดตัวบุคคลเป็นการเฉพาะเจาะจงเพราะบุคคลนั้นมีข้อมูลลึกซึ้งเป็นพิเศษเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษาวิจัย (ชาย โพธิสิตา, 2550, หน้า 280) ใช้การคัดเลือกแบบหลายกลุ่ม (dimensional sampling) (เบญจายอดดำเนินแอ๊ดติง, 2533, หน้า 114-122) เพื่อให้ได้ข้อมูลรอบด้านจากกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมของหมู่บ้านหนองน้ำใส ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น รายงานประจำปี รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการของอำเภोजอมบึง เอกสารเผยแพร่ เช่น แผ่นพับประวัติของชุมชน แผ่นพับการก่อตั้งกลุ่มอาชีพ การก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ถอดแถบบันทึกเสียงและทบทวนคำให้สัมภาษณ์
2. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) คือ ตรวจสอบสภาพของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง (data triangulation) (นิศา ชูโต, 2545, หน้า 32) เพื่อเปรียบเทียบและสกัดข้อเท็จจริงนำมาใช้ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ละประเด็น แหล่งข้อมูลดังกล่าว คือ เอกสารต่างๆ ในการทบทวนวรรณกรรม ทั้งตำรา หนังสือ งานวิจัย และข้อมูลจากเว็บไซต์ เช่น เว็บไซต์กรมการพัฒนาชุมชน เว็บไซต์กระทรวงมหาดไทย เว็บไซต์หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เว็บไซต์หมู่บ้านหนองน้ำใส เป็นต้น นำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและข้อมูลจากการสังเกต ผู้วิจัยใช้การบันทึกแถบบันทึกเสียงร่วมกับการบันทึกข้อมูลสำคัญในสมุดบันทึกหรือการจดบันทึกภาคสนาม เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูลและสามารถเก็บรายละเอียดได้ครบถ้วน ซึ่งเป็นวิธีการทดสอบความเที่ยงตรงของการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยเช่นกัน (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536, หน้า 127-129) เป็นการยืนยันความถูกต้องเที่ยงตรงของข้อมูล

3. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาวิเคราะห์ แยกแยะตามประเด็นที่กำหนดไว้

4. ทำข้อสรุปย่อๆ เชื่อมโยงข้อสรุป และสังเคราะห์เป็นบทสรุป

ความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยตรวจสอบความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงและความตรงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา ดำเนินการดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ซ้ำเพื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทั้ง 2 ครั้งว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

1.2 การตรวจสอบซ้ำขั้นตอนต่างๆ
ทุกขั้นตอน

1.3 การตรวจสอบเกี่ยวกับเกณฑ์หรือ
มาตรฐานทุกขั้นตอน เพื่อหาความแม่นยำในการวิเคราะห์
เนื้อหา

2. การตรวจสอบความตรงของผลการวิเคราะห์
เนื้อหา ตรวจสอบจากความตรงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล และ
ความตรงตามทฤษฎี

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. บ้านหนองน้ำใส หมู่ที่ 14 ตำบลรางบัว
อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของ
ตำบลรางบัว มีพื้นที่ประมาณ 2,500 ไร่ อยู่ในเขตความ
รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลรางบัว ปัจจุบัน
มีนายชูชาติ อินทร์คง เป็นผู้ใหญ่บ้าน พื้นที่ของหมู่บ้าน
เป็นที่ราบลุ่ม แต่มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำทั้งที่ใช้
ในการอุปโภคบริโภคและน้ำสำหรับการเกษตร ทำให้
ชาวบ้านดำรงชีวิตด้วยความยากลำบาก

2. สมาชิกในชุมชนบ้านหนองน้ำใสพัฒนาชุมชน
ของตนให้เจริญขึ้นได้ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนา ร่วมกับหลักการมี
ส่วนร่วม คือ คนในชุมชนร่วมแรงร่วมใจกันพลิกฟื้นพื้นที่
ทำมาหากิน สร้างกลุ่มอาชีพ สร้างสำนึกรักบ้านเกิด
ช่วยเหลือเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน โดยมีผู้นำที่เข้มแข็ง คือ
นายชูชาติ อินทร์คง ผู้ใหญ่บ้านนำหลักการต่างๆ มาปฏิบัติ
ให้เป็นตัวอย่างแก่ลูกบ้าน รวมทั้งผู้ใหญ่บ้านได้
ประสานขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงาน
ราชการ และองค์กรที่ไม่แสวงกำไร (มูลนิธิศุภนิมิต
แห่งประเทศไทย) เพื่อให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการให้
ความรู้ สร้างความเข้าใจ ให้คำแนะนำ และหาแหล่งเงิน
ทุนสนับสนุน โดยที่สมาชิกในชุมชนต้องช่วยเหลือตนเอง
ด้วย สมาชิกแต่ละคนให้ความสนใจ ร่วมคิดร่วมทำร่วม
แก้ไขปัญหา ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยมิตรไมตรี
ไม่แก่งแย่งชิงดีและไม่สร้างความขัดแย้งในหมู่คณะ
ส่งผลให้บ้านหนองน้ำใสได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้าน

เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในปี พ.ศ. 2552

3. ปัจจัยที่ทำให้บ้านหนองน้ำใสประสบความสำเร็จ
สำเร็จในการพัฒนาตนเอง ได้แก่

3.1 มีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ชื่อสัตย์ มีความ
เสียสละ รับผิดชอบ มีความริเริ่ม มีความจริงใจต่อการ
ทำงาน ทำงานเป็นทีม และยึดหลักประชาธิปไตยในการ
ตัดสินใจ

3.2 มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
ทั้งงบประมาณและวิชาการ เช่น มูลนิธิศุภนิมิต
แห่งประเทศไทยสนับสนุนงบประมาณในการสร้างอาคาร
อเนกประสงค์และโรงสีข้าวชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชน
อำเภอจอมบึงสนับสนุนโครงการเลี้ยงหมูหลุม สนับสนุน
การจัดทำแผนชุมชน สนับสนุนโครงการเศรษฐกิจ
พอเพียงปลูกผักและเลี้ยงปลากินเอง สำนักงานปศุสัตว์
อำเภอสนับสนุนโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงสัตว์และ
จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปศุสัตว์ สำนักงานเกษตรอำเภอจอมบึง
สนับสนุนการจัดทำปุ๋ยชีวภาพ ศูนย์บริการการศึกษาออก
โรงเรียนสนับสนุนโครงการเลี้ยงหมูหลุมและโคขุน
องค์การบริหารส่วนตำบลรางบัวสนับสนุนเงินกระตุ้น
เศรษฐกิจในการสร้างโรงสีข้าวชุมชน สหกรณ์การเกษตร
อำเภอจอมบึงและจังหวัดราชบุรีสนับสนุนการจัดตั้ง
โรงสีข้าวชุมชน สำนักงานป่าไม้จังหวัดสนับสนุนการ
อนุรักษ์ป่าเขาชะยาม เป็นต้น

3.3 ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ประชาชน
ในหมู่บ้านมีความรัก สามัคคี พร้อมเพรียงกัน และยอมรับ
การบริหารงานของผู้นำประชาชน ไม่มีปัญหาความ
แตกแยกที่เกิดจากการเลือกตั้ง

3.4 ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานและการวางแผนแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่น
การจัดเวทีประชาคม การจัดตั้งกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะใน
การจัดตั้งโรงสีชุมชน เป็นต้น ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรม
อย่างสม่ำเสมอ เต็มใจที่จะพัฒนาตนเอง เช่น เข้ารับการ
อบรม ร่วมเดินทางไปทัศนศึกษา เป็นต้น แล้วนำความรู้
ที่ได้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ตามอัตภาพของแต่ละคน
แต่ละคนมีความรับผิดชอบและติดตามข้อมูลข่าวสารจาก
ผู้นำ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และวิทยากรที่มาให้ความรู้

สม่ำเสมอ รวมทั้งมีแผนชุมชนของตนเองและสามารถดำเนินการตามแผนได้เป็นอย่างดี

3.5 ได้รับงบประมาณจากโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน (SML) ปี พ.ศ. 2548 เพื่อใช้ในการก่อสร้างโรงสีข้าวชุมชน

3.6 มีองค์ความรู้ ให้ความช่วยเหลือแนะนำกันในหมู่บ้าน และยังคงรักษาวัฒนธรรมลงแขกในการทำเห็ดฟางของกลุ่มผู้ทำเห็ดฟาง

4. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของชาวบ้านหนองน้ำใส สรุปลงได้ต่อไปนี้

4.1 ด้านการเพิ่มรายได้ มีการจัดทำโครงการต่างๆ ทั้งโครงการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมของสมาชิกในชุมชนและโครงการที่เป็นอาชีพเสริม เช่น การเพาะเห็ดฟาง การเลี้ยงหมูหลุม หมูขุน โคขุน เป็นต้น

การเพาะเห็ด

การเลี้ยงหมูหลุม

ภาพที่ 2 โครงการที่เพิ่มรายได้ในชุมชนบ้านหนองน้ำใส
ที่มา : บ้านหนองน้ำใส, 2554

4.2 ด้านการลดรายจ่าย มีกิจกรรมช่วยลดรายจ่ายของครัวเรือนด้วยการปลูกพืชผักไว้กินเอง ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองด้วยการนำวัสดุคิบในท้องถิ่นและวัสดุเหลือใช้ เช่น เศษอาหาร เชื้อเห็ดที่ใช้แล้ว มูลสัตว์ เป็นต้น มาทำปุ๋ยคอกแทนการซื้อปุ๋ยเคมีมาใช้ ในการเกษตร รวมทั้งมีการทำบัญชีรายจ่ายครัวเรือนด้วย

4.3 ด้านการออม มีการออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์ และเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ แต่การออมใช้ทุนไม่มาก เก็บเงินจำนวนเพียง 100 บาททำให้มีกองทุนขนาดเล็ก การช่วยเหลือกันในชุมชนจึงทำได้ไม่เต็มที่ และมีชาวบ้านบางครัวเรือนที่ไม่สามารถสมัครเข้ากลุ่มได้เพราะไม่มีรายได้มากพอ

4.4 ด้านการเอื้ออาทร ชาวบ้านหนองน้ำใส ยังคงช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกันในลักษณะเอาแรง ออกแรงช่วยกัน และมีการจัดกิจกรรมให้สมาชิกในชุมชนมีความรักสามัคคี มีการจัดลานกีฬา การส่งเสริมสุขภาพ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้สมาชิกได้พบปะสังสรรค์ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนวัยเดียวกัน เช่น พ่อแม่กับพ่อแม่ ผู้สูงวัยกับผู้สูงวัย เป็นต้น และคนต่างวัย เช่น ผู้สูงอายุกับเยาวชนหนุ่มสาวหรือเด็กนักเรียน เด็กวัยรุ่นที่เป็นลูกหลานในหมู่บ้าน เป็นต้น

4.5 ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ชาวบ้านหนองน้ำใสยังคงรักษาประเพณี วัฒนธรรมของหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์ การลงแขกเกี่ยวข้าวในฤดูเกี่ยวข้าว การลงแขกของกลุ่มเพาะเห็ด การลงแขกเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน เช่น การสร้างโรงสีข้าวชุมชน เป็นต้น รวมทั้งชุมชนยังร่วมกันต่อต้านยาเสพติดและสิ่งมีนเมาด้วย

5. แนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านหนองน้ำใสให้ยั่งยืน จะเห็นได้ว่าการกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้านหนองน้ำใส ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยมีชาวบ้านให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยการนำของผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง คือ ผู้ใหญ่บ้านและทีมงานมีวิสัยทัศน์ในการคิดค้นหาวิธีการพัฒนาชุมชน

และรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ และการประสานความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐราชการ และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร เพื่อให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งชุมชนมีการรวบรวมองค์ความรู้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ทั้งต่อคนในชุมชนด้วยกันและคนนอกชุมชนที่ต้องการมาเรียนรู้เป็นแบบอย่าง ด้วยการจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความรู้ทั้งการประกอบอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า โรงสีข้าวชุมชน การเลี้ยงหมูหลุม หมูขุน โคขุน เป็นต้น องค์ความรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น เช่น ยาแผนโบราณ เป็นต้น และการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ซึ่งชุมชนบ้านหนองน้ำใสมีกิจกรรมของชุมชนที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งอันจะนำไปสู่สังคมที่เข้มแข็งได้ กิจกรรมดังกล่าวได้แก่

5.1 กิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เก็บออมมาฝาก ทุกข์ยากมาถอน เดือนร้อนมากู้

5.2 กิจกรรมด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจน ได้แก่ ส่งเสริมการปลูกผักกินเอง

5.3 กิจกรรมด้านการป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ รมรงค์ให้ความรู้ เฝ้าระวัง

5.4 กิจกรรมด้านสวัสดิการชุมชน ได้แก่ การดูแลผู้สูงอายุ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ การดูแลสมาชิกที่เจ็บป่วย

5.5 กิจกรรมด้านการศึกษา ได้แก่ จัดสรรทุนหรืออุปกรณ์การศึกษาให้เด็กที่ยากจน

5.6 กิจกรรมสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของชาวบ้านหนองน้ำใส เป็นการนำปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส

ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติตนของประชาชนมาใช้ในระดับครอบครัวและระดับชุมชน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, หน้า 18-21) อธิบายถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติว่าเริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เสริมสร้างคุณธรรมจนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างสมดุล รู้จักเกื้อกูลแบ่งปัน รุ้รายรับรายจ่าย ซึ่งชาวบ้านหนองน้ำใสนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น หาปัจจัยสี่เลี้ยงตนเองและครอบครัว จากการประกอบสัมมาชีพ ทำบัญชีครัวเรือน มีแผนชุมชน เป็นต้น ส่วนในระดับชุมชนมีการมารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน บนหลักของความรู้จักสามัคคี ผ่านการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลาย สถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวม และความก้าวหน้าของชุมชนอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยสติปัญญา ความสามารถของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ การสร้างโรงสีข้าวชุมชน การช่วยดูแลรักษาความปลอดภัยของชุมชน การสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การเฝ้าระวังเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น จนนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาสร้างประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

2. การพัฒนาบ้านหนองน้ำใสจากพื้นที่ทุรกันดารจนเข้าร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตร่วมกับหลักการมีส่วนร่วม จนบ้านหนองน้ำใสได้รับเลือกเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบระดับ “มั่งมีศรีสุข” ประจำปี พ.ศ. 2552 เป็นไปตามเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย (ประกาศกระทรวงมหาดไทย, 2549) ซึ่งบ้านหนองน้ำใสสามารถผ่านตัวชี้วัด

ทั้ง 23 ตัว และมีกิจกรรมตามตัวชี้วัดแต่ละตัว ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย มีการปลูกพืชผักสวนครัว หมูบ้านปลอดยาเสพติดและไม่เล่นการพนัน มีร้านค้าชุมชนใช้ปุ๋ยชีวภาพในครัวเรือน จัดทำกระบะปลูกผักจากยางรถยนต์ ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่ สมาชิกในครัวเรือนมีอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงหมูหลุม การเพาะเห็ด เป็นต้น ด้านการประหยัด ได้แก่ ครัวเรือนมีการออมเงิน จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ จัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ มีแผนชุมชน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว เป็นต้น มีกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด มีกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน มีการจัดตั้งร้านค้าชุมชน มีการจัดเวทีประชาคมให้ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการคัดเลือกครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่างเพื่อเป็นต้นแบบในการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ได้แก่ ครัวเรือนใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ มีการอนุรักษ์ป่าไม้ในชุมชน ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ได้แก่ การจัดสวัสดิการในชุมชนสำหรับผู้ด้อยโอกาส เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตช่วยเหลือผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ชาวบ้านมีความรักสามัคคี เข้าร่วมการจัดเวทีประชาคมและการแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจน เป็นต้น

การที่บ้านหนองน้ำใสประสบความสำเร็จดังกล่าวนี เป็นเพราะมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546, หน้า 37) กล่าวคือยึดครอบครัวและชุมชนเป็นหลัก ยกระดับรายได้ครัวเรือนยากจนด้วยการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างให้ครอบครัวเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ และยึดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้ประชาชนรวมกลุ่มช่วยเหลือกันเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน เช่น จัดตั้งกลุ่มออมเงิน เป็นต้น รวมทั้งการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนนั้น ผลการศึกษาของบ้านหนองน้ำใสสอดคล้องกับกนกนาล โพธิ์สัย และคณะ (2551) ที่ศึกษารูปแบบและกระบวนการ

การจัดการชุมชนพึ่งตนเองบ้านม่วงไข่ หมู่ที่ 5 ตำบลคึมเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ การพึ่งตนเองด้านการผลิต คือ ชุมชนมีที่ทำกินเป็นของตนเอง นำระบบความสัมพันธ์เข้ามาใช้ในวิถีการผลิตคือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ประเพณีการเอาแสม (การลงแขก) เป็นต้น และผลการศึกษาของรัชฎา กรรบรรจง (2549) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนโครงการเคหะชุมชนร่มเกล้า พบว่า การพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ ควรเป็นเศรษฐกิจที่มีรากฐานมั่นคง มีขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแนวคิดหลัก การพัฒนาด้านสังคมควรใช้วัฒนธรรม ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนในชุมชนเป็นหลักที่ทำให้มนุษย์ปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นได้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านหนองน้ำใสที่ยั่งยืน มีลักษณะบูรณาการตามแนวคิดของพระธรรมปิฎก (2541, หน้า 237) ที่กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องเป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลหรือมีปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันในระหว่างมิติอันเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดชีวิตมนุษย์อยู่ดีมีสุข คือ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ รวมทั้ง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งต่อคนในรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นอนาคต ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2543) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการเป้าหมายของโครงการเหมาะสมสำหรับชุมชนที่มีผู้นำเข้มแข็งและมีศักยภาพพื้นฐาน เน้นความคิดการพึ่งตนเอง การมีส่วนร่วม การใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาภายในชุมชน และผลการศึกษาของเฉลิมพล จตุพร (2550) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยใช้แนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ ชุมชนบ้านมงคลชัยพัฒนา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ของการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” คือ ความเข้มแข็งของกลุ่ม การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการถ่ายทอดและการฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนปัจจัยทางการผลิตและการตลาด และความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

สรุปผลการวิจัย

ชุมชนบ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี มีปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและน้ำทำการเกษตร สมาชิกชุมชนบ้านหนองน้ำใสจึงได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ดำเนินงานและวางแผนแก้ไขปัญหาของชุมชน กิจกรรมที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชน ได้แก่ *ด้านการลดรายจ่าย* มีการทำปุ๋ยหมักใช้เองปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในครัวเรือน รณรงค์การเลิกสูบบุหรี่ เลิกดื่มเหล้า อบายมุขต่างๆ และใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น *ด้านการเพิ่มรายได้* มีการแบ่งพืชผักสวนครัวส่วนที่นอกเหนือจากการบริโภคไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว กลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า เห็ดฟาง เลี้ยงโคขุน เลี้ยงสุกรขุน สุกรหลุม เป็นต้น *ด้านการประหยัด* มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกองทุนหมู่บ้าน *ด้านการเรียนรู้* มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน ศึกษาดูงานชุมชนอื่นๆ ฝึกอบรมโดยวิทยากรจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภोजอมบึงและสำนักงานเกษตรอำเภोजอมบึง และให้ความรู้ด้านยาเสพติดและโรคเอดส์แก่เยาวชน *ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน* รณรงค์การปลูกป่า และทำความสะอาดถนนทางเข้าหมู่บ้าน *ด้านการเอื้ออารีต่อกัน* มีการลงแขกเกี่ยวข้าวและการดูแลผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านหนองน้ำใสให้ยั่งยืนสมาชิกในชุมชนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยมีผู้นำชุมชนและคณะทำงานที่เข้มแข็งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐราชการและองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร เพื่อร่วมกันสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
ได้แก่

1. ผลการศึกษาที่พบว่า โครงการสร้างอาชีพเสริม เช่น การเพาะเห็ด การเลี้ยงหมูขุน เป็นต้น ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกชุมชนบ้านหนองน้ำใสได้ ช่วยให้มียาได้เพิ่มขึ้น จึงควรส่งเสริมโครงการต่างๆ ที่ช่วยเสริมรายได้ให้คนในชุมชนโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่บ้านหนองน้ำใสมีปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับยาแผน

โบราณ ควรระดมความเห็นของสมาชิกในชุมชนจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับยาแผนโบราณมาใช้ในการสร้างรายได้ของครัวเรือน และยังเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ลูกหลานของชุมชนด้วย รวมทั้งยังเผยแพร่สู่คนภายนอกที่สนใจได้ด้วย

3. กรณีของสมาชิกในชุมชนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพต่างๆ ควรจัดทำโครงการสำหรับกลุ่มนี้โดยเฉพาะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนกลุ่มนี้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

- กนกนาล โพธิ์สัย และคณะ, (2551). รายงานการวิจัยโครงการรูปแบบและกระบวนการจัดการชุมชนพึ่งตนเอง บ้านม่วงไข่ ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กระทรวงมหาดไทย (2549,3 กรกฎาคม). เรื่อง หมู่บ้านต้นแบบตัวอย่างเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2549. กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2553). การพัฒนาชุมชน. ค้นเมื่อมิถุนายน 7, 2553, จาก <http://www.cdd.go.th>.
- การพัฒนาที่ยั่งยืน. (2553). ค้นเมื่อกรกฎาคม 10, 2553, จาก www.nesdb.go.th/portals.
- โกวิท พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ม.ป.ท
- โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา. 2554. ค้นเมื่อมีนาคม 17, 2554, จาก http://www.mitineua.com/index.php?option=com_content&task=view&id=111&Itemid=
- เฉลิมพล จตุพร. (2550). แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรและชุมชน: กรณีศึกษาแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” และวิสาหกิจชุมชน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิจัยและพัฒนาการเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชมพู โกตีรัมย์. (2552). การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยฐานทางประชากรเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม. ค้นเมื่อเมษายน 3, 2552, จาก http://www.cddchiangrai.com/suffi/manual_assess52.pdf
- ชาย โพธิ์สิตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. (2543). การพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาพัฒนศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม : แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ”เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน. วุฒิสภา. สถาบันพระปกเกล้า นโยบายเศรษฐกิจ. ค้นเมื่อเมษายน 17, 2554, จาก <http://www.matichon.co.th/matichon>.

นิตยา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: แม็ทส์ปอยท์.

แนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง , (2548). กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก.

เบญจา ยอดดำเนิน-แอ๊ดติงก์ บุปผา ศิริรัศมี และวาทีณี บุญชะลักษ์. (2533). เทคนิคการวิจัยภาคสนาม. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2539). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2549). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง.

รัชฎา กรรบรรจง. (2549). แนวทางการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาโครงการเคหะชุมชนร่มเกล้า. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สบพันธ์ ชิตานนท์. (2549). เศรษฐกิจเพียงพอ “หนทางสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”. ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2554, จาก http://www.services.dpt.go.th/dpt_kmcenter/index.php?option=com...1

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2) ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.

การเปรียบเทียบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

A Comparative Study on the Needs of Learners and Local Communities towards Educational Curricula of Kanchanaburi Rajabhat University.

มาลินี คำเครือ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Malinee Kumkrua

Faculty of Management Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ในด้านต่างๆ และศึกษาข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยสุ่มตัวอย่างจำนวน 768 คน จากประชากรทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มที่ 2 ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือบุคคลที่จัดตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นเพื่อแสวงหาผลกำไร และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ผู้เรียนและท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เรียนและท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันเพียง 1 ด้าน ยกเว้น 3 ด้าน ที่ผู้เรียนและท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งได้แก่ ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้ ที่ท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษามากกว่าผู้เรียน ส่วนด้านการจัดเวลาเรียน และด้านการประเมินผล ผู้เรียนมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษามากกว่าท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เรียนมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จัดเนื้อหาในหลักสูตรโดยเน้นด้านกิจกรรมและสื่อการเรียนที่ทันสมัย โดยเรียนพอประมาณ ไม่เครียด แต่ผลักดันให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก โดยใช้กิจกรรมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ ในส่วนของท้องถิ่นให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีควรจัดเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ร่วมกับมีการนำเทคโนโลยีมาใช้และมีการปรับเปลี่ยนทุกๆรอบ 4 ปี ตามความเหมาะสมให้เป็นปัจจุบันเสมอ และควรปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาอนาคตสู่อนาคตร่วมกัน เน้นการเรียนรู้ให้มากกว่าเดิม ให้ความรู้ที่หลากหลาย จัดสอนเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : ความต้องการผู้เรียนท้องถิ่นหลักสูตรการศึกษา

Abstract

This study aimed to compare the needs of learners and local communities towards educational curricula of Kanchanaburi Rajabhat University in several aspects, and study suggestions and points of view on the curriculum development of Kanchanaburi Rajabhat University. A constructed questionnaire surveying needs and suggestions was introduced to two sample groups, totaling 768 subjects, that is, high school students who were studying in Matthayom 6 in Kanchanaburi schools, and parents and entrepreneurs who owned businesses or individuals who owned for-profit enterprises.

The findings in four aspects indicated the needs on curriculum development of Kanchanaburi Rajabhat University among learners and local communities were not different, with a statistical significance at 0.05 level. As for individual aspects, it was found that the needs on curriculum development among learners and local communities were not different only in one aspect. Three other aspects were significantly different at 0.05 level. The local communities' needs was more on the teaching and learning emphasis than learners'. Whilst in classroom time management and academic evaluation, the learners' needs reported to be higher than local communities'.

In addition, the learners wanted the curriculum to emphasize more on learning activities and the implication of technology in teaching and learning materials. The classroom time should be suitable with relaxing learning environments in order to motivate creativity and self-confidence. The teaching and learning strategy should include practical activities to motivate learners. The suggestions by local communities pointed out the needs on curriculum development. The university should develop its curricula to correspond to the local communities' needs, together with the use of technology, the regular development of curricula (every four years), and social collaboration with local organizations in order to construct a developmental cooperation at the present and in the future. Additionally, the university should emphasize more on giving knowledge in various dimensions that was practically usable.

Keywords : Needs, Learners, Local, Educational Curricula

บทนำ

การจัดการการเรียนรู้ในระบบการศึกษาเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งในทุกวันนี้ก็ถูกมองว่า มีอะไรที่เป็นความรู้ที่อยู่ข้าง สิ่งนั้นจะถูกถ่ายทอดไปยังผู้เรียนในหลักสูตรที่เน้นตัวเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลาง (Subject-Centered Curriculum) และจะมุ่งเน้นความรู้เฉพาะทางที่อยู่ในเนื้อหาทาง

วิชาการของวิชานั้นๆ แต่การศึกษามีใช่เป็นเพียงแค่กระบวนการเผยแพร่สาระความรู้ที่มีอยู่เท่านั้น แต่กระบวนการทางการศึกษาที่ดีต้องเน้นให้ผู้เรียนได้นำสาระทางวิชาการที่ได้ไปพัฒนาและนำไปแสวงหาหรือเพื่อการค้นพบความรู้ใหม่ (สิทธิพร เอี่ยมเสน, ม.ป.ป อ้างถึงใน Wraga, 2009)

การขยายขอบเขตของหลักสูตรและการจัดการ การเรียนรู้ ควรต้องคำนึงสำหรับผู้รับผิดชอบในการ ออกแบบและกำหนดหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นในเรื่อง ความรับผิดชอบ (Responsibility) ในการจัดการ การศึกษา และความคาดหวัง (Expectations) ที่ต้องได้ รับการพัฒนาจนไปถึงระดับปัจเจกบุคคล เนื้อหาสาระ (Content) รวมถึงกระบวนการฝึกฝน ความมีวินัยในการ เรียน และการเรียนรู้ที่ว่าต้องเรียนอย่างไร วิธีสอน (Pedagogy) ที่จะต้องพัฒนาจากการฝึกฝน จนมีความรู้ ความสามารถ และสามารถมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นและ สิ่งรอบตัว (สิทธิพร เอี่ยมเสน, ม.ป.ป) หลักสูตรที่ดี เกิดจากกระบวนการที่ดำเนินอย่างต่อเนื่องของการคิด การวิจัย และการประเมินจากผลสะท้อนกลับของการนำ หลักสูตรไปใช้ (Tyler, 1949) ดังนั้น การที่จะได้มาซึ่งผล ของความคิดที่ครอบคลุม การวิจัยที่เชื่อถือและยืนยันได้ และผลสะท้อนกลับของการใช้หลักสูตร จึงต้องเกิดจาก บุคคลที่หลากหลาย ซึ่งจะมีแง่คิด มุมมองและความตั้งใจ รวมถึงเป้าหมายที่แตกต่างกัน อีกทั้งในการพัฒนาคนผ่าน กระบวนการของการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม การร่างและ การออกแบบหลักสูตร รวมถึงการพิจารณายอมรับใน หลักสูตรไม่สามารถจำกัดอยู่เพียงแค่แวดวงของครู ผู้บริหารการศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรเท่านั้น การตัดสินใจในการกำหนดหลักสูตร จะเกิดขึ้นภายใต้ บริบทที่เป็นปัจจุบันของชุมชน จังหวัด ภาค หรือประเทศ

โดยเฉพาะผู้เรียนซึ่งมีความสำคัญมาก (Webb, Metha และ Jordan, 2003)

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน และสภาพท้องถิ่น ประกอบกับ มีนโยบายในการปรับปรุงพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการหรือ พัฒนามหาวิทยาลัย รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ให้กับท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความ สนใจที่จะศึกษางานวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความ ต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยงานวิจัยจะ สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือสร้างฐานข้อมูล หลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่นต่อไป

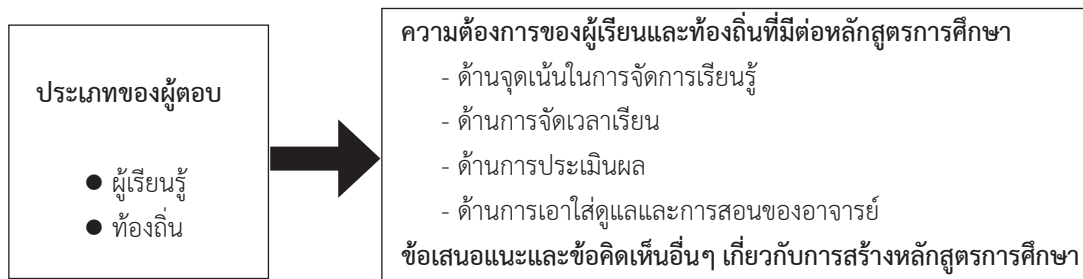
วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independence Variable)

ตัวแปรตาม (Dependence Variable)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดหัวข้อการเปรียบเทียบด้านความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาไว้ทั้งหมด 4 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรในสถานศึกษา โดยนำแนวคิดของพิพัฒนาชัย ศรีสุไชย (2548) มาเป็นแนวคิดในการศึกษาและพัฒนาปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้
- 2) ด้านการจัดเวลาเรียน
- 3) ด้านการประเมินผล
- 4) ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 กลุ่มที่ 2 ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือบุคคลที่จัดตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นเพื่อแสวงหากำไร

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 384 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 384 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 768 คน เก็บข้อมูลครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดกาญจนบุรี

นิยามเชิงปฏิบัติการ

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาญจนบุรี

ท้องถิ่น หมายถึง ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือบุคคลที่จัดตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นเพื่อแสวงหากำไร ในจังหวัดกาญจนบุรี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของกิจการให้เป็นผู้ดำเนินงาน หรือเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม หรือเป็นผู้ถูกสัมภาษณ์แทนเกี่ยวกับประเด็นความต้องการของท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น หมายถึง ความต้องการที่เป็นข้อมูลพื้นฐานในกระบวนการศึกษาที่เกี่ยวกับ การสร้าง หรือพัฒนา เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงสร้าง

หลักสูตร หรือหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น โดยการตอบสนองประกอบด้วย

- ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้ คือ การเรียงลำดับของความเข้มข้นในแต่ละรายวิชา การใช้สื่อต่างๆ และการจัดกลุ่มวิชาที่เน้นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรมีการส่งเสริมและพัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

- ด้านการจัดเวลาเรียน คือ การจัดเวลาเรียนตามน้ำหนักชั่วโมงเรียนในแต่ละช่วงชั้นและรายวิชานั้นๆ และจำนวนหน่วยกิตที่เรียนมีความเหมาะสม

- ด้านการประเมินผล คือ การกำหนดเกณฑ์ต่างๆในการประเมิน รูปแบบการประเมิน การใช้เกณฑ์ในการผ่านเกณฑ์ของแต่ละรายวิชา

- ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์ คือ การเอาใจใส่ดูแลและสอนให้ความรู้แก่นักศึกษาอย่างเต็มที่ในเวลาเรียนปกติ และนอกเวลาเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ในงานวิจัยนี้เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดเวลาเรียน ด้านการประเมินผล และด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์ พร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพัฒนาแบบสอบถามตามแนวคิดทฤษฎีที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการศึกษา ประกอบกับนำแนวคิดของ พิพัฒนาชัย ศรีสุไชย (2548) มาเป็นแนวคิดในการศึกษาและพัฒนาปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 768 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนได้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 384 คน ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มสถานศึกษาไว้ในแต่ อำเภอทั้งหมด 13 อำเภอ หลังจากนั้นในแต่ละอำเภอที่จัดกลุ่มไว้ ผู้วิจัยทำการสุ่มสถานศึกษาที่อยู่ในขอบข่ายของการศึกษามาอำเภอละ 1 แห่ง โดยใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ได้สถานศึกษาทั้งหมด 13 แห่ง และกำหนดโควตาให้มีจำนวนเท่าๆกันในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละโรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 โรงเรียน โรงเรียนละ 30 คน โดยมีเพียง 1 โรงเรียนที่เก็บตัวอย่างจำนวน 24 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 384 คน เป็นไปตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งการเก็บข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางสถานศึกษาในแต่ละแห่งที่ตกเป็นตัวอย่างในงานวิจัย

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือบุคคลที่จัดตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นเพื่อแสวงหาผลกำไร จำนวน 384 คน เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลและถูกกำหนดโดยระยะเวลาของการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองที่นักเรียนตกเป็นตัวอย่างโดยฝากแบบสอบถามไปกับนักเรียน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด และผู้วิจัยดำเนินเก็บข้อมูลด้วยตนเอง อีกบางส่วน โดยผู้วิจัยสุ่มจากรายชื่อผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบฐานข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม รายชื่อสถานประกอบการในประเทศไทย ด้วยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

- การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows Version 16 โดยใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1) การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ใช้การทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ระดับความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient)

2) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายข้อมูล ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) ในการอธิบายข้อมูลความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษา

3) สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีและนำเสนอในรูปแบบของตาราง

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 768 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 557 คน (คิดเป็นร้อยละ 72.52) เพศชาย จำนวน 211 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.48) ส่วนใหญ่อายุน้อยกว่า 26 ปี จำนวน 418 คน (คิดเป็นร้อยละ 54.42) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 50 เปอร์เซ็นต์ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสายวิทย์-คณิต จำนวน 339 คน (คิดเป็นร้อยละ 88.3) มีเกรดเฉลี่ยรวม (GPAX) อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 เป็นจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 121 คน (คิดเป็นร้อยละ 31.5) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครอง และผู้ประกอบการส่วนใหญ่สมัครแล้ว จำนวน 253 คน (คิดเป็นร้อยละ 65.9) ประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว 193 คน (คิดเป็นร้อยละ 50.3) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 25 เปอร์เซ็นต์ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลเน้นที่กลุ่มผู้ประกอบการและส่วนใหญ่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 144 คน (คิดเป็นร้อยละ 37.5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท จำนวน 153 คน (คิดเป็นร้อยละ 39.8) มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท จำนวน 152 คน (คิดเป็นร้อยละ 39.6) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 210 คน (คิดเป็นร้อยละ 54.7) รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 144 คน (คิดเป็นร้อยละ 37.5) และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 2.9) ตามลำดับ

ผลการศึกษาความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียน

มีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (= 4.09) จากคะแนนเต็ม 5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากเท่ากันทุกด้าน แต่มีเพียง 1 ด้าน ที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (= 4.14) รองลงมา คือ ด้านการจัดเวลาเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (= 4.10) ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (= 4.09) และด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (= 4.02) รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกเป็นรายด้าน (n = 384)

จำแนกรายด้าน		S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้	4.02	0.59	มาก
2. ด้านการจัดเวลาเรียน	4.10	0.67	มาก
3. ด้านการประเมินผล	4.09	0.64	มาก
4. ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์	4.14	0.71	มาก
โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	4.09	0.60	มาก

สำหรับผลการศึกษาของท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ (= 4.03) จากคะแนนเต็ม 5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากเท่ากันทุกด้าน แต่มีเพียง

1 ด้าน ที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (= 4.18) รองลงมา คือ ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (= 4.10) ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ (= 3.93) และด้านการจัดเวลาเรียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ (= 3.91) รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความต้องการของ *ท้องถิ่น* ที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกเป็นรายด้าน ($n = 384$)

จำแนกรายด้าน		S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้	4.10	0.45	มาก
2. ด้านการจัดเวลาเรียน	3.91	0.65	มาก
3. ด้านการประเมินผล	3.93	0.76	มาก
4. ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์	4.18	0.61	มาก
โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	4.03	0.48	มาก

ผลการเปรียบเทียบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ผู้เรียนและท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เรียนและท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันเพียง 1 ด้าน ยกเว้น 3 ด้าน ที่ผู้เรียนและ

ท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งได้แก่ ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้ ที่ท้องถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษามากกว่าผู้เรียน ส่วนด้านการจัดเวลาเรียน และด้านการประเมินผล ผู้เรียนมีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษามากกว่าท้องถิ่น รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความต้องการของ *ผู้เรียนและท้องถิ่น* ที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายด้านและโดยรวม ทั้ง 4 ด้าน

จำแนกรายด้าน	กลุ่มตัวอย่าง		ทดสอบสถิติที (t-test)
	ผู้เรียน	ท้องถิ่น	
1. ด้านจุดเน้นในการจัดการเรียนรู้	4.02 (0.59) มาก	4.10 (0.45) มาก	-2.067*
2. ด้านการจัดเวลาเรียน	4.10 (0.67) มาก	3.91 (0.65) มาก	3.973*
3. ด้านการประเมินผล	4.09 (0.64) มาก	3.93 (0.76) มาก	3.030*
4. ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์	4.14 (0.71) มาก	4.18 (0.61) มาก	-0.705
โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	4.09 (0.60) มาก	4.03 (0.48) มาก	1.494

หมายเหตุ: 1. ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. *หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

สำหรับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พบว่า ผู้เรียนมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จัดเนื้อหาในหลักสูตรโดยเน้นด้านกิจกรรม และสื่อการเรียนที่ทันสมัย โดยเรียนพอประมาณ ไม่เครียด แต่ผลักดันให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก โดยใช้กิจกรรมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ โดยมีอาจารย์เป็นผู้คอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด อีกทั้งควรจัดชั่วโมงการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะได้เรียนในแต่ละครั้ง และควรคำนึงถึงผู้เรียนและผู้สอนร่วมกัน พร้อมทั้งปริมาณเนื้อหาที่เรียนควรคว่ำผู้เรียนมีความรู้มากขึ้นเพียงใดแล้วจัดให้เหมาะสม ซึ่งควรวัดผลจากการทดสอบต่างๆ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนด้วย สิ่งหนึ่งที่สำคัญผู้สอนควรดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลาทั้งเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนหากมีปัญหาในเรื่องการเรียนสามารถปรึกษาได้

ท้องถิ่น มีความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จัดเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ร่วมกับมีการนำเทคโนโลยี มาใช้และมีการปรับเปลี่ยนทุกๆ รอบ 4 ปี ตามความเหมาะสมให้เป็นปัจจุบันเสมอ และควรปฏิบัติร่วมกับองค์กรท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาอนาคตสู่อนาคตร่วมกัน เน้นการเรียนรู้ให้มากกว่าเดิม ให้ความรู้ที่หลากหลาย จัดสอนเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริงสอนให้ตรงตามคณะหรือสาขาที่สามารถจะนำความรู้ไปใช้ได้จริง ควรจัดการเรียนแบบที่มาตรฐานกำหนด แต่ควรมีการประยุกต์สอดแทรกควรเน้นกระบวนการที่หลากหลายรวมถึงสื่อนวัตกรรมในการสอน และควรเน้นให้ความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต เพิ่มความรู้อย่างตัวอย่างให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และที่สำคัญผู้สอนควรมีความรู้ด้านนั้นโดยตรง อีกทั้งควรให้ผู้เรียนร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้ประเมิน เนื้อหาในหลักสูตรควบคู่กับการชี้แนะแนวทางปฏิบัติเชิงความคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองแบบ 60-40 การประเมินผลควรทำอย่างละเอียด และสามารถตรวจสอบหรือโต้แย้งได้

หากเกิดการผิดพลาด ผู้สอนควรจัดทำข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียนโดยละเอียดทั้งก่อน และระหว่างเรียน เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้เรียน และร่วมกันแก้ไขปัญหาในบางโอกาสที่ผู้เรียนต้องการจะแก้ปัญหาในการเรียนหรือดำรงชีวิต มีการสำรวจ ติดตาม นักศึกษาที่จบสถานศึกษาว่าประกอบอาชีพด้านใด และความต้องการของท้องถิ่น ยังขาดแคลนด้านใด เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และร่วมมือกับสถานประกอบการ

อภิปรายผล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมุ่งเน้นไปที่จุดเน้นในการจัดการเรียนรู้และการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมองว่ามหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ประกอบกับรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรควรมีการส่งเสริมและพัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านความรู้ โดยเน้นให้มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของหลักการและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของชีวิต และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลักการของทฤษฎีต่างๆ จะสามารถเป็นแนวทางในการปูพื้นฐานทางความคิดในการประยุกต์ใช้ในรายวิชาหรือสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการเรียนมาพัฒนาร่วมกับศาสตร์อื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งในปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีเองได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในรายวิชาต่างๆ ที่มีความหลากหลาย และเป็นรายวิชาที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดต่างๆ ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทุกๆ คณะ ทุกๆ สาขาวิชา ได้มีโอกาสเรียนรู้ และถูกระบุไปในหลักสูตรพื้นฐานอยู่แล้วในกลุ่มวิชาหมวดศึกษาทั่วไป อาทิเช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สุขหรือสภาพของชีวิต วิถีไทย กีฬาเพื่อสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ดีในการบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นพื้นฐานในการปูพื้นฐานทางความคิดในการประยุกต์ใช้ในรายวิชาร่วมกับศาสตร์อื่นๆ ได้

นอกจากนี้รายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรมีการส่งเสริมและพัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านทักษะทางปัญญา โดยเน้นให้มีการสืบค้น วิเคราะห์ ประมวลและประเมิน

สารสนเทศเพื่อใช้แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์นั้น จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวด้วยเช่นกัน เพราะถือได้ว่ากระบวนการพัฒนาความคิดสืบเนื่องมาจากการพัฒนาทักษะทางปัญญา การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ในรายวิชาที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ และการใช้เทคโนโลยีสืบค้นสารสนเทศต่างๆ จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเองมีการพัฒนาหลักสูตรให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ซึ่งเป็นรายวิชาที่อยู่ในกลุ่มของหมวดศึกษาทั่วไปด้วยเช่นกัน ในขณะที่แม้หลักสูตรการศึกษาจะตีความน้อยเพียงใดนั้นสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้ที่จะเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และใส่ใจในรายละเอียดที่ผู้สอนถ่ายทอดนั้น คือ การเน้นการใช้สื่อวัตกรรมการที่ทันสมัย ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเป็นการจูงใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลไปสู่ระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ควรมีการสร้างปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาร่วมกับผู้ชำนาญหรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ของท้องถิ่น ซึ่งจากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าหลายคนมองภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีว่าเป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่นของจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ควรตระหนักและควรเห็นถึงความสำคัญในการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และสภาพท้องถิ่น ประกอบกับควรมีนโยบายในการปรับปรุงพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการหรือพัฒนามหาวิทยาลัย รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ให้กับท้องถิ่นด้วย แต่ในขณะเดียวกันการพัฒนา หรือสร้างหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น มักจะมีปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและควรพิจารณาในรายละเอียด ซึ่งจากงานวิจัยของ เพลินพิศ นุชเฉย (2549) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

และเทคโนโลยีของโรงเรียนวัดหัวถนน อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์” พบว่าปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีปัญหาด้านหลักสูตรมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนการสอน ส่วนด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหาน้อยที่สุด มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี หากจะมีการพัฒนาหลักสูตร หรือสร้างหลักสูตรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรเลือกรูปแบบการนำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน บริบทของผู้สอน บริบทในรายวิชา เป็นต้น และควรมีการศึกษารูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น จากงานวิจัยของ กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน” พบว่ายุทธศาสตร์การสอนที่ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบจะมีขั้นตอนทั้งสิ้นหกขั้นตอน คือ ขั้นการวินิจฉัยผู้เรียน ขั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ขั้นเขียนโครงการในการเรียนการสอน ขั้นวางแผนการเรียน ขั้นดำเนินการเรียนขั้นประเมินผลการเรียน โดยในขั้นของการดำเนินการเรียนได้มีการออกแบบบทเรียนด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้ 4 รูปแบบ ดังนี้ บทเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบ ST (Sensor Thinker) บทเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบ SF (Sensor Feeler) บทเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบ NT (Intuitive Thinker) และบทเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบ NF (Intuitive Feeler) ซึ่งรูปแบบที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้ามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี สามารถนำรูปแบบต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในแต่ละรายวิชาได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในแต่ละบริบทของรายวิชา

ในส่วนของการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของอาจารย์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับอาจารย์ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่กำลังศึกษา เพราะในบางครั้งเองผู้เรียนมิได้อายากที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือไม่เข้าใจ

ในรายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตร อันนำไปสู่การไม่รู้ เข้าหมายที่แท้จริงในชีวิต ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี หรือคณะ หรือสาขาวิชาเองได้มีการจัด ประชาสัมพันธ์ในหลักสูตรการศึกษาอยู่แล้ว อีกทั้งในการ เข้ามาศึกษาต่อยังได้มีการจัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ในทุกๆ ครั้ง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลเองเป็นอาจารย์ในสาขาวิชาที่ สอนที่จะให้รายละเอียดหลักสูตรได้เป็นอย่างดี อีกทั้งกลุ่ม ตัวอย่างมีความต้องการให้อาจารย์เอาใจใส่ตลอดทั้งใน เวลาเรียนและนอกเวลาเรียน และมีความต้องการให้ อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาอย่างใกล้ชิดในเรื่อง ทักษะชีวิต ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีเองได้มีการ จัดระบบที่ปรึกษาวิชาการอยู่แล้วและได้มอบหมายให้ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลและคอยให้ความช่วยเหลือ อย่างใกล้ชิด และโดยธรรมชาติของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แล้วอาจารย์กับนักศึกษาก็มีความใกล้ชิดกันมาก ทำให้ ลดช่องว่างในการสื่อสาร ประกอบกับอาจารย์ทุกท่าน มีคู่มือการให้คำปรึกษา และมหาวิทยาลัยได้มีการจัด สัมมนา จัดประชุม และคอยผลักดันให้อาจารย์ทุกท่าน ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับเรื่องการให้คำแนะนำ แก่นักศึกษาอย่างใกล้ชิดทั้งเรื่องวิชาการ และการใช้ชีวิต (มาลินี คำเครือ, 2556: 63) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตร หรือ การสร้างหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี หากคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่นด้วย อาจจะนำมาซึ่งระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ เพราะมาจากหลากหลายความคิด หลากหลายนุ่มนอง

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (2551). การพัฒนายุทธศาสตร์การสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ระดับอุดมศึกษา ที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน. ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิพัฒน์ชัย ศรีสุโขทัย. (2548). ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อแนวนโยบายการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- เพลินพิศ นุชเฉย. (2549). รูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนวัดหัวถนน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อีกทั้งยังตรงตามความต้องการอันจะนำมาซึ่งจำนวน นักศึกษาที่มีความต้องการในการอยากที่จะเข้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้ และร่วมกันสร้างสรรค์งานเพื่อ ท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

- ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี หากจะมีการ พัฒนาหรือปรับปรุงหรือสร้างหลักสูตรการศึกษา ควรที่จะคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นด้วย อันจะนำมาซึ่งจำนวนนักศึกษาที่มีความต้องการในการ อยากที่จะเข้าศึกษาต่อ

2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี หากจะมีการ พัฒนาหรือปรับปรุงหรือสร้างหลักสูตรควรสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาร่วมกับผู้อำนวยการ หรือ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ของท้องถิ่นด้วย

- ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1) การทำวิจัยในครั้งต่อไป มหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี ผู้ที่สนใจควรที่จะศึกษาถึงการสร้างหลักสูตร การศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลที่ ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้ เหมาะสมกับบริบท และสภาพท้องถิ่นต่อไป

2) การทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาจำนวนกลุ่ม ตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีความ หลากหลาย

- มาลินี คำเครือ. (2555). ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสารคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี.
- สิทธิพร เอี่ยมเสน. (ม.ป.ป.). แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง. ค้นเมื่อ ธันวาคม 2, 2556, จาก <http://www.la-orutis.dusit.ac.th/research2.php>
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Webb, L. D., Metha, A. And Jordan, K. F. (2003). *Foundation of American education (4th Ed.)*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.

ตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

The Marketing for Community Product : Food and Herbs

¹มัทธิยา พิทักษ์ชูโชค, ²นัททยา ชุ่มบุญชู, ³ตวีพร โตวนิช

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

¹Mattaneeya Pithukchuchok, ²Nuttaya Chombonchoo, ³ThaweeponTowanit

Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนเกี่ยวกับความต้องการและโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร และวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร เพื่อเป็นข้อมูลในการต่อยอดในการพัฒนาแผนการตลาดและผลิตภัณฑ์ต้นแบบ วิจัยเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพรต้นแบบ ที่ได้รับการพัฒนาในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 กลุ่ม ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หอมมัน กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หอมฟ้า และกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ของผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร ของผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า **ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)** ส่วนใหญ่มีจุดแข็งในเรื่องผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีจุดอ่อน เรื่องของรูปแบบและความสวยงามของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งคุณภาพผลิตภัณฑ์ **ด้านราคา (Price)** ส่วนใหญ่มีจุดแข็ง ในเรื่องของราคาเหมาะสมกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และมีจุดอ่อน เรื่องขนาดของราคาผลิตภัณฑ์ **ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)** ส่วนใหญ่มีจุดแข็ง เรื่องของการเดินทางสะดวกสบาย และจุดอ่อน เรื่องของสถานที่จำหน่าย/การตกแต่งร้านยังไม่สวยงาม **ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)** ส่วนใหญ่ มีจุดแข็ง เรื่องการมีผลิตภัณฑ์ในขนาดทดลอง และมีจุดอ่อน ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา ส่วนด้านโอกาส (O) ด้านอุปสรรค (T) พบว่า ผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่ม มีโอกาสทางการตลาด คือ 1. ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ 2. ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP 3. การสนับสนุนขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ มีอุปสรรคทางการตลาด คือ 1. ผลิตภัณฑ์ขาดแคลนหาได้ยากในพื้นที่ 2. ขาดการแสดงผลผลิตภัณฑ์ในงานระดับประเทศ/ชาติ และ 3. มีคู่แข่งรายใหม่เข้ามาในตลาด

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการและโอกาสทางการตลาดในการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการและโอกาสทางการตลาด ของผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต 2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ 3. การเพิ่มปริมาณการผลิต 4. จำนวนคู่แข่งรายใหม่เพิ่มขึ้น 5. แหล่งวัตถุดิบในการผลิต 6. บรรจุภัณฑ์หีบห่อ 7. รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่โดดเด่น สะดุดตา และด้านภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ ส่วนแนวทางการพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างไปจากเดิม 2. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายให้หลากหลายช่องทาง 3. หาแนวทางการป้องกันการจัดสิ่งสินค้าไม่ให้เกิดการแตกหักหรือความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ และเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านทางเว็บไซต์

คำสำคัญ : การตลาด, ผลิตภัณฑ์ชุมชน, อาหาร, สมุนไพร

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to analyze needs and marketing opportunities for the community product such as food and herbs , and 2) to analyze strengths, weaknesses, opportunities and threats (SWOT Analysis 4P's) of the community product such as food and herbs as data in order to further develop marketing plans and product prototypes. The sample consisted of Crispy Roll's manufacturers (tong-moan), Crispy Fold's manufacturers (tong-pub) and Camphor's manufacturers, selected by purposive sampling. The research instrument was a constructed questionnaire. The data were analyzed by using descriptive statistics.

The results of SWOT Analysis 4P's for all 3 groups showed that **the products** had strong points as they had unique identity and weak points as their format and their good looks including quality. **As for the price**, the strong point was that quality and price were reasonable and the weak point was size of the product. **As for the Place**, the strong point was convenient transportation, while the weak point at the place of sale and unattractive store decoration. **Concerning the promotion**, the strong point was that the trial size product was provided, while the weak point was public relations and advertisement. About opportunities and threats of all 3 groups of product, the opportunities were 1) the products were needed in the market; 2) the products were in OTOP, and 3) the products were supported by supported by organizations or governmental sectors. The threats were 1) insufficient products in local areas; 2) lack of national exhibitions; and 3) there were new competitors of the same products in the market.

The study results on the factors that affected to the needs and marketing opportunities of the community products as food and herbs for all 3 groups showed that those factors were as follows; 1) cost of production , 2) new product development, 3) Productivity, 4) the increasing number of new competitors, 5) sources of raw materials, 6) packaging, 7) format and looks of the product were not outstanding As for the needs to develop the products were as follows: 1) develop the product format differently from the original; 2) increase the distribution channels; 3) prevent any damages during transportation; and 4) selling products through online market.

Keywords : Marketing, Community Products, Food, Herbs

บทนำ

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทย ซึ่งเป้าหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ “ตลาดและฐานการผลิตเดียว” เป็นความท้าทายที่ผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจส่งออก นำเข้า หรือผู้ที่ทำธุรกิจภายในประเทศทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลางและ

ขนาดย่อมและยังรวมไปถึงผู้ประกอบการระดับชุมชนด้วย ในการที่จะต้องเรียนรู้ และปรับตัวรองรับความเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากเสรีภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่จะมีผลกระทบต่อการค้าดำเนินธุรกิจสำหรับผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นสินค้าเชิงวัฒนธรรมก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงผลกระทบที่สืบเนื่อง

จากการเปิดเสรีดังกล่าวได้เนื่องจากสถานการณ์แข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงในปัจจุบัน ประเทศต่างๆ ล้วนหันมาให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพของชุมชนและใช้จุดแข็งของชุมชนทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญา เพื่อเชื่อมโยงสู่ภาคการผลิตและบริการในการสร้างสัญลักษณ์และขยายโอกาสทางการตลาดมากยิ่งขึ้น

โอกาสทางธุรกิจของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ต้องเร่งพัฒนาสินค้าทั้งด้านคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล เพื่อสร้างความเชื่อถือของผู้บริโภค โดยผสมผสานกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยี นวัตกรรมและพัฒนาารูปแบบการนำเสนอเรื่องราวของสินค้าให้เกิดการรับรู้ต่อผู้บริโภคเพื่อให้เกิดการสร้างคุณค่าในตัวสินค้าสามารถเพิ่มมูลค่า พัฒนาตนเองจากผู้ผลิตที่ตอบสนองต่อความต้องการระดับท้องถิ่นให้ยกระดับไปสู่ผู้ผลิตที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในระดับสากลและสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้ผลิต คือ การพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจที่สร้างความน่าเชื่อถือแก่ลูกค้า โดยพัฒนาการบริหารจัดการให้มีมาตรฐานและเป็นระบบ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน (ยุทธศักดิ์ สุภสร, 2555) ดังนั้น เพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างโอกาสทางการตลาดให้ชุมชนมีฐานข้อมูลที่นำเสนอรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ คณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์ความต้องการและโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร และวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) เพื่อเป็นข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นช่องทางให้ผลิตภัณฑ์เข้าถึงผู้บริโภคและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการและโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร
2. เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการและโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร
2. เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร ในจังหวัดกาญจนบุรีที่ถูกคัดเลือกเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร ต้นแบบ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรทั้งหมดในการวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกและมีความพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพรต้นแบบ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ คือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทอาหาร จำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วนและกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทสมุนไพร จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบวิจัย เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Description Design) โดยใช้การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแบบสอบถามเป็นหลัก

การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูล que ผู้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อศึกษาสิ่งดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

1.2 ข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค
(SWOT Analysis 4P's) ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและ
สมุนไพร

1.3 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาส
ทางการตลาดในการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและ
สมุนไพร แบ่งเป็นปัจจัยทางการตลาด (4P's) ปัจจัยอื่นๆ
ที่มีผลกระทบต่อโอกาสทางการตลาด

1.4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับปัจจัย
ที่มีผลกระทบต่อโอกาสทางการตลาดในการขาย
ผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูล
ที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารการศึกษา บทความ และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่เก็บรวบรวม
ได้จากหน่วยงานต่างๆ

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น
3 ระยะ คือ

1. ระยะเตรียมการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยทบทวน ค้นคว้า และรวบรวม
ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่เก็บรวบรวมได้จาก
หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

1.2 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลประชากรกลุ่ม
ตัวอย่าง

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. ระยะดำเนินการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยสำรวจรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
โดยใช้เครื่องมือวิจัยที่เตรียมไว้ล่วงหน้า

2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน
ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์
ข้อมูลที่รวบรวมได้

2.4 ผู้วิจัยจัดประชุมวิเคราะห์ผลการวิจัย

2.5 ผู้วิจัยจัดทำข้อสรุปเพื่อให้ฝ่ายพัฒนาได้
ดำเนินการต่อไป

3. ระยะสรุปผลการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์
ผลการวิจัยที่เก็บรวบรวมได้

3.2 จัดประชุมทีมวิจัยเพื่อคัดเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างที่ต้องการพัฒนาต่อไป

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำรายงานฉบับ
สมบูรณ์

3.4 ผู้วิจัยจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบ
ปลายปิด (Close-ended Question) ทั้งแบบเลือกตอบ
และแบบแสดงความคิดเห็นเป็นระดับตามเกณฑ์
ที่กำหนดขึ้น และคำถามปลายเปิด (Open-ended
Question) เพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งแบ่งออกเป็น
4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ผลิตภัณฑ์ชุมชน: อาหารและสมุนไพร ลักษณะแบบ
สอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ
ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ
ความเกี่ยวข้องกับกิจการ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส
อุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ของผลิตภัณฑ์ชุมชน
: อาหารและสมุนไพร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับ
ความคิดเห็น โดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale)
โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น
4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทาง
การจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด จำนวน 25 ข้อ
และการวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาส
ทางการตลาดในการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและ

สมุนไพร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับความคิดเห็น
โดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 25 ข้อ
โดยครอบคลุมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ
โอกาสทางการตลาดในการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน
: อาหารและสมุนไพร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไป ลักษณะแบบ
สอบถามเป็นแบบให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มี
ผลกระทบต่อโอกาสทางการตลาดในการขายผลิตภัณฑ์
ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ
สอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 100) มีอายุ
ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 66.67) มีการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา (ร้อยละ 66.67) มีประสบการณ์ในการ
ทำงาน มีอายุงานระหว่าง 11-15 ปี (ร้อยละ 66.67)
และมีความเกี่ยวข้องกับกิจการ โดยเป็นเจ้าของกิจการ
(ร้อยละ 100)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส
อุปสรรค (SWOT Analysis) ด้าน 4P's ของผลิตภัณฑ์
ชุมชน: อาหารและสมุนไพร

2.1 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส
อุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ของผลิตภัณฑ์ชุมชน
: อาหารและสมุนไพร ในภาพรวม พบว่า

2.1.1 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง (S)
จุดอ่อน (W) ของทั้ง 3 ผลิตภัณฑ์ พบว่า **ด้านผลิตภัณฑ์
(Product)** มีจุดแข็ง คือ ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์
เฉพาะตัว มีจุดอ่อน คือ รูปแบบผลิตภัณฑ์ขาดความ
สวยงาม และมีคุณภาพ **ด้านราคา (Price)** มีจุดแข็ง คือ
ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ มีจุดอ่อน คือ
ผลิตภัณฑ์มีให้เลือกหลายระดับราคา **ด้านช่องทางการ
จัดจำหน่าย (Place)** มีจุดแข็ง คือ การเดินทางสะดวก
สบาย มีจุดอ่อน คือ สถานที่จำหน่ายการตกแต่ง

ยังไม่สวยงาม **ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)**
มีจุดแข็ง คือ มีผลิตภัณฑ์ขนาดทดลอง มีจุดอ่อน คือ
ขาดการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา

2.1.2 ผลการวิเคราะห์โอกาส (O)
อุปสรรค (T) ของทั้ง 3 ผลิตภัณฑ์ พิจารณาเป็นรายด้าน
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ด้านโอกาส คือ 1) ตลาดมีความต้องการ
ผลิตภัณฑ์ 2) ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP 3) การสนับสนุน
ขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ ตามลำดับ

ด้านอุปสรรค คือ 1) ผลิตภัณฑ์
ขาดแคลนหาได้ยากในพื้นที่ 2) ขาดการแสดงผลภัณฑ์
ในงานระดับประเทศ/ชาติ ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT
Analysis 4P's) ของผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและ
สมุนไพร รายกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ จำแนกได้ดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน
ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT Analysis)
ด้าน 4P's กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน โดยเรียงลำดับ
จากมากไปหาน้อย พบว่า **ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)**
มีจุดแข็ง คือ 1) มีการผลิตตามคำสั่งของลูกค้า มีจุดอ่อน
คือ 1) รูปแบบของผลิตภัณฑ์ขาดความสวยงามและ
มีคุณภาพ 2) ผลิตภัณฑ์ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
3) ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
4) บรรจุภัณฑ์ขาดความสวยงามโดดเด่นน่าสนใจ
ด้านราคา (Price) มีจุดแข็ง คือ 1) ราคาเหมาะสม
กับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ 2) ผลิตภัณฑ์มีให้เลือกหลาย
ระดับราคา 3) การแข่งขันด้านราคาของผู้ผลิตรายอื่น
ค่อนข้างน้อย 4) มีการต่อรองราคาผลิตภัณฑ์ได้ มีจุดอ่อน
คือ 1) ป้ายติดราคายังไม่มีความชัดเจน **ด้านช่องทางการ
จัดจำหน่าย (Place)** ยังไม่มีจุดแข็งในด้านนี้ มีจุดอ่อน
คือ 1) สถานที่จำหน่ายการตกแต่งยังไม่สวยงาม 2) การเดินทางไม่สะดวกสบาย 3) สามารถสั่งซื้อ
ผลิตภัณฑ์ทางโทรศัพท์ได้ แต่สั่งทางอีเมลไม่ได้ 4) การให้
บริการจัดส่งผลิตภัณฑ์ค่อนข้างน้อย 5) สถานที่จำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย **ด้านการส่งเสริมการตลาด
(Promotion)** มีจุดแข็ง คือ 1) มีการจำหน่ายทั้งปลีก

และส่ง 2) มีบริการหลังการขาย 3) มีผลิตภัณฑ์ขนาดทดลอง(ทดลองชิม) มีจุดอ่อน คือ 1) ขาดการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา 2) การเข้าร่วมการจัดแสดงสินค้าในงานระดับประเทศ/ชาติค่อนข้างน้อย 3) การลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษค่อนข้างน้อย ตามลำดับ

2.2.2 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT Analysis) ด้าน 4P's กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า **ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)** มีจุดแข็ง คือ 1) รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและมีคุณภาพ 2) ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 3) มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา 4) มีการผลิตตามคำสั่งของลูกค้า 5) บรรจุกฎมี ความสวยงาม น่าสนใจ และยังไม่มียจุดอ่อนในด้านนี้ **ด้านราคา (Price)** มีจุดแข็ง คือ 1) ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ 2) มีการต่อรองราคาผลิตภัณฑ์ได้ 3) การแข่งขันด้านราคาของผู้ผลิตรายอื่นค่อนข้างน้อยมีจุดอ่อน คือ 1) ระดับราคาผลิตภัณฑ์มีให้เลือกน้อย 2) ป้ายติดราคายังไม่มีความชัดเจน **ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)** มีจุดแข็ง คือ 1) การเดินทาง สะดวกสบาย มีจุดอ่อน คือ 1) สถานที่จำหน่ายการตกแต่งยังไม่สวยงาม 2) สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย 3) สามารถสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ทางโทรศัพท์ได้ แต่สั่งทางอีเมลไม่ได้ **ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)** มีจุดแข็ง คือ 1) มีการจำหน่ายทั้งปลีกและส่ง 2) มีบริการหลังการขาย มีจุดอ่อน คือ 1) ขาดการประชาสัมพันธ์ และการโฆษณา 2) การเข้าร่วมจัดแสดงสินค้าในงานระดับประเทศ/ชาติ ค่อนข้างน้อย 3) การลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษค่อนข้างน้อย 4) ไม่มีผลิตภัณฑ์ขนาดทดลอง (ทดลองชิม) ตามลำดับ

2.2.3 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT Analysis) ด้าน 4P's กลุ่มผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์การบูร โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า **ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)** มีจุดแข็ง คือ 1) ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์

เฉพาะตัว 2) มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา 3) มีการผลิตตามคำสั่งของลูกค้า 4) รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและมีคุณภาพ มีจุดอ่อน คือ 1) บรรจุกฎมี ความสวยงามโดดเด่นน่าสนใจ **ด้านราคา (Price)** มีจุดแข็ง คือ 1) ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ 2) ผลิตภัณฑ์มีให้เลือกหลายระดับราคา 3) มีการต่อรองราคาผลิตภัณฑ์ได้ 4) ป้ายติดราคา มีความชัดเจน 5) สามารถแข่งขันด้านราคากับผู้ผลิตรายอื่นได้ และยังไม่มียจุดอ่อนในด้านนี้ **ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)** ไม่มีจุดแข็งในด้านนี้ มีจุดอ่อน คือ 1) สามารถสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ทางโทรศัพท์ได้ แต่สั่งทางอีเมลไม่ได้ 2) สถานที่จำหน่ายการตกแต่งยังไม่สวยงาม 3) การเดินทางไม่สะดวกสบาย 4) ไม่มีการบริการจัดส่งผลิตภัณฑ์ 5) สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย **ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)** ไม่มีจุดแข็งในด้านนี้ มีจุดอ่อน คือ 1) ขาดการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา 2) การลดราคาหรือให้ส่วนลดพิเศษค่อนข้างน้อย 3) มีการจำหน่ายราคาปลีก ไม่มีราคาส่ง 4) ไม่มีบริการหลังการขาย 5) ไม่ได้เข้าร่วมการจัดแสดงสินค้าในงานระดับประเทศ/ชาติ 6) ไม่มีผลิตภัณฑ์ขนาดทดลองตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์ โอกาส อุปสรรค

(SWOT Analysis 4P's) ของผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร รายนกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ จำแนกได้ดังนี้

2.3.1 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองม้วน

ผลการวิเคราะห์ด้านโอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) กลุ่มผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ทองม้วน โดยเรียง ลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า **โอกาส (O)** คือ 1) ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ 2) มีการนำความทันสมัยของเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตมากขึ้น 3) คู่แข่งขันขาดศักยภาพและความเชี่ยวชาญ 4) มีการสนับสนุนขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ 5) ผลิตภัณฑ์เคยเข้าสู่ OTOP 6) สภาพภูมิอากาศ/ทำเลที่ตั้ง ไม่ส่งผลต่อการผลิต **อุปสรรค (T)** คือ 1) สภาพการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ 2) วัตถุดิบขาดแคลนหาได้ยากในพื้นที่ (มะพร้าว) 3) มีคู่แข่งรายใหม่เข้ามาในตลาด 4) การลดราคา

ผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งชั้น 5) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์ 6) การขยายสายผลิตภัณฑ์ค่อนข้างน้อย 7) ไม่มีการขยายสาขาธุรกิจ 8) การเข้าร่วมแสดงผลิตภัณฑ์ในงานระดับประเทศ/ชาติค่อนข้างน้อย 9) อัตราค่าโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

2.3.2 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับ

ผลการวิเคราะห์ด้านโอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทองพับเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า **โอกาส (O)** คือ 1) ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP 2) ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ 3) มีการสนับสนุนขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ 4) วัตถุดิบขาดแคลนหาได้ยากในพื้นที่ (เนื้อตาล) **อุปสรรค (T)** คือ 1) ขาดการเข้าร่วมแสดงผลิตภัณฑ์ในงานระดับประเทศ/ชาติ 2) อัตราค่าโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ 3) คู่แข่งขันรายใหม่เข้ามาในตลาด 4) การลดราคาผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งชั้น 5) สภาพภูมิอากาศ/ทำเลที่ตั้งไม่ส่งผลต่อการผลิต 6) ความทันสมัยของเทคโนโลยี 7) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์ 8) การขยายสายผลิตภัณฑ์ค่อนข้างน้อย 9) ไม่มีการขยายสาขาของธุรกิจ 10) คู่แข่งขันมีศักยภาพและความเชี่ยวชาญ 11) สภาพการณ์ของสภาพเศรษฐกิจตามลำดับ

2.3.3 กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร

ผลการวิเคราะห์ด้านโอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูรเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า **โอกาส (O)** คือ 1) รูปแบบผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งรายใหม่ไม่โดดเด่น 2) คู่แข่งขันสามารถลดราคาผลิตภัณฑ์ได้น้อยกว่า 3) มีการนำความทันสมัยของเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตมากขึ้น 4) คู่แข่งขันขาดศักยภาพและความเชี่ยวชาญ 5) ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ 6) สภาพภูมิอากาศ/ทำเลที่ตั้งไม่ส่งผลต่อการผลิต 7) มีการขยายสายผลิตภัณฑ์ ด้านรูปแบบ/ดีไซน์ 8) ผลิตภัณฑ์ขาดแคลนหาได้ยากในพื้นที่ 9) ไม่มีค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์ 10) มีโอกาส ในการขยายสาขาของธุรกิจ เนื่องจากตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์ 11) มีการสนับสนุนขององค์กร

หรือหน่วยงานภาครัฐ **อุปสรรค (T)** คือ 1) ไม่เคยเข้าร่วมการแสดงผลผลิตภัณฑ์ในงานระดับประเทศ/ชาติ 2) สภาพการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ 3) ผลิตภัณฑ์ยังไม่เข้าสู่ OTOP 4) อัตราค่าโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการและโอกาสทางการตลาดในการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการและโอกาสทางการตลาดในการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร โดยรวมของผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่ม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ 3) การเพิ่มปริมาณการผลิต 4) จำนวนคู่แข่งรายใหม่เพิ่มขึ้น 5) แหล่งวัตถุดิบในการผลิต 6) บรรจุภัณฑ์ส่งผลต่อการซื้อของ 7) รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่โดดเด่น สะดุดตา 8) ภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ 9) การสต็อกสินค้าคงเหลือ 10) การจัดจำหน่ายมีค่าใช้จ่ายในการขนส่ง 11) การโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ 12) มาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทำให้เกิดข้อเปรียบเทียบ 13) ศักยภาพของบุคลากร 14) กระบวนการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน 15) ทำเลที่ตั้งของธุรกิจ 16) ค่านิยม/พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค 17) สภาพภูมิอากาศต่อกระบวนการผลิต 18) อิทธิพลของฤดูกาล 19) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เอื้อต่อโอกาสทางการตลาดและ 20) วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นต่อการซื้อตามลำดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็น มีกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ให้ข้อเสนอแนะเพียง 1 กลุ่ม ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ผู้ผลิตมีความต้องการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างไปจากเดิม เช่น ทองม้วนชุบช็อคโกแลต

ด้านราคา (Price) ผู้ผลิตให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์เป็นกล่องมีต้นทุนสูง ทำให้สินค้าราคาแพง และขายสินค้าได้ยาก

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ผู้ผลิตมีความต้องการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์ และต้องการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายให้มีความหลากหลายช่องทาง

ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ผู้ผลิตให้ความเห็นว่า สำหรับการจัดส่งสินค้าให้ผู้บริโภคทางไปรษณีย์ทำให้สินค้าแตกหัก เกิดความเสียหาย

ด้านบรรจุภัณฑ์ (Packaging) การเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ ทำให้ลูกค้าไม่ยอมรับเนื่องจากยึดติดกับรูปลักษณ์แบบเดิม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความต้องการและโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ทางการตลาด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หอมมัน กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หอมพิบ และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์การบูร เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษา ทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า **ด้านผลิตภัณฑ์** มีจุดแข็ง เรื่องผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีจุดอ่อน เรื่องรูปแบบ/ความสวยงามและคุณภาพผลิตภัณฑ์ **ด้านราคา** มีจุดแข็ง เรื่องความเหมาะสมของราคากับคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีจุดอ่อน เรื่องขนาดของราคาผลิตภัณฑ์ **ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย** มีจุดแข็ง เรื่องการเดินทางสะดวกสบาย มีจุดอ่อน เรื่องสถานที่จำหน่าย/การตกแต่งร้านไม่สวยงาม **ด้านการส่งเสริมการตลาด** มีจุดแข็ง เรื่องมีผลิตภัณฑ์ในขนาดทดลอง มีจุดอ่อน ด้านการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา ส่วน **ด้านโอกาส** คือ ความต้องการผลิตภัณฑ์ในตลาดและผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP **อุปสรรค** คือ ผลิตภัณฑ์ขาดแคลน หาได้ยากในพื้นที่อัตราค่าโฆษณาและการประชาสัมพันธ์สูง

ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการและโอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ต้นทุนที่ใช้ในการผลิต
2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
3. การเพิ่มปริมาณการผลิต
4. จำนวนคู่แข่งชั้นรายใหม่

เพิ่มขึ้น 5. รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่โดดเด่น สะดุดตาและด้านภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์

อภิปรายผล

ในการอภิปรายผล เพื่อให้ผลงานวิจัยมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัย และเอกสารมาประกอบการอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT Analysis 4P's) ของผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีจุดแข็งจุดอ่อนที่ใกล้เคียงกัน โดยจำแนกได้ ดังต่อไปนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ เป็นจุดแข็ง เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีคุณภาพ และผลิตภัณฑ์มีให้เลือกหลายระดับราคา อันเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ซึ่งสอดคล้องกับ ทรัพย์สินทางปัญญา (2551) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของลูกค้าชาวญี่ปุ่น ต่อส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือของผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อส่วนประสมการตลาดด้าน 4P's ของผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์และรูปแบบดีไซน์ให้เลือกหลากหลาย ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค

รูปแบบผลิตภัณฑ์ ทั้ง 3 กลุ่มผลิตภัณฑ์มีจุดอ่อนในเรื่องของรูปแบบผลิตภัณฑ์ ราคาสินค้าขาดความสวยงาม บรรจุภัณฑ์ไม่น่าสนใจ ขาดความชัดเจนของป้ายติดราคา ช่องทางการจัดจำหน่ายน้อย รวมทั้งการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์น้อยมาก ส่งผลให้ยอดขายผลิตภัณฑ์ไม่คงที่ ซึ่งสอดคล้องกับ อุดมศักดิ์ สาริบุตร (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ราคาสินค้าและบรรจุภัณฑ์ เพื่อสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนในเขตภาคกลาง พบว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน ออกแบบราคาสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงามจะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับราคาสินค้าได้และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มมีประสิทธิภาพ

การจัดจำหน่าย/การโฆษณาและประชาสัมพันธ์
กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ต้องการช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้มีความหลากหลาย และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จตุรภัทร จันทร์ทิพย์ (2550) จากการศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์จากเกลือปลา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เขารูปช้าง (บ้านบางตาน) ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า กลุ่มควรเพิ่มศักยภาพการตลาดโดยการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าให้มีมากพอที่จะรองรับปริมาณการผลิต รวมถึงการจัดจำหน่ายสินค้าด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis 4P's) ของผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 กลุ่ม จำแนกได้ดังต่อไปนี้

ด้านเทคโนโลยี เป็นความได้เปรียบด้านโอกาส พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริโภคมีความต้องการผลิตภัณฑ์ในตลาด ด้านความทันสมัยของเทคโนโลยี ส่งผลให้มียอดขายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น การสนับสนุนขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ ให้ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP ซึ่งสอดคล้องกับธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์ (2556) ได้ศึกษาสภาวะการณ์ของวิสาหกิจชุมชนในเขตกลุ่มทะเลสาบสงขลา ในการวิเคราะห์ SWOT Analysis ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งปัจจัยด้านสังคม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการตลาด เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ด้านสถานะเศรษฐกิจ เป็นอุปสรรคของทั้ง 3 กลุ่มผลิตภัณฑ์พบว่า ส่วนใหญ่ปัจจัยทางด้านสถานะเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของคู่แข่งรายใหม่ วัตถุดิบขาดแคลน/หาได้ยากในพื้นที่ รวมทั้งปัจจัยด้านการจัดแสดงผลิตภัณฑ์ในงานระดับประเทศ/ชาติ สอดคล้องกับ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังขรัตน์ (2556) ได้ศึกษาสภาวะการณ์ของวิสาหกิจชุมชนในเขต

กลุ่มทะเลสาบสงขลาในการวิเคราะห์ SWOT Analysis พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในด้านปัญหาและอุปสรรค คือ ปัญหาด้านการตลาด ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

องค์กรของภาครัฐควรให้ความสำคัญในการให้คำปรึกษาแนะนำ พัฒนากลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับการรองรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) การนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ OTOP และสนับสนุนการจัดแสดงผลิตภัณฑ์ในงานทั้งในระดับประเทศและระดับชาติ

1.1 องค์กรของภาครัฐควรให้ความสำคัญในการจัดอบรม ถ่ายทอด และให้คำปรึกษาแนะนำ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การจัดทำฉลากที่ถูกต้อง การพัฒนาตราสินค้า ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีสวยงาม ถูกต้องตามข้อกำหนดของหน่วยงานต่างๆ

1.2 องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมให้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความโดดเด่น เพื่อเป็นจุดแข็งในการต่อสู้กับคู่แข่งด้านธุรกิจทั้งในระดับท้องถิ่น/ระดับประเทศ และระดับชาติ

1.3 จากผลของการวิจัย กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อนำเอาผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงผลิตภัณฑ์และเพื่อเป็นการต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอื่นๆ ได้อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำผลการวิจัยไปต่อยอดเพื่อพัฒนา/ปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิม หรือสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมทั้ง

การนำไปสู่การสร้างแผนการตลาด เพื่อรองรับกับการเติบโตของธุรกิจต่อไป

2.2 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มเติมที่ส่งผลกระทบต่อตลาด ต่อผู้บริโภค ต่อผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

2.3 ควรศึกษารูปแบบตลาด/แผนการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงและอาจส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร

เอกสารอ้างอิง

- จตุรภัทร จันทร์ทิพย์. (2550). งานวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์จากเกลือดีปลา กลุ่มแม่บ้านเกษตรเขารูปช้าง (บ้านบางดาน) ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังข์รัตน์. (2556). งานวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนา การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุทธศักดิ์ สุภสร. (2557). โอกาสและผลกระทบของ OTOP กับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC). สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ค้นเมื่อ เมษายน 16,2557, จาก <https://www.google.co.th/webhp?sourceid=chrome-instant&ion>
- รพีพร ฉัตรตระกูลชัย. (2551). งานวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของลูกค้าชาวญี่ปุ่นต่อส่วนประสม ทางการตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือของผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุดมศักดิ์ สาริบุตร. (2550). งานวิจัย เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ทรายลินค้ำและบรรจุภัณฑ์ เพื่อสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนในเขตภาคกลาง. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

การสืบสานวัฒนธรรมการกินของกะเหรี่ยงไปบ้านทิพุเย

Cultural Inheritance of Eating Culture among Karen Po of Thiphuye Village

นพรัตน์ ไชยชนะ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Nobparat Chaichana

Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงพื้นที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นและบันทึกความรู้เกี่ยวกับวิถีการกินพื้นบ้านของกะเหรี่ยงไปบ้านทิพุเย หมู่ที่ 3 บ้านทิพุเย ตำบลชะแล อำเภothongผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ส่งผลต่อสุขภาพและความมั่นคงทางอาหารในมิติวัฒนธรรมบนความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม พื้นที่ศึกษา คือ หมู่บ้านทิพุเย หมู่ที่ 3 ตำบลชะแล อำเภothongผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า บ้านทิพุเย ตำบลชะแล อำเภothongผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีกลุ่มชาติพันธุ์หลักเป็นชาวกะเหรี่ยงไป วิถีชีวิตเป็นสังคมเกษตรกรรมและหาของป่า ดำเนินชีวิตเรียบง่าย รักสงบ รักอิสระ สันโดษ พอใจในสิ่งที่มีอยู่ ชาวกะเหรี่ยงไปยึดกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระบบเครือญาติ วิถีชีวิตยังคงเป็นสังคมเกษตรกรรม หาพืชผักจากแหล่งธรรมชาติมาบริโภค ใช้สมุนไพรในการรักษาโรค ดำรงชีวิตเรียบง่าย รักสงบ รักอิสระ ดำรงชีวิตจากการพึ่งพาอาศัยฐานทรัพยากรท้องถิ่นด้วยการนำภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการใช้พืชมาเป็นอาหาร หรือยารักษาโรค เป็นเครื่องรางของขลังหรือไม่จะใช้ในพิธีกรรมต่างๆ รู้จักวิธีการปลูกพืชให้ผสมผสานกับการดำเนินชีวิต ซึ่งแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชนแห่งนี้ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ทำให้ชาวกะเหรี่ยงในชุมชนแห่งนี้มีรูปแบบการรักษาอาหารให้สามารถมีกิน มีใช้ตลอดปี ทั้งวิธีการหมัก ดอง ตาก ซึ่งเป็นคำตอบที่ชุมชนแห่งนี้ยังคงมีรูปแบบวิถีชีวิตบนความหลากหลายที่มีอยู่ในชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : วัฒนธรรม กะเหรี่ยง ทิพุเย

Abstract

The objectives of this area study were to search and record knowledge concerning the way of native eating among Karen Po in Thiphuye Village, Mu 3, Ban Thiphuye, Tambon Chalae, Thong Phaphum District, Kanchanaburi Province that would affect health and food security in the dimension of culture in native resource diversity. The data of this qualitative study were collected through semi-structured in-depth interviews with subjects selected using purposive random sampling, and participatory and non-participatory observations. The study area was Thiphuye Village, Mu 3, Ban Thiphuye, Tambon Chalae, Thong Phaphum District, Kanchanaburi Province

ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางภาคตะวันตกของประเทศไทย จากหลักฐานพบว่ากลุ่มดังกล่าวอาศัยมาตั้งแต่สมัยอยุธยาและได้รับการยอมรับในฐานะเมืองหน้าด่านทางด้านตะวันตก

The results of the study revealed that Karen Po was the main ethnic group of Thiphuye Village, Mu 3, Ban Thiphuye, Tambon Chalee, Thong Phaphum District, Kanchanaburi Province. It was an agrarian society, with local hunt for wild items. They lived simple lives, loved peace and freedom, lived in solitude, and were satisfied with what they had. Karen Po tribe held fast to kinship relationships. In this agrarian society, villagers collected plants and vegetables from natural sources for consumption, and used medicinal herbs to cure diseases. They depended on local resource base using folk wisdom that had been passed down from the past including methods of using plants as food, medicine, charms and amulets, and in various rituals. They knew how to grow plants to correspond with their way of life, which indicated the identity of this community. The wisdom they had enabled them to utilize different methods of preserving food so that they could have enough food for consumption the whole year. They preserve food by means of fermentation, pickling, and sun-drying. These were the answers to the question why this community still existed with their way of life among sustainable diversity.

Keywords : culture Karen Tiphuyae

บทนำ

กะเหรี่ยงเป็นชนชาติเก่าแก่ชนชาติหนึ่งที่มีวัฒนธรรมและภาษาเป็นของตนเอง กะเหรี่ยงมีรูปร่างหน้าตาคล้ายชนชาติไต สีมืดตั้งแต่ผิวเหลืองจนถึงผิวสีน้ำตาลคล้ำ รูปร่างค่อนข้างเหลี่ยม หน้าแบน จมูกแบน กว้าง มักไม่มีสันจมูกมีโหนกแก้มสูง ตาหยีเล็กน้อย ส่วนใหญ่ผมสีดำเหยียดตรง เส้นผมใหญ่และหนา บางคนผมหยักศก ได้มีการสันนิษฐานว่าชนชาติกะเหรี่ยงเดิมอาศัยอยู่ทางตะวันออกของทิเบตปัจจุบัน ต่อมาได้เคลื่อนย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตประเทศจีน เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1276 ปีก่อนคริสตกาล แล้วในปี ค.ศ. 751 ราชวงศ์จีนได้ส่งกองทัพเข้าตีชนชาตินี้จนแตกหนีลงมาตามลำน้ำโขงและสาละวินแล้วเข้ามาตั้งรัฐขึ้น 2 รัฐคือรัฐกะยาของเผ่ากะเหรี่ยงแดง และรัฐก้อตูละของเผ่ากะเหรี่ยงขาว นอกจากนี้ยังกระจายกันอยู่ในบริเวณตอนเหนือของพม่า แลบริษฏานตลอดมาจนถึงบริเวณชายแดนไทย-พม่าตลอดแนวเขตแดนทางชาย ตะนาวศรี จรดปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง กะเหรี่ยงอพยพเข้ามาในประเทศไทยหลายครั้ง ครั้งสำคัญคือการอพยพเข้ามาสมัยพระเจ้าอลองพญา (อองเจยะ) ทำสงครามกวาดล้างมอญ ซึ่งในช่วงเวลานั้นกะเหรี่ยงเป็นพันธมิตรกับมอญ และให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้กับกองทัพพระเจ้าอลองพญา

สงครามครั้งนั้นทำให้ต้องอพยพเข้ามาประเทศไทยครั้งใหญ่อีกครั้งในปี ค.ศ. 1885 เมื่อจักรวรรดินิยมอังกฤษพยายามปราบปรามกะเหรี่ยง ในปัจจุบันนี้ยังคงมีรัฐอิสระของกะเหรี่ยงอยู่ในประเทศสาธารณรัฐสหภาพพม่า บริเวณที่เรียกว่ารัฐกะยา ของเผ่ากะเหรี่ยงแดง กะเหรี่ยงกลุ่มนี้ได้ทำการต่อสู้กับรัฐบาลทหารพม่ามาเป็นเวลานาน 37 ปี (1997) เพื่อเรียกร้องความเป็นเอกราช ภายใต้การนำของสภาปฏิบัติกะเหรี่ยง โดยการนำของกลุ่มประธานาธิบดีซอ เม เระห์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะตั้งรัฐอิสระของกะเหรี่ยงในนามของ “รัฐสหภาพกะเหรี่ยง” ส่วนความเป็นมาของกะเหรี่ยงในอำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีคำบอกเล่าสืบกันว่าเดิมกะเหรี่ยงบริเวณดังกล่าวอาศัยอยู่ที่บ้านเมกะวะ เขตมะละแหม่ง ประเทศพม่า ต่อมาในปี ค.ศ. 1788 ได้เริ่มอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่ห้วยของกะเลีย อำเภอสังขละบุรี และมีการอพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนกระจายกันออกไปตามลำห้วย ลำธารจนจำนวนเพิ่มขึ้น (พิพัฒน์ เรืองงามหน้า 2533, 40) การตั้งถิ่นฐานของกะเหรี่ยงอยู่ในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ตามปกติจะมีขนาดเล็ก และมีลำธารหรือห้วยไหลผ่านอย่างน้อยหนึ่งสายเสมอ การมีลำธารไหลผ่านข้างๆ หมู่บ้านทำให้กะเหรี่ยง

ไม่จำเป็นต้องทำการชลประทาน เพื่อการหาน้ำมาบริโภค หรือทำการเกษตร นอกจากนี้สภาพภูมิศาสตร์ที่มีสายน้ำ หุบเขานั้นยังเป็นตัวกำหนดการสร้างบ้านเรือนด้วย เนื่องจากพื้นที่ราบระหว่างหุบเขาในบริเวณภาคตะวันตกของไทยมีป่าไผ่จำนวนมาก และมีไผ่ลำต้นใหญ่นั้น ส่วนมากเป็นไผ่บง ลำต้นโตมีเนื้อหนาเหมาะแก่การสร้างบ้านเรือนและเครื่องใช้ต่างๆ ของกะเหรี่ยง (เรื่องเดียว) กะเหรี่ยงเป็นกลุ่มชนที่มีวิถีชีวิตแบบเกษตรกรรมมีการทำไร่ข้าวเพื่อการบริโภคในหมู่บ้าน มีการทอผ้า นอกจากนี้ในวิถีการบริโภคนั้นกะเหรี่ยงยังชีพด้วยการล่าสัตว์ หาชองป่า พิจารณาได้จากเครื่องมือเครื่องใช้ในการล่าสัตว์ที่มีมากมาย

บ้านทิพยู (“ทิพยู” เป็นภาษากะเหรี่ยงหมายถึง ลำห้วยเล็กที่มีต้นเข้ขึ้นอยู่) ตำบลชะแล จัดตั้งเป็นตำบลมาก่อน ร.ศ. 120 ประชากรทั้งหมดเป็นชาวกระเหรี่ยงส่วนใหญ่ได้รับสัญชาติไทยมาตั้งแต่บรรพบุรุษและได้อาศัยอยู่ในตำบลชะแลมาหลายชั่วอายุคน แต่อดีตชาวบ้านจะอยู่กระจัดกระจาย เป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มรวมกันอยู่ประมาณ 5 – 6 ครัวเรือน โดยมีการย้ายถิ่นที่อยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากทำไร่เลื่อนลอยไปเรื่อยๆ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันมีกำนันปกครองตำบลทั้งหมด 6 คน กำนันคนแรกของตำบลชะแล ชื่อ กำนันไก่อ๊ะ คนที่ 2 ชื่อ กำนันช่องพลู ได้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านซึ่งเรียกชื่อหมู่บ้านเป็นภาษากระเหรี่ยงว่า บ้านตองตะโปรง ปัจจุบัน คือ บริเวณห้วยทองผาภูมิ ที่อยู่ที่หมู่ที่ 6 บ้านทุ่งนางครวญ นั่นเอง กำนันช่องพลูได้รับมอบช้างเผือก จำนวน 1 เชือก จากนายทุ่งเกริง ซึ่งเป็นชาวกระเหรี่ยง และกำนันช่องพลู ได้นำช้างเผือกมอบให้พระศรีสุวรรณคีรี ซึ่งเป็นนายอำเภอทองผาภูมิคนแรกในสมัยนั้น เพื่อนำช้างเผือกนั้นมเกล้าถวายแด่องค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ชุมชนแห่งนี้มีกลุ่มชาติพันธุ์หลักเป็นชาวกระเหรี่ยงไปวิถีชีวิตยังคงเป็นสังคมเกษตรกรรมหาพืชอาหารจากแหล่งธรรมชาติ เช่น ริมห้วย ชายป่า เป็นต้น มาบริโภค ยังคงใช้สมุนไพรในการรักษาโรค และดำรงชีวิตเรียบง่าย รักสงบ รักอิสระ ลักษณะเด่นของพื้นที่ คือ การที่ชุมชน

ยังคงยึดอาชีพเกษตรกรรม ยังคงหาพืชอาหารท้องถิ่น มาบริโภคเป็นหลัก ดำรงชีวิตจากการพึ่งพาอาศัยฐานทรัพยากรท้องถิ่นด้วย ภูมิปัญญากะเหรี่ยง พื้นที่ลักษณะนี้ถือว่าเป็นแหล่งรวมของระบบสัญลักษณ์ชั้นดี วิถีชีวิตชาวกระเหรี่ยงบ้านทิพยูยังคงรักษาประเพณีดั้งเดิม แสดงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์อย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์

เพื่อสืบค้นและบันทึกความรู้เกี่ยวกับวิถีการกินพื้นบ้านของกะเหรี่ยงไปบ้านทิพยู หมู่ที่ 3 ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบันในมิติการเปลี่ยนแปลง ทั้งเก็บข้อมูลโดยการสำรวจแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกับชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของพื้นที่ที่ต้องการศึกษา การสัมภาษณ์เชิงลึกใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure In-depth Interview) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีการกินอาหารของชาวกระเหรี่ยง หมู่บ้านทิพยู หมู่ที่ 3 ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแบบ Snowball Sampling โดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม การกินของคนในชุมชน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เจ้าอาวาสวัดทิพยู ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน จำนวน 6 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คือ หน่วยงานราชการในพื้นที่ จำนวน 4 คน นอกจากนี้ยังมีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยสังเกตเกี่ยวกับกิจกรรม ประเพณีที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน วิถีชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล โดยการตรวจสอบข้อมูลทุกชั้นตอน จนได้ข้อสรุปและเขียนรายงานการศึกษาในที่สุด

ผลการวิจัย

กาญจนบุรีเป็นจังหวัดชายแดนมีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศไทยพื้นที่ส่วนหนึ่งติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาโดยมีเทือกเขาตะนาวศรีขวางกั้น มีระยะทางติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ประมาณ 317 กิโลเมตร เป็นประเทศคู่สงครามกับสยามหรือประเทศไทยมาโดยตลอด คำว่า “กะเหรี่ยง” เป็นคำที่คนไทยใช้เรียกกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งจนเคยชิน ซึ่งกะเหรี่ยงเป็นชนชาติเก่าแก่ชาติหนึ่ง ร่วมทำสงครามกับไทย อาศัยอยู่ตามชายแดนเป็นชนชาติที่ไม่เคยมีดินแดนเป็นของตนเองตามประวัติกะเหรี่ยงจัดเป็นชาวเขาตระกูลจีน – ทิเบตเดิมอาศัยอยู่ในมองโกเลีย และอพยพเข้าสู่ประเทศทิเบต ยูนนาน จีน และเข้าสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าสู่ดินแดนประเทศสยามหรือประเทศไทยในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งตรงกับสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง โดยปรากฏหลักฐานชื่อกะเหรี่ยงเข้ามาในสงครามตีเมืองหงสาวดี จนกระทั่งสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้นำกะเหรี่ยงได้ติดต่อขอตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยในเขตอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี (วรวิธ สุวรรณฤทธิ์, 2557 : 2)

ปัจจุบันกะเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ กะเหรี่ยงสะกอ (Sgaw Karen) กะเหรี่ยงโปว์หรือโป (Pwo Karen) กะเหรี่ยงยะเว (Bghwe Karen) และกะเหรี่ยงตองซู่หรือปะโอ (Pa – O ThaugTha) การสร้างบ้านเรือนของคนกะเหรี่ยงจะปลูกบ้านจากวัสดุธรรมชาติ คือ ไม้ไผ่ทำโครงพื้นและตัวบ้านใช้ดอกฝูก หลังคาใช้ใบไม้ ใบหวาย หรือหญ้าคา ความเป็นอยู่เรียบง่าย ลักษณะบ้านไม่มั่นคงถาวรเพราะจะไม่อยู่ที่ใดที่หนึ่งเป็นเวลานานมักโยกย้ายบ่อยเมื่อมีเหตุการณ์ไม่ดี หรือมีโรคระบาดเกิดขึ้นและย้ายที่อยู่ตามแหล่งที่ทำกิน คือ พื้นที่ทำไร่ข้าว คนกะเหรี่ยงจะไม่ปลูกข้าวไร่ซ้ำในที่เดิมเป็นเวลานาน จะใช้วิธีทำไร่หมุนเวียนเพื่อให้ธรรมชาติได้ฟื้นความอุดมสมบูรณ์โดยตัวเองได้อย่างรวดเร็ว ชุมชนของคนกะเหรี่ยงในแถบตำบลชะแลก็เช่นกันจะตั้งบ้านเรือนอยู่จุดใดจุดหนึ่งเป็นเวลาประมาณ

2 – 5 ปี แล้วย้ายไปอยู่จุดอื่นวนเวียนอยู่ในป่าแถบตำบลชะแลและอาจจะย้ายกลับมาอยู่ ณ จุดเดิมอีกก็ได้ จุดที่เคยเป็นหมู่บ้านเก่าของคนกะเหรี่ยงในแถบนี้ เช่น บริเวณที่ตั้งหน่วยอุทยานแห่งชาติโปตานา, หน่วยห้วยยาง, ที่ตั้งหน่วย กจ.4 (เดิมเป็นหมู่บ้านตะหาระเก้), บริเวณหมู่ที่ 7 บ้านชะอี, บ้านห้วยเสือ บางแห่งปัจจุบันเป็นป่าไม่มีหมู่บ้านแล้วหลักฐานที่แสดงว่าเคยเป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง ก็คือต้นไม้ยืนต้นที่ชาวบ้านปลูกไว้ เช่น ขนุน มะพร้าว และคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ เช่น หมู่บ้านแห่งกะ ซึ่งเดิมหมู่บ้านที่มีช้างเผือกแล้วได้นำไปถวายรัชกาลที่ 5 ในคราวเสด็จประพาสไทรโยค ปัจจุบันหมู่บ้านแห่งกะเดิมไม่มีแล้วกลายเป็นป่า ชาวบ้านได้ย้ายมาอยู่ที่บ้านคลิตี้บน (ทุ่งเสือโทน) ในปัจจุบัน สำหรับบริเวณหมู่บ้านทิพยูนี้ชาวกะเหรี่ยงได้เคยย้ายวนกลับมาตั้งหมู่บ้านทำมาหากินแล้ว 3 รอบ ก่อนที่จะมีการตั้งเป็นหมู่บ้านถาวรในปัจจุบัน

หมู่บ้านบ้านทิพยู **** ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลชะแลอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีชาวกะเหรี่ยงโพล่วหรือโปเป็นกลุ่มหลักที่อาศัยอยู่ บ้านทิพยู มีชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่มาตั้งแต่อดีต วิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงที่นี้ยังคงมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมซึ่งยึดมั่นในพุทธศาสนานับถือผีและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวิถีชีวิตเป็นอย่างมาก เช่น ในการเลือกพื้นที่ทำไร่ ปลูกข้าวไร่ ปลูกบ้าน ฯลฯ ล้วนจะต้องมีการทำพิธีบวงสรวง เสียทาย ขออนุญาตสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครองอยู่ทั้งสิ้น การดำเนินชีวิตจะเคร่งครัดในหลักศีลธรรม เช่น ห้ามขายเหล้าในหมู่บ้าน ห้ามลักขโมย มีความซื่อสัตย์ต่อคู่ครอง มีความเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ไมโลภ ไม่สะสม ยุติธรรม และรักสันโดษ เดิมชาวบ้านทิพยูทั้งหมดยังชีพด้วยการทำไร่ข้าวแบบไร่หมุนเวียน โดยจะปลูกพืชใช้สอยและพืชอาหารต่างๆ เช่น พริก พักทอง แพง ผักเผือก มัน กลอย ฯลฯ รวมอยู่ในไร่ข้าวด้วย ปัจจุบัน 4 ในการดำรงชีพล้วนหาได้จากไร่และป่ารอบๆ ชุมชนทั้งสิ้นเงินมีความจำเป็นน้อยมากในชีวิตประจำวันของชาวบ้าน เพราะของจำเป็นที่ชาวบ้านต้องซื้อมีเพียงกะปิ และเกลือเท่านั้น เนื่องจากการเดินทางติดต่อกับตลาดและสังคม

ภายนอกเป็นไปด้วยความยากลำบากเพราะชุมชนอยู่ในป่าการเดินทางจะต้องใช้การเดินทางเท้าเป็นหลัก เช่น จะเดินทางมาตลาดของผาภูมิจะต้องเดินทางอย่างน้อย 1 วัน จึงจะถึงในขณะที่ปัจจุบันใช้เวลาเพียงไม่เกิน 1 ชั่วโมง ชาวบ้านเล่าว่า หัวหน้าหน่วยพัฒนาและสงเคราะห์ ชาวเขาชื่อ นายทะแก้ว เสดะพันธ์ ซึ่งมาทำงานอยู่ในหมู่บ้านช่วงปี พ.ศ.2521 ป่วยเป็นโรคมาลาเรีย ชาวบ้านต้องทำแคร่หามเพื่อพาไปโรงพยาบาลที่ของผาภูมิแต่ไปได้เพียงครึ่งทางก็เสียชีวิตลง ด้วยข้อจำกัดในเรื่องการเดินทางและขนส่งดังกล่าววิถีการผลิตและเศรษฐกิจของชุมชนจึงยังคงลักษณะของเศรษฐกิจเพื่อการยังชีพและพึ่งตนเองตามแบบของวิถีเกษตรกรรมมาเป็นระยะเวลายาวนาน ปัจจุบันชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพทำไร่ โดยปลูกพืชหลักอยู่ 3 ชนิด คือ ข้าวไร่ พริกและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวไร่ปลูกไว้เพื่อบริโภคในครอบครัวเป็นหลัก พริกปลูกไว้เพื่อบริโภคและขาย ส่วนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลูกเพื่อขายเป็นหลัก ซึ่งเพิ่งเริ่มมีการปลูกข้าวโพดกันเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2530 และนิยมปลูกกันมากตั้งแต่ช่วงปี 2535 – ปัจจุบัน โดยกลุ่มผู้นำในชุมชนได้เริ่มเพาะปลูกก่อนตามอย่างหมู่บ้านของชาวอีสาน (บ้านห้วยเสือ ซึ่งอยู่เลยจากหมู่บ้านทิพูเย ประมาณ 20 กิโลเมตร) โดยทั่วไปรายได้เสริมของชาวบ้าน คือ การหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำผึ้งป่า หน่อไม้ แฝก ลูกเนียง เห็ดต่างๆ สะตอป่า มะไฟป่า ผลไม้ป่า สมุนไพร สัตว์ป่า บางรายมีรายได้เสริมจากการรับจ้างทั่วไป เช่น รับจ้างก่อสร้าง ทำงานในไร่หรือตัดไม้ เป็นต้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านกะเหรี่ยงทิพูเยแท้ๆ จะหาของป่าเพื่อการยังชีพ และบริโภคเท่านั้น เนื่องจากชาวบ้านมีอาชีพหลัก คือ การทำไร่จึงต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดูแลไร่ การหาของป่าขายจึงทำเป็นรายได้เสริมเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านทิพูเยเป็นแหล่งเดียวในตำบลชะแลที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับหมู่บ้านอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากชาวบ้านจะมีหลักและกติกากในการใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและยังคงฝังแน่นอยู่ในวิถีชีวิต ความคิดความเชื่อของชาวบ้าน เช่น การล่าสัตว์

จะล่าเพียงแค่ว่าเป็นอาหารบริโภคเท่านั้น ถึงแม้จะเจอสัตว์อื่นอีกก็ไม่น่าเมื่อได้สัตว์ป่าจะมาแบ่งปันแจกจ่ายกันในหมู่บ้านพี่น้องเพื่อนฝูง, สัตว์ป่าบางชนิดชาวบ้านจะไม่ล่า เช่น นกเงือก ชะนี เป็นต้น การตัดหน่อไม้ถ้าหน่อไม้เล็กเกินไปก็จะไม่ตัดปล่อยให้โตต่อไปก่อนหน่อที่ใหญ่เกินไปก็ไม่เอา มีช่วงระยะเวลาในการตัดหน่อไม้เพื่อให้มีไม้ไผ่รุ่นใหม่ทดแทนของเดิม เป็นต้น แน่นนอนสำหรับการใช้ประโยชน์จากพืชพรรณที่มีตามธรรมชาติ โดยได้รับการถ่ายทอดความรู้ สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการใช้พืชมาเป็นอาหาร เป็นยารักษาโรค เป็นเครื่องรางของขลังหรือไม้จะใช้ในพิธีกรรมต่างๆ รู้จักวิธีการปลูกพืชให้ผสมผสานกับการดำเนินชีวิต เช่น วิธีการปลูกข้าวไร่ การหว่านเมล็ดผักชนิดต่างๆ วิธีการเก็บเมล็ดพันธ์ เพื่อใช้ไว้เพราะปลูกในปีถัดไป ชาวกะเหรี่ยงมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักการพึ่งพาธรรมชาติ รู้จักการใช้ประโยชน์จากพืชพรรณที่มีตามธรรมชาติ โดยได้รับการถ่ายทอดความรู้ สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการใช้พืชมาเป็นอาหาร เป็นยารักษาโรค เป็นเครื่องรางของขลังหรือไม้จะใช้ในพิธีกรรมต่างๆ รู้จักวิธีการปลูกพืชให้ผสมผสานกับการดำเนินชีวิต เช่น วิธีการปลูกข้าวไร่ การหว่านเมล็ดผักชนิดต่างๆ วิธีการเก็บเมล็ดพันธ์ เพื่อใช้ไว้เพราะปลูกในปีถัดไป สำหรับประเด็นการสืบสานวัฒนธรรมการกินของกะเหรี่ยงไปบ้านทิพูเยมีประเด็นดังนี้

บทบาทของกะเหรี่ยงในการบริโภค

ชาวกะเหรี่ยงบ้านทิพูเยอยู่บนพื้นฐานของการทำการเกษตรกรรมเป็นหลัก ทำมาหากินบนฐานทรัพยากรท้องถิ่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ด้วยระบบภูมิปัญญาการทำไร่หมุนเวียน และอยู่อย่างค่อนข้างปิดตัวจากโลกภายนอกมาเป็นเวลานาน ต้องใช้เวลาปรับตัว จากปี พ.ศ. 2540 จากการเสด็จเยี่ยมราษฎรของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในวันที่ 5 มกราคม หมู่บ้านทิพูเยได้รับการตอบรับจากหน่วยงานพัฒนาของทางราชการต่างๆ และเป็นหมู่บ้านเน้นหนักในการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำให้ชุมชน

มีความมั่นคงในสิทธิที่ดินทำกินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น หน่วยงานให้การสนับสนุนโครงการและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งเป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินโครงการพัฒนาต่างๆ เพื่อขยายผลสู่หมู่บ้านอื่นๆ ทำให้สังคมกะเหรี่ยงเริ่มมีการปรับตัวจากสังคมที่หน่วยงานต่างๆ วิถีปฏิบัติการทำงานก็เช่นเดียวกัน กะเหรี่ยงถูกเลี้ยงดูและฝึกฝนให้พึ่งตนเองและช่วยเหลือกันจากการเรียนรู้ในวิถีปฏิบัติของครอบครัว และการทำไร่ข้าวตั้งแต่เล็ก ลูกจะเรียนรู้ตั้งแต่อยู่บนหลังแม่ ไนไร่จะมีการปลูกกระท่อมเล็กๆ ไว้พักอาศัยชั่วคราว ไว้สำหรับการพักขณะเหนื่อยจากการทำไร่สำหรับแหล่งอาหารในยุคแรกๆ ของหมู่บ้านทิพเย็นนั้นมีรูปแบบและวิธีการผลิตที่เรียบง่าย มีการทำไร่แบบดั้งเดิม ปลูกข้าวพอกินและมีชีวิตที่สงบสุขอยู่กับป่า สำหรับวิธีการรับและถ่ายโอนความรู้ของอาหารนั้นสืบต่อกันจากรุ่นบุรุษจากอดีตถึงปัจจุบัน ดังนั้นวิธีการดังกล่าว กะเหรี่ยงสามารถเรียนรู้วิธีการดำรงชีวิตและสามารถพึ่งพากับธรรมชาติโดยตลอด กะเหรี่ยงจะเป็นผู้เลือกเก็บวัสดุจากป่าหรือไร่ตอนออกไปทำงานในไร่และนำกลับบ้านในตอนเย็นถ้าเป็นช่วงว่างจากการทำไร่ จะออกไปหาผักต่างๆ มาเก็บไว้เป็นอาหารได้ครั้งละ 2 – 3 วัน หากผู้ชายออกไปหาของป่า ไปตัดไม้มาซ่อมแซมบ้าน ผู้หญิงมักจะติดตามไปเพื่อเก็บพืชผักมาเป็นอาหารเป็นยารักษาโรค พืชผักที่เก็บมาบ่อยๆ เช่น ลูกเนียง ยอดหวาย กลอย ผลไม้จำพวกมะไฟ กระท้อน มะปรางป่า ในการประกอบอาหารของครอบครัว ดังคำกล่าวของชัชวาล เกรียงแสนภู กล่าวไว้ว่า

“...เวลารว่างจากการทำไร่ ชาวบ้านก็จะเข้าป่า เขตทุ่งใหญ่บ้างหรือพื้นที่ใกล้เคียงแถวๆ นี้ เพราะทางนี้อุดมสมบูรณ์ ไปตัดไม้ แต่แม่บ้านจะตามไปด้วยนะ เขาจะไปหาหน่อไม้ ผักกูดบ้าง หรือเห็ดก็ดี...”

(ชัชวาล เกรียงแสนภู, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2557)

นอกจากนี้ ผู้หญิงจะเป็นผู้กำหนดเมนูอาหาร โดยดูจากพืชผักที่เก็บมาได้ ผักชนิดใดที่เก็บไว้ได้นาน เช่น ถั่วแขก ลูกเนียง สะตอ หน่อข้าว ขมิ้นขาว จะถูกเก็บไว้กินภายหลัง ผักจำพวกที่เหี่ยวง่าย เช่น ผักกูด ผักหนาม ชะอม ยอดแค ดอกแค จะนำมาทำเป็นอาหารก่อนอาหารทุกมื้อของชาวกะเหรี่ยงจะมีผักพื้นเมืองเป็นส่วนประกอบ และจะมีข้าวเป็นอาหารหลัก การบริโภคเนื้อสัตว์ ต่างๆ นั้น จะมีปริมาณน้อยกว่าพืชผัก ตัวอย่างอาหารใน 1 มื้อ มีข้าวกับข้าวจะมีน้ำพริก ผักต้ม ซึ่งหาได้บริเวณบ้าน ปลาเค็มย่างแห้งๆ ต้มยอดส้มป่อย ครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งจะมีรถอาหารเข้ามาขายถึงหมู่บ้านเป็นประจำทุกวัน ดังคำกล่าว

“...ถ้าหามาได้จากป่า หรือจากไร่ อะไรที่ทำกินก่อนได้ก็ทำก่อน เพราะผักบางอย่างจะเสีย เช่น ผักกูดก็จะมาลวกกินกับน้ำพริกได้ ส่วนของไหนที่เก็บไว้ได้นานก็จะเก็บไว้ทำมือต่อไป พวกกลอย หน่อไม้...”

(แตะ สายสังขละคีรี, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2557)

แต่ในปัจจุบันพบว่า มีหลายครอบครัวมัดผักใส่ไซ้เพื่อเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการตามคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ผักกูดใส่ไซ้ ยอดตำลึงมัดไซ้ ดังคำกล่าว

“...ไม่ต้องใส่เนื้อ เนื้อมีราคาแพง ใส่ไซ้ก็อร่อย อสม. เคยอบรมที่ศาลาหมู่บ้าน บอกให้ใส่ไซ้ จะให้พลังงานแทนเนื้อสัตว์...”

(กฤษณะ - , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2557)

กะเหรี่ยงบ้านทิพเย็นที่ไม่ได้ออกไปทำงานในไร่ มักจะกินอาหารวันละ 2 มื้อ คือ มื้อเช้าและเย็น นอกจากนั้นอาหารที่บริโภคยังมีคุณค่าทางโภชนาการไม่ครบถ้วน บริโภคอาหารจำพวกเนื้อสัตว์น้อยมาก เนื่องจากสัตว์ในแหล่งธรรมชาติมีจำนวนลดลง ต้องซื้อจากตลาด

หรือร้านค้าในชุมชนซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง อาหารที่กินส่วนใหญ่จะเป็นจำพวก ข้าว แป้ง และพืชผักต่างๆ ที่ปลูกหรือหาจากในไร่เท่านั้น

การถ่ายทอดภูมิปัญญาวิธีการบริโภค

ความรู้เรื่องวิธีการบริโภคของชาวกะเหรี่ยงบ้านทิพเยในรูปแบบต่างๆ วิธีการเก็บ การหาของป่า แม้กระทั่งวิธีการหาพืชพรรณจากป่ามาเป็นยารักษาโรค นั้น กะเหรี่ยงจะได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์จากการติดตามบิดามารดาออกไปทำไร่ หาของป่า ทำให้รู้จักจำแนกพืชที่กินได้ พืชมีพิษ พืชชนิดไหนจะเก็บมารักษาอะไร เช่น การเรียนรู้วิธีการหาเห็ดและเก็บเห็ดโคนจากป่า เลือกเก็บเห็ดที่ไม่มีพิษ นี่คือการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ไม่จำเป็นต้องมาเรียนรู้ในตำราหรือสถาบันการศึกษา เพราะการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติและเรียนรู้วิธีการต่างๆ จากการเก็บและการนำมาบริโภคจากบรรพบุรุษคือ ชุมทรัพย์อันมีค่าของกะเหรี่ยง แต่การถ่ายทอดภูมิปัญญาในเรื่องเหล่านี้ลดน้อยลงทุกทีเนื่องจากวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงเปลี่ยนไปตามกระแสของการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เมื่อเด็กๆ ชาวกะเหรี่ยงต้องไปโรงเรียนก็ไม่สามารถที่จะตามพ่อ แม่ไปไร่ ไปหาของป่าได้เหมือนแต่ก่อน การคมนาคมสะดวกขึ้น ทุกหมู่บ้านในตำบลจะแลเข้าถึงกันหมด มีระบบไฟฟ้า และสาธารณูปโภคต่างๆ ก็ตามมา ดังคำกล่าว

“...การพัฒนาของรัฐเข้ามา มีผลทำให้ชุมชนเปลี่ยนแปลง ถ้ามัวดีหรือเปล่า ดีมากเลยครับ เพราะผมก็เป็นกำนันของที่นี่ แต่คงเข้าใจว่าเมื่อความสะดวกเข้ามา มีถนนลาดยาง ไฟฟ้ามา ทำให้รูปแบบวิถีชีวิตของชาวบ้านแบบเราก็เปลี่ยนไปด้วย จากคนป่าเป็นคนเมืองเหอะๆ...”

(ชัชชาล เกรียงแกญ ,สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2557)

นอกจากนี้วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาายังแสดงออกด้วยวิธีการการรักษาประเภทอาหารให้อยู่ได้นาน

ไม่ว่าจะเป็นวิธีการตาก ตอง แห่แห้ง ฯลฯ ซึ่งเป็นรูปแบบวิธีการรักษาอาหารในการรักษาไว้ให้อยู่ได้นานสำหรับชาวกะเหรี่ยงอีกรูปแบบหนึ่ง ภูมิปัญญาอาหารหรือแหล่งอาหารของชาวกะเหรี่ยงที่พบสามารถจำแนกได้ดังนี้

บ้านหรือที่อยู่อาศัย ชาวกะเหรี่ยงจะนำพันธุ์มาจากธรรมชาติ มาปลูกไว้บริเวณละแวกที่อยู่อาศัย ซึ่งอาหารประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นพืชสมุนไพรและพืชผักสวนครัวที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบอาหารในแต่ละมื้อ จำพวกพริก ขิง ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด ใบพลู กระเจี๊ยบ กะเพรา โหระพา สารแหน่ ผือก พริก กะเหรี่ยง เป็นต้น จากการสำรวจพบว่ามีการนำพืชพรรณเหล่านี้มาปลูกไว้ทุกบ้าน เนื่องจากจำเป็นต้องใช้ประกอบอาหารและไม่ต้องซื้อ

ไร่ ไร่ของคนกะเหรี่ยงจะทำเพียงเพื่อบริโภคในครอบครัวเท่านั้นจะไม่ทำเพื่อขาย สาเหตุที่ไม่ทำเพื่อขายเพราะอาศัยแรงงานในครอบครัวในการถางพื้นที่เพื่อทำไร่ แต่ละครอบครัวก็จะมีลักษณะใช้พื้นที่มากขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ โดยทั่วไปจะใช้ที่ดินไม่เกิน 10 ไร่ (วัลย์ลิกา สรรเสริญชูโชติ, 2545 : 73) พื้นที่ใช้ทำไร่จะเป็นป่าไผ่หรือไร่ซาก หลังจากไร่ถางไร่แล้วจะเผาไร่เพื่อเตรียมดินในการหยอดข้าวไร่ในช่วงต้นฤดูฝนการเพาะปลูกจะไม่ใช้ปุ๋ย ไม่ใช่สารเคมีจะปล่อยตามธรรมชาติจนถึงฤดูเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชอาหารและพืชใช้สอยอื่นๆ ลงในไร่ข้าวด้วย เช่น ผัก พริก สมุนไพร ยาสูบ ถั่ว งา ข้าวโพด แตง ฟักทอง มันสำปะหลัง เป็นต้น ในวัฒนธรรมข้าวไร่ของคนกะเหรี่ยง แรงงานมีความสำคัญมาก ทั้งหญิง และชายทำงานร่วมกันตลอดสำหรับเทคโนโลยีการผลิตจะใช้เครื่องมือแบบง่ายๆ ที่มีอยู่แล้วตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ระบบการผลิตในไร่ของชาวกะเหรี่ยงในทิพเย มีการทำไร่หมุนเวียนอันเป็นระบบการผลิตในแบบดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงโดยทั่วๆ ไป นั่นเอง

ความนิยมในการบริโภคพืช ชาวกะเหรี่ยงเริ่มเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการบริโภคในรูปของยา การถ่ายทอดภูมิปัญญาจะขาดหายไปเนื่องจากไม่มีผู้สนใจและเห็นว่าได้ผลช้า ไม่นาน สู้การฉีดยาและกินยาแผน

ปัจจุบันไม่ได้ นอกจากนั้นในตำบลยังมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน นอกจากนี้กะเหรี่ยงยังคงใช้พืชพื้นเมืองเป็นยารักษาโรคทั่วไป ท้องเพื่อ ยังคงใช้ว่านน้ำ ฯลฯ พืชบางชนิดใช้เป็นยารักษาโรคและเป็นยาบำรุงสุขภาพได้ การใช้พืชพื้นเมืองเป็นประโยชน์อื่นๆ นอกจากเป็นอาหารและเป็นยาแล้ว กะเหรี่ยงยังใช้ประโยชน์จากพืชพื้นเมืองในเรื่องอื่นๆ ภายในครอบครัว อาทิ บวบป่าผลแก่ๆ มาคั้นนำสระผมให้เด็กจะช่วยฆ่าเหา ฯลฯ ดังคำกล่าว

“...หากปวดท้องก็ใช้เมล็ดอูตู (ไพล) มาฝนกับน้ำทาท้อง ทำให้บรรเทาลงได้ วิธีนี้เห็นพ่อทำให้น้องสาว...” (ทองดี พิมพ์ลา, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2557)

การสืบสานวัฒนธรรมการกินของกลุ่มกะเหรี่ยงบ้านทิพยู มีการดำรงวิถีการกินที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักการพึ่งพาธรรมชาติ รู้จักการใช้ประโยชน์จากพืชพรรณที่มีตามธรรมชาติ โดยได้รับการถ่ายทอดความรู้ สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็วิธีกาการใช้พืชมาเป็นอาหารเป็นยารักษาโรค เป็นเครื่องรางของขลังหรือไม่จะใช้ในพิธีกรรมต่างๆ รู้จักวิธีการปลูกพืชให้ผสมผสานกับการดำเนินชีวิต เช่น วิธีการปลูกข้าวไร่ การหว่านเมล็ดผักชนิดต่างๆ วิธีการเก็บเมล็ดพันธ์ เพื่อใช้ไว้เพราะปลูกในปีถัดไป ชีวิตชาวกระเหรี่ยงบ้านทิพยูยังคงรักษาประเพณีดั้งเดิม แสดงอัตลักษณ์ทางชาติพันธ์อย่างชัดเจน อาทิเช่น เรื่องการแต่งกายในงานประเพณีที่สำคัญของหมู่บ้าน รักษาต้นน้ำลำธาร และที่สำคัญ คือ ยังเป็นสังคมเกษตรกรรมหาพืช ผัก จากแหล่งธรรมชาติ มาบริโภค ใช้สมุนไพรในการรักษาโรค ดำรงชีวิตเรียบง่าย รักสงบ รักอิสระ ดำรงชีวิตจากการพึ่งพาอาศัยฐานทรัพยากรท้องถิ่นด้วยการนำภูมิปัญญาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษมาใช้ดำรงชีวิตซึ่งแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชนแห่งนี้ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ทำให้ชาวกระเหรี่ยงในชุมชนแห่งนี้ มีรูปแบบการพิทักษ์รักษาอาหารให้สามารถมีกิน มีใช้

ตลอดปี ทั้งวิธีการหมัก ตอง ตาก ซึ่งเป็นคำตอบที่ชุมชนแห่งนี้ยังคงมีรูปแบบวิถีชีวิตบนความหลากหลายที่มีอยู่ในชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

กะเหรี่ยงเป็นชนชาติเก่าแก่ชนชาติหนึ่งที่มีวัฒนธรรมและภาษาเป็นของตนเอง หมู่บ้านทิพยู ตำบลชะแล อำเภอลำปาง จังหวัดตากภูมิ ศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดราชบุรี มีกลุ่มชาติพันธุ์หลักเป็นชาวกระเหรี่ยงไป วิถีชีวิตเป็นสังคมเกษตรกรรมและหาของป่า ดำเนินชีวิตเรียบง่าย รักสงบ รักอิสระ สันโดษ พอใจในสิ่งที่มีอยู่ ชาวกระเหรี่ยงไปยึดกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระบบเครือญาติ เป็นกติกาในการอยู่ร่วมกันในสังคมสู่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่อิงอยู่กับอำนาจและกลไกของรัฐและอำนาจทางเศรษฐกิจศูนย์กลางของอำนาจอยู่ที่ตัวบุคคลมากกว่ากติการวมของสังคมภายในชุมชน ดังนั้น กลไกแบบเดิมจึงไม่สามารถควบคุมความประพฤติของคนให้อยู่ในกรอบของประเพณีดั้งเดิมก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดช่องว่างทางชนชั้นและความสัมพันธ์ในแนวตั้งมากขึ้น รวมถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ซึ่งผู้หญิงมีโอกาสที่จะเสียเปรียบมากขึ้น ผู้หญิงที่พึ่งพาฐานะทางเศรษฐกิจจากฝ่ายชาย โดยเฉพาะผู้หญิงในครอบครัวยากจน มีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงในครอบครัวมากขึ้น เนื่องจากความเครียดจากปัญหาทางเศรษฐกิจเกิดความวิตกกังวลทางด้านเศรษฐกิจโดยที่กลไกทางสังคมแบบเดิมไม่สามารถปกป้องคุ้มครองผู้หญิงได้มากนัก สังคมกะเหรี่ยงดั้งเดิมเป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกในครัวเรือนถ้าครอบครัวใดประสบปัญหาเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วยจะมีการลงแขกช่วยเหลือแต่ปัจจุบันโครงสร้างของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวนสมาชิกในครอบครัวลดลงเด็กที่เป็นแรงงานเสริมในครัวเรือนต้องเข้าสู่ระบบโรงเรียนตามกลไกของรัฐ หากสามีหรือภรรยาซึ่งเป็นแรงงานหลักของครอบครัวคนใดคนหนึ่งล้มป่วยลงความเดือดร้อน ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม

และความเชื่อที่เปลี่ยนไป ทำให้กลไกควบคุมความประพฤติของสมาชิกแบบเดิมใช้ไม่ได้กับทุกคนและทุกเรื่อง แต่รากฐานทางความคิดและวัฒนธรรมยังคงอยู่ในวิถีของชุมชน บทบาทด้านส่วนรวมและการพัฒนาชุมชน ในกลุ่มของผู้หญิงจะได้รับความร่วมมือสูงเป็นผลให้โครงสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวฝ่ายหญิงจะมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ ในครอบครัวสูงขึ้น เนื่องจากคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ทำให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่มสมาชิก ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่แน่นแฟ้นขึ้นอันเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัวสำหรับครอบครัวที่ค่อนข้างยากจน เป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการพัฒนาค่อนข้างน้อย การมีส่วนร่วมมักจะเป็นการเข้าร่วมหรือการให้ความร่วมมือในลักษณะการช่วยเหลือแรงงานหรือร่วมรับผลประโยชน์เป็นหลัก การตั้งถิ่นฐานของกะเหรี่ยงอยู่ในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขาตามปกติจะมีขนาดเล็ก และมีลำธารหรือห้วยไหลผ่านอย่างน้อยหนึ่งสายเสมอ การมีลำธารไหลผ่านข้างๆ หมู่บ้านทำให้กะเหรี่ยงไม่จำเป็นต้องทำการชลประทานเพื่อการหาน้ำมาบริโภคหรือทำการเกษตร นอกจากนี้สภาพภูมิศาสตร์ที่มีสายน้ำ หุบเขานั้นยังเป็นตัวกำหนดการสร้างบ้านเรือนด้วย

บทบาทของกะเหรี่ยงในการบริโภคกะเหรี่ยงบ้านทิพยูที่ ไม่ได้ออกไปทำงานในไร่ มักจะกินอาหารวันละ 2 มื้อ คือ มื้อเช้าและเย็น นอกจากนั้นอาหารที่บริโภคยังมีคุณค่าทางโภชนาการไม่ครบถ้วน บริโภคอาหารจำพวกเนื้อสัตว์น้อยมาก เนื่องจากสัตว์ในแหล่งธรรมชาติมีจำนวนลดลง ต้องซื้อจากตลาดหรือร้านค้าในชุมชนซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง อาหารที่กินส่วนใหญ่จะเป็นจำพวก ข้าว แป้ง และพืชผักต่างๆ ที่ปลูกหรือหาจากในไร่เท่านั้น อีกประเด็นหนึ่ง คือ การถ่ายทอดภูมิปัญญาวิธีการบริโภคกะเหรี่ยงจะได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์จากการติดตามบิดามารดาออกไปทำไร่หาของป่า ทำให้รู้จักจำแนกพืชที่กินได้ พืชมีพิษ พืชชนิดไหนจะเก็บมาบริโภคอะไร เช่น การเรียนรู้วิธีการหาเห็ดและเก็บเห็ดโคนจากป่า เลือกเก็บเห็ดที่ไม่มีพิษ นี้คือวิถี

การถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ไม่จำเป็นต้องมาเรียนรู้ในตำราหรือสถาบันการศึกษา เพราะการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติและเรียนรู้วิธีการต่างๆ จากการเก็บและการนำมาบริโภคจากบรรพบุรุษ คือ ชุมทรัพย์อันมีค่าของกะเหรี่ยง แต่การถ่ายทอดภูมิปัญญาในเรื่องเหล่านี้ลดน้อยลงทุกทีเนื่องจากวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงเปลี่ยนไปตามกระแสของการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เมื่อเด็กๆ ชาวกะเหรี่ยงต้องไปโรงเรียนชาวกะเหรี่ยงเริ่มเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการบริโภคในรูปของยา การถ่ายทอดภูมิปัญญาจะขาดหายไปเนื่องจากไม่มีผู้สนใจและเห็นว่าได้ผลช้า ไม่แน่นอน ผู้การฉีดยาและกินยาแผนปัจจุบันไม่ได้ นอกจากนั้นในตำบลยังมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน นอกจากนี้กะเหรี่ยงยังคงใช้พืชพื้นเมืองเป็นยารักษาโรคทั่วไป ท้องเฟ้อ ยังคงใช้ว่านน้ำ ฯลฯ พืชบางชนิดใช้เป็นยารักษาโรคและเป็นยาบำรุงสุขภาพได้ การใช้พืชพื้นเมืองเป็นประโยชน์อื่นๆ นอกจากเป็นอาหารและเป็นยาแล้ว กะเหรี่ยงยังใช้ประโยชน์จากพืชพื้นเมืองในเรื่องอื่นๆ ภายในครอบครัว ถึงแม้บริบทการเปลี่ยนแปลงจะเข้ามาถึงหมู่บ้านแห่งนี้วิถีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักการพึ่งพาธรรมชาติ รู้จักการใช้ประโยชน์จากพืชพรรณที่มีตามธรรมชาติ โดยได้รับการถ่ายทอดความรู้ สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการใช้พืชมาเป็นอาหาร เป็นยารักษาโรค เป็นเครื่องรางของขลังหรือไม่จะใช้ในพิธีกรรมต่างๆ รู้จักวิธีการปลูกพืชให้ผสมผสานกับการดำเนินชีวิต เช่น วิธีการปลูกข้าวไร่ การหว่านเมล็ดผักชนิดต่างๆ วิธีการเก็บเมล็ดพันธ์ เพื่อใช้ไว้เพราะปลูกในปีถัดไป ชีวิตชาวกะเหรี่ยงบ้านทิพยูยังคงรักษาประเพณีดั้งเดิมแสดงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์อย่างชัดเจน อาทิเช่น เรื่องการแต่งกายในงานประเพณีที่สำคัญของหมู่บ้าน รักษาต้นน้ำลำธาร และที่สำคัญ คือ ยังเป็นสังคมเกษตรกรรมหาพืช ผัก จากแหล่งธรรมชาติ มาบริโภคใช้สมุนไพรในการรักษาโรค ดำรงชีวิตเรียบง่าย รักสงบ รักอิสระ ดำรงชีวิตจากการพึ่งพาอาศัยฐานทรัพยากรท้องถิ่นด้วยการนำภูมิปัญญาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษมาใช้ดำรงชีวิตซึ่งแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชนแห่งนี้

ภูมิปัญญาที่มีอยู่ทำให้ชาวกะเหรี่ยงในชุมชนแห่งนี้มีรูปแบบการพิทักษ์รักษาอาหารให้สามารถมีกินมีใช้ตลอดปี ทั้งวิธีการหมัก ตอง ตาก ซึ่งเป็นคำตอบที่ชุมชนแห่งนี้ยังคงมีรูปแบบวิถีชีวิตบนความหลากหลายที่มีอยู่ในชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนามนุษย์และสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าไปปรับใช้กับชุมชนซึ่งการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในมิติวัฒนธรรม

สามารถนำมาวิเคราะห์การเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับกะเหรี่ยงบ้านทิพูเย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสืบสานวัฒนธรรมการกินของกะเหรี่ยงในชุมชนอื่นๆ เพราะต้ององค์ความรู้ รูปแบบ วิถีชีวิต กระบวนการบริโภคอาหาร ซึ่งมีผลต่อความมั่นคงหรือไม่มั่นคงของชุมชนแห่งนั้น เพื่อนำความรู้ไปส่งเสริมกระบวนการดูแลสุขภาวะที่ถูกต้องให้กับสาธารณสุข หรือเป็นบทเรียนท้องถิ่นในการใช้พัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ยศ สันตสมบัติ. (2539). **ท่าเกวียน : บทวิเคราะห์เบื้องต้นว่าด้วยการปรับตัวของชุมชนชาวนาไทยท่ามกลางการปิดล้อมของวัฒนธรรมอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดการพิมพ์คบไฟ.
- พิพัฒน์ เรืองงาม. (2533). **ชาวกะเหรี่ยงและวัฒนธรรมกะเหรี่ยง ตำบลไล่โว่ อำเภอสี่ขงบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรวิธ สุวรรณฤทธิ. (2557). **กะเหรี่ยงชาติที่ไม่เคยมีดินแดนเป็นของตนเอง**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2(2), 2 – 4.
- วัลย์ลิกา สรรเสริญชูโชติ. (2545). **การศึกษาการเปลี่ยนแปลงในวิถีการผลิตและระบบความสัมพันธ์ทางสังคมในมิติหญิงชายของชุมชนกะเหรี่ยง : ศึกษากรณีบ้านทิพูเย หมู่ที่ 3 ตำบลชะแล อำเภอดงพิกุล จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนารัฐบาลชุมชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กฤษณะ. (2 ตุลาคม 2557). นพรัตน์ ไชยชนะ. สัมภาษณ์.
- ชัชวาล เกரியงแสนภู. (8 เมษายน 2557). นพรัตน์ ไชยชนะ. สัมภาษณ์.
- แตง สายสังขละศิริ. (28 พฤษภาคม 2556). นพรัตน์ ไชยชนะ. สัมภาษณ์.
- ทองดี พิมพ์ลา. (20 เมษายน 2557). นพรัตน์ ไชยชนะ. สัมภาษณ์.

การพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบล

THE BUDGET MANAGEMENT POTENTIAL DEVELOPEMENT OF THE SUBDISTRICT ELECTRICAL WATER PUMPING STATIONS, EXECUTIVE COMMITTEE

พิชัย ส่องเสนา

นักศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

PICHAH SONGSANA

Graduate Student Department of Local Government. College of Local Administration. KhonKaen University.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพการบริหารงบประมาณและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหาร ผู้ศึกษาได้ทำการวิจัยในรูปแบบเชิงพรรณนาโดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีการบริหารในรูปแบบที่ 3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มาจากตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ คณะกรรมการบริหาร และพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจำนวน 30 ท่าน และเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ ได้แก่ การแจกแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย เช่น คณะกรรมการบริหาร พนักงานส่วนตำบล ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ และแบบทฤษฎีได้แก่ การเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนาและกำหนดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ หากต่ำกว่าจะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ขาดศักยภาพในการดำเนินกิจการ การบำรุงรักษา ซ่อมแซม การให้บริการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระเบียบ กฎหมาย ข้อบัญญัติ ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหาร สถานีสูบน้ำใน 4 แนวทาง คือ

1. โดยการจัดฝึกอบรมการบริหารระบบงบประมาณให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ ในระเบียบข้อกฎหมาย ก่อนนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง
2. โดยการอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมพร้อมให้การสนับสนุนให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการ วางแผนงาน และนำแผนที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติได้จริง
3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานเชิงวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เพื่อส่งเสริมเพิ่มพูนทักษะใหม่ๆ ในเชิงปฏิบัติ
4. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณต้องมุ่งเสริมกระบวนทัศน์และวิสัยทัศน์ให้วิเคราะห์ปัญหาจัดความสำคัญของปัญหามาทำแผนพัฒนาใช้เป็นเครื่องมือตั้งงบประมาณและแผนการฝึกอบรมเพิ่มความรู้อย่างในทุกๆด้านที่เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในเชิงรุก ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านระเบียบข้อกฎหมาย

และข้อบัญญัติ อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเครื่องจักรเสื่อมสภาพก่อนอายุการใช้งาน และมีการติดตามประเมินผลเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การบริหารทุกด้านเกิดศักยภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ศักยภาพ การบริหาร

ABSTRACT

The study aimed to evaluate potential of budget execution and resolutions for development of budget execution of executive committee. This descriptive research was conducted by selecting 30 samples with 3rd style of execution or participatory execution. The samples consisted of 30 representatives of water users, executive committee and local authorities. The primary data were gathered by using questionnaires and focus group with target samples such as executive committee, authorities in sub-district and representatives of water users. Moreover, the secondary data were collected from other relevant documents for descriptive analysis. The budget execution and resolutions must pass 80 percent of eligible criteria. If they were lower than the defined criteria, an improvement would be necessary. The results of this study revealed that the executive committee lacked understanding and knowledge on priority of problems in budgeting process, potential of transaction, maintenance and repair. Additionally, services were not concordant with purposes determined in regulations and code of law. Thus, there were 4 resolutions for development of budget execution of executive committee as follows:

1. Providing training on appropriate budgeting regarding the code of law before implementation
2. Preparing seminar to exchange knowledge and promote learning which could enhance understanding on planning/project process for practical implementation
3. Defining resolutions for potential development by inviting experts to share the knowledge and increase practical skills
4. The resolutions for potential development of budgeting should emphasize paradigm and vision to analyze and prioritize problems which would be useful to budgeting. Besides, training plan should be provided to encourage relevant knowledge in all aspects and learn new things proactively. Also, the training should promote the understanding on regulations and code of law. Workshops should be prepared to prevent early machine deterioration. Annual follow up and evaluation should be conducted as well to better stimulate the executive potential in all aspects.

Keywords : Potential Management.

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจสถานีสบน้ำด้วยไฟฟ้าขนาดเล็กจากกรมชลประทานซึ่งประกอบด้วยงานเก็บเงินค่ากระแสไฟฟ้า งานประสานจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และถ่ายโอนบุคลากรโดยมีหลักการงานที่จะต้องยึดถือไว้ว่าการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้นจะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบลทุ่งโป่ง อำเภอบุหลอม จังหวัดขอนแก่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณ อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อประชาชนในพื้นที่รวมถึงการมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารสถานีสบน้ำเป็นอย่างไร
2. สิ่งใดบ้างที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารสถานีสบน้ำควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารสถานีสบน้ำ
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนา ศักยภาพการบริหารงบประมาณและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสบน้ำด้วยไฟฟ้า

ตำบลทุ่งโป่ง ในเขตตำบลทุ่งโป่ง อำเภอบุหลอม จังหวัดขอนแก่น

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพการบริหาร และงบประมาณของคณะกรรมการตามข้อบัญญัติการบริหารกิจการสถานีสบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบลที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบที่ 3 และในด้านการจัดทำงบประมาณ การใช้ จ่ายเงินงบประมาณรายรับ/รายจ่ายอย่างไรตลอดจน สามารถบริหารจัดการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ของคณะกรรมการไปแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณ ที่เกี่ยวกับการระดมทุนระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล กับกลุ่มผู้ใช้น้ำในกรณีที่เกินขีดความสามารถของกลุ่มผู้ใช้น้ำ คณะกรรมการมีทักษะด้านการบริหาร งบประมาณ/ด้านการวางแผน/มีทักษะความรู้ความเข้าใจ มากน้อยเพียงใด

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้ให้ ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือ คณะกรรมการบริหาร กิจการสถานีสบน้ำตำบลทุ่งโป่งและกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มี ส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่เป้าหมายในการศึกษา คือ หมู่บ้าน ในเขตตำบลทุ่งโป่งมีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 10 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 5,129 คน (ฐานข้อมูลสำนักบริหารการ ทะเบียนกรมการปกครองอำเภอบุหลอม ณ เดือน เมษายน 2556) ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การ บริหารส่วนตำบลทุ่งโป่ง อำเภอบุหลอม จังหวัด ขอนแก่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานีสบน้ำด้วยไฟฟ้า หมายความว่า สถานี สบน้ำด้วยไฟฟ้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการถ่าย โอนจากส่วนราชการและรวมถึงสถานีสบน้ำที่องค์การ บริหารส่วนตำบลได้ก่อสร้างขึ้นเองด้วย

กลุ่มผู้ใช้น้ำ หมายความว่า กลุ่มเกษตรกร/ สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและ

กลุ่มบุคคลที่ได้มารวมตัวจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำและใช้น้ำจากสถานีสูบน้ำ/เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำ

คณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า หมายความว่า คณะผู้บริหาร มีโครงสร้างประกอบด้วย ประธาน/คณะกรรมการและตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำข้าราชการท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ตำบลทุ่งโป่ง จำนวน 15 ท่าน

งบประมาณ หมายถึง งบประมาณจัดสรรโดยองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกิจการสถานีสูบน้ำซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงิน/โครงการการดำเนินงานทั้งหมด รวมถึง ทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุตามแผนที่กำหนด

การบริหาร หมายถึง ศิลปะการทำในสิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำเป็นผลสำเร็จ เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ศักยภาพ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องบางเรื่อง หรือสิ่งบางสิ่ง ซึ่งอาจจะรวมไปถึงความสามารถในการนำสิ่งนั้นไปใช้, ทักษะในการนำความรู้ออกมาใช้ในการปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ, ความสามารถคุณสมบัติที่ทุกคนมีอยู่ในตนเองถ้าได้รับการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญเชี่ยวชาญ เมื่อนำออกมาใช้จะเกิดผลเป็นรูปธรรมและนามธรรมก็ได้ ตลอดจนสมรรถนะคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่า หรือเหนือกว่าเกณฑ์/เป้าหมายที่กำหนดไว้

การพัฒนาศักยภาพการบริหาร หมายถึง การนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการมีศิลปะการทำในสิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำเป็นผลสำเร็จ เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาศักยภาพ หมายถึง รูปแบบวิธีการในการพัฒนาและแนวทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารในการบริหารจัดการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบล

2. ข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหาร สามารถบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

3. ผลที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเกิดศักยภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานและบริการน้ำให้ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

4. ผลที่ได้สามารถใช้เป็นแผนการพัฒนาขีดความสามารถ/เพิ่มสมรรถนะให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามข้อบัญญัติและวัตถุประสงค์ของกิจการสถานีสูบน้ำในรูปแบบการมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

5. จากการศึกษาสามารถนำไปบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามข้อบัญญัติที่กำหนดไว้เกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจในการกำกับดูแลบำรุงรักษา การให้บริการน้ำเพื่อการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณ เกี่ยวกับงบประมาณของคณะกรรมการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จากนั้นจะนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า แนวทางการบริหารการจัดการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบล รายละเอียดในแต่ละประเด็นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการกระจาย

อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแล จัดการปัญหาตนเอง ในระดับท้องถิ่น ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้

2. แนวคิดของนโยบายการถ่ายโอนภารกิจกรมชลประทานสู่ท้องถิ่น กรมชลประทานได้รับนโยบายจากรัฐบาลให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเป็นภารกิจหนึ่ง ที่ต้องถ่ายโอนภารกิจนี้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานดำเนินการ ตั้งงบประมาณก่อสร้างและบำรุงรักษา

3. แนวคิดการบริหารกิจการของสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบล(ข้อมูลพื้นฐานสถานีสูบน้ำในพื้นที่ตำบลทุ่งโป่ง)

สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบลเกิดขึ้นได้จากการถ่ายโอนภารกิจของกรมชลประทานถ่ายโอนภารกิจ 4 ด้านแก่ อปท. ซึ่งการดำเนินงานมีคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำที่มาจากผู้แทนองค์กรบริหารส่วนตำบลและผู้แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อบริหารจัดการสถานีสูบน้ำ ในการให้บริการน้ำเพื่อการเกษตรให้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำเกษตรกรในพื้นที่ คณะกรรมการบริหารสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบลมีอำนาจหน้าที่บริหารกิจการสถานีสูบน้ำให้เป็นไปตามข้อบัญญัติที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหลายด้านดังต่อไปนี้

สมยศ นาวิการ (๒๕๓๘ : ๑๘ – ๑๙) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ กระบวนการวางแผนการจัด

องค์การ การสื่อสาร และการควบคุมกำลัง ความพยายามของสมาชิกขององค์การและใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ นิพนธ์ กินาวงศ์ (๒๕๔๒: ๑๕) ได้ให้ความหมายของการบริหารคล้ายคลึงกันโดยประมวลจากแนวคิดต่างๆ ทางการบริหาร

กรอบแนวคิดในการศึกษา

คณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำ ประกอบด้วยสองฝ่ายในการทำหน้าที่บริหารกิจการสถานีสูบน้ำให้เป็นไปตามข้อบัญญัติในการบริหารจัดการการบริหารงบประมาณ การจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงบประมาณ การอนุมัติ การเก็บรักษาเงิน การใช้จ่ายงบประมาณ และการตรวจสอบงบประมาณ โดยจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ดังนี้

รายรับ ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียม ค่าบริการน้ำ จากการจัดเก็บค่าน้ำ ค่าปรับ

รายจ่าย ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการดูแล บำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำ เมื่อวัสดุอุปกรณ์เกิดการชำรุดเสียหาย ค่าจ้างผู้ดูแลสถานีสูบน้ำและอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำ ซึ่งการอนุมัติงบประมาณของคณะกรรมการจะต้องมีการประชุมเพื่อลงมติเห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำ สามารถนำงบประมาณมาดำเนินการให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการบริหารสถานีสูบน้ำต่อไป จากการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัย ผู้ศึกษาได้สร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาตาม **แผนภาพที่ 1** ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนา ศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ บริหารกิจการสถานีสูบน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งโป่ง อำเภอบุขารัตน์ จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้เป็น การศึกษาในรูปแบบเชิงพรรณนา(Descriptive Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลและปรากฏการณ์ในเชิงลึก ซึ่งการวิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาการพัฒนา ศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารกิจการ สถานีสูบน้ำ ตำบลทุ่งโป่ง ร่วมกับ กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบล ทุ่งโป่ง ซึ่งผู้ศึกษามีวิธีการอยู่ 2 ขั้นตอนในการศึกษาถึง ศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ โดยการสนทนากลุ่มและแจกแบบสอบถามเพื่อให้ ทราบถึงการบริหารงบประมาณเป็นอย่างไร ตรงตาม วัตถุประสงค์หรือไม่โดยมีขั้นตอนศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่างโดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล หลัก (Key Informants) ได้แก่ กลุ่มคณะกรรมการบริหาร กิจการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบลที่เกี่ยวข้องและ กลุ่มพหุภาคีที่เป็นเครือข่ายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย คณะผู้บริหาร ผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 30 ท่าน

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูลการ ท้าวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดใช้เครื่องมือ ในการศึกษาดังนี้

1. โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด ประกอบ ไปด้วย 4 ส่วน ข้อมูลส่วนตัว การบริหารงบประมาณ การพัฒนาศักยภาพการบริหารงาน ระบบบัญชีการใช้จ่าย

งบประมาณ การอนุมัติงบประมาณตามแผนงาน/ โครงการ ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข

2. แนวคำถามการสนทนากลุ่มการวิเคราะห์ สภาพปัญหาการพัฒนาแนวทางการบริหาร/งบประมาณ/ บุคลากร/นโยบายแผนงาน/โครงการ/เครื่องมือและ อุปกรณ์ เพื่อสรุปหาแนวทางแก้ไข/แนวทางการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณ

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือ

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบ คุณภาพความถูกต้องของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธี การสร้างเครื่องมือ เช่น สร้างคำถาม ปรับปรุงข้อคำถาม ถอดตรงเนื้อหา ความเที่ยงตรงของสภาพการณ์ ความตรง โครงสร้าง เป็นต้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจาก การสนทนากลุ่มและแจกแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด แต่ละชุดแยกออกเป็นชุดละ 4 ส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เป็นข้อมูลเชิงพรรณนา จะใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาข้อมูล เพื่อให้ ได้แนวทางการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ บริหารกิจการสถานีสูบน้ำตามที่ได้กำหนดไว้ใน วัตถุประสงค์การวิจัยโดยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้ศึกษาจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล หลัก โดยวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในแต่ละด้านของกลุ่ม ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มมาเฉลี่ยให้ได้ร้อยละ 80 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

การแปลผล

ข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นข้อมูลเชิง พรรณนา โดยจะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ พรรณนาให้ได้แนวทางการบริหารงบประมาณของ

คณะกรรมการว่าที่ผ่านมาได้มีการบริหารงบประมาณเป็นไปตามข้อบัญญัติอย่างไรและกลุ่มผู้ใช้น้ำได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณในการบริหาร

การพัฒนาแนวทาง

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาเพื่อให้ได้แนวทางการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบล เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารตามระเบียบข้อกฎหมายกิจการสถานีสูบน้ำหรือสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณ

ผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบล เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งโป่ง อำเภอบุรฉัตร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 แห่ง ผู้ศึกษาได้พบว่า คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ขาดศักยภาพในการดำเนินกิจการ การบำรุงรักษา ซ่อมแซม การให้บริการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระเบียบกฎหมายข้อบัญญัติโดยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มตัวอย่างที่อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

1. ข้อมูลทั่วไปกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนท้องถิ่น ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 2 แห่ง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 แห่ง

2. ผลการวิจัยการดำเนินงานของคณะกรรมการ, ระบบงบประมาณ การดำเนินงานระบบงบประมาณและการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ

จากการศึกษาพบว่าได้จัดทำตราเป็นข้อบัญญัติกิจการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าตำบลไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยการรับเงินและการจ่ายเงิน การบริหารงบประมาณของคณะกรรมการจากการศึกษาพบว่าการบริหารงบประมาณเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ในการอนุมัติงบประมาณ เพื่อการบำรุง รักษา และซ่อมแซม วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ รวมทั้งการขยายเขตกิจการสถานี โดยใช้มติเห็นชอบ คณะกรรมการยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ/แผนงานโครงการ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เท่าที่ควร, แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการจากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการยังขาดความเข้าใจในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ อีกทั้งคณะกรรมการขาดศักยภาพในการดำเนินกิจการสถานี การบำรุงรักษา ในระเบียบข้อกฎหมายข้อบัญญัติกิจการสถานีสูบน้ำที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์

3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ ที่ต้องพัฒนาต่อไป มีอยู่ 4 แนวทาง คือ

3.1 ด้านระบบงบประมาณมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพระบบงบประมาณ โดยจัดหาวิทยากรมาฝึกอบรมการบริหารระบบงบประมาณให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกิจการสถานีสูบน้ำตามหมวดจ่ายที่กำหนดไว้และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจการสถานีสูบน้ำ ส่งเสริมพร้อมสนับสนุนให้คณะกรรมการได้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบข้อกฎหมายก่อนนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง

3.2 ด้านการบริหารงบประมาณมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ โดยอบรมและสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อีกทั้งส่งเสริมเพิ่มพูนสนับสนุนให้คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการตรงตามวัตถุประสงค์จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และควบคุมการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีทุกๆ ปี แนวทางส่งเสริมจัดฝึกอบรมเพิ่มพูน

ศักยภาพความรู้ความเข้าใจต่อคณะกรรมการบริหาร ในการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อ การบำรุงรักษา ซ่อมแซมประจำปี ให้คณะกรรมการ เกิดทักษะในการจัดทำแผนสามารถนำแผนที่กำหนดไว้ ไปปฏิบัติได้จริง

3.3 ด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการ มีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของ คณะกรรมการ โดยการจัดฝึกอบรมเชิงวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ข้อกฎหมาย พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานกิจการสถานีสูบน้ำ ส่งเสริมเพิ่มพูนทักษะใหม่ๆ ในเชิงปฏิบัติ

3.4 ด้านแนวทางในการพัฒนาศักยภาพ การบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารกิจการ สถานีสูบน้ำ ในการพัฒนาศักยภาพจำเป็นต้องมุ่งเสริม ปรับกระบวนทัศน์และวิสัยทัศน์ให้กับคณะกรรมการให้ สามารถวิเคราะห์ปัญหาจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ได้ตรงตามวัตถุประสงค์สามารถนำมาจัดทำแผนพัฒนา กิจการสถานีสูบน้ำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดตั้งงบประมาณ บริหารกิจการสถานีสูบน้ำและจัดให้มีการจัดทำแผนพัฒนา ศักยภาพการบริหารงบประมาณ อีกทั้งการจัดทำ แผนบำรุงรักษาและซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เครื่องจักร ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เป็นประจำปี เพื่อเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพการดำเนินงาน กิจการให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าสูงสุดต่อการให้บริการ น้ำอย่างต่อเนืองและสามารถบริหารในเชิงรุกส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจด้านระเบียบข้อกฎหมายและ ข้อบัญญัติการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำ อีกทั้งต้อง เพิ่มพูนความสามารถฝึกทักษะเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิด ความพร้อมทางด้านตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์เครื่องจักร และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนการใช้งานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด วัสดุ เครื่องจักรเสื่อมสภาพก่อนอายุการใช้งานและมีการ ติดตามประเมินผลเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การบริหารทุก ด้านเกิดศักยภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งประเมินศักยภาพการบริหาร งบประมาณของคณะกรรมการกิจการสถานีสูบน้ำ และ ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบ งบประมาณของคณะกรรมการ เพื่อเน้นศักยภาพและ ความพร้อมในการบริหารงบประมาณภายใต้ข้อบัญญัติ การบริหารกิจการสถานีสูบน้ำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของกิจการสถานีสูบน้ำ การศึกษาครั้งนี้ยังได้เสนอ แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของ คณะกรรมการไปด้วยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจจากแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละของแต่ละกลุ่มที่ตอบแบบสอบถามใน แต่ละชุดที่กำหนดไว้ โดยใช้เกณฑ์การผ่านในร้อยละ 80 ของแต่ละด้าน

การศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ศักยภาพระบบ งบประมาณของคณะกรรมการยังอยู่ในระดับต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากการจัดทำระบบงบประมาณ การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ไม่มีการจัดทำ รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ ไม่มีการตรวจสอบ และติดตามผลการบริหารงบประมาณแต่อย่างใด คณะกรรมการยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ ข้อกฎหมาย ข้อบัญญัติการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำ จึงทำให้การจัดทำระบบงบประมาณไม่ถูกต้องไม่เป็นไป ตามระเบียบข้อบัญญัติจากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพคือการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการมาจำแนกเป็นรายละเอียดในแต่ละ ด้านและศึกษาศักยภาพในภาพรวมการพัฒนาศักยภาพ การบริหารงบประมาณของคณะกรรมการกิจการสถานีสูบน้ำ จึงต้องพัฒนาการบริหารคณะกรรมการกิจการ สถานีสูบน้ำ พัฒนาระบบงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การดำเนินงานของคณะกรรมการให้อยู่ภายใต้ข้อบัญญัติ ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องไปพร้อมๆ กัน ตามกรอบ แนวความคิดดังกล่าวในการบริหารงบประมาณของ คณะกรรมการจะพัฒนาให้มีศักยภาพไม่ได้หากไม่มีการ ส่งเสริม สนับสนุน เพิ่มพูน ความรู้ความเข้าใจในระเบียบ

กฎหมายข้อบัญญัติกิจการสถานี จึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการในทุกๆ ด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้ผลการบริหารการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ จำเป็นต้องปรับปรุง ในภาพรวมคณะกรรมการบริหารกิจการสถานียังขาดศักยภาพในการบริหารงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการปรับปรุง เพื่อให้เกิดศักยภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบข้อกฎหมาย ข้อบัญญัติการบริหารกิจการสถานี โดยการจัดฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ และอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจ สามารถนำมาบริหารงบประมาณและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนาศักยภาพในด้านการพัฒนา พบว่าระบบงบประมาณไม่มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายและไม่ได้จัดทำรายงานระบบบัญชีรายรับ- รายจ่าย ต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการจึงไม่สามารถทำการตรวจสอบระบบบัญชีได้จึงควรมีการจัดฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพการจัดทำระบบงบประมาณ การจัดทำรายงานระบบบัญชี จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ซึ่งต้องพัฒนาศักยภาพในด้านการพัฒนาอยู่ 2 ด้าน คือ

ด้านการบริหารงบประมาณควรปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ กำหนดให้คณะกรรมการอนุมัติงบประมาณให้

ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจการ ภายใต้ระเบียบข้อกฎหมายข้อบัญญัติกิจการสถานี ส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหาร ฝึกอบรมพัฒนาความรู้ การบริหารงบประมาณการจัดทำงบประมาณ

ด้านการดำเนินงานส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสร้างทัศนคติของคณะกรรมการให้เข้าถึงความสำคัญของวัตถุประสงค์กิจการสถานีสูบน้ำและข้อบัญญัติการบริหารกิจการสถานี สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ บำรุงรักษา ซ่อมแซม จัดลำดับความสำคัญของปัญหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจการสถานี พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานให้เกิดความสามารณำมาบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการบริหารต้องได้รับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิจัย ควรมีการศึกษาในเรื่องศักยภาพความสามารถทางการบริหารของคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำโดยหากจะมีการศึกษาจริง ก็จะต้องเป็นการประเมินศักยภาพความสามารถในการบริหารกิจการสถานีสูบน้ำของคณะกรรมการ ซึ่งหากได้มีการนำเครื่องมือที่ใช้วัดศักยภาพทางการบริหารไปใช้ประเมินความสามารถและความพร้อมของคณะกรรมการ จึงจะทำให้สามารถมองเห็นศักยภาพทางการบริหารของคณะกรรมการได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นกว่าที่ผู้ศึกษาค้นพบในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2556). ฐานข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน. อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น.
ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. (2551). การบริหารการคลังและงบประมาณสาธารณะ. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารจัดการ
สาธารณะสำหรับนักบริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
นิพนธ์ กินาวงศ์. (2542). หลักการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

- สมยศ นาวีการ.(2538). **การบริหาร**. กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาการพิมพ์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). **หลักการบริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Abraham Maslow. (2556) **ศักยภาพในการสร้างสรรค์**. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 17,2557, จาก http://th.wikipedia.org/wiki/อับราฮัม_มาสโลว์ http://www.teacher.ssru.ac.th/isari_ti/file.php/1/CAM3501/_5_.docx
- Culture Lag. (2554) **ทฤษฎีศักยภาพ**. (ครั้งที่ 1) . ค้นเมื่อ มิถุนายน ,2554). จาก <http://computer.pccru.ac.th/emoodledata/52/ch2/>
- Hersey and Blanchard. (2554). **พฤติกรรมผู้นำ**. ค้นเมื่อ มกราคม 24,2554, จาก <http://www.nrru.ac.th/article//eadership/page/5.4.html>.
- Likert. (1967). **The human organization :It's management**.Newyok:Mcgraw-hill. ; www.sciencemag.org
- Luther Gulick. (2555). **แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ**. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 11,2557, จาก <http://adisony.blogspot.com/2012/10/Luther-Gulick.html>.

ข้อกำหนดการเขียนต้นฉบับใน “วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี”

คำแนะนำการเขียนต้นฉบับ

“วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” กำหนดออกเป็นราย 6 เดือน (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความทางวิชาการ ได้แก่ บทความวิจัย (research article) บทความวิชาการปริทรรศน์ (review article) บทความวิจัยสื่อสารอย่างสั้น (short communication) และบทความวิชาการ ให้แก่ครู อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และแนวคิดระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจ ผลงานทางวิชาการจะต้องไม่เคยลงพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น

กำหนดการรับพิจารณาบทความ

1. กำหนดระยะเวลาส่งต้นฉบับ

- 1.1 ฉบับที่ 1 ส่งบทความระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน
- 1.2 ฉบับที่ 2 ส่งบทความระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน

2. บทความที่ส่ง เปิดรับทั้งจากบุคคลภายใน และบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี **สำหรับบุคคลภายนอก** ต้องชำระค่าธรรมเนียมในการลงวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

จำนวนเงิน 1,000 บาท และค่าประกันการลงวารสารวิชาการฯ จำนวนเงิน 1,000 บาท

สำหรับบุคคลภายใน ต้องชำระค่าธรรมเนียม เพื่อเป็นหลักประกันในการลงวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวนเงิน 1,000 บาท

หมายเหตุ หากเจ้าของบทความแจ้งบอกเลิกการลงวารสารวิชาการภายหลังจากส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิปรับแก้ เสนอแนะบทความ ทางบรรณาธิการวารสารจะ**ไม่คืนเงินค่าประกันการลงวารสารวิชาการฯ** ให้แก่เจ้าของบทความ

การเตรียมต้นฉบับ

มหาวิทยาลัยได้กำหนดรูปแบบการเขียนบทความที่จะลงวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. การจัดเค้าโครงหน้ากระดาษ ขนาด A4 จำนวนไม่เกิน 10 หน้า
2. กรอบของข้อความหน้ากระดาษ ระยะของหน้ากระดาษในแต่ละหน้ากำหนดดังนี้
 - ระยะขอบบน 1.25 นิ้ว, ระยะขอบล่าง 1.0 นิ้ว
 - ระยะขอบซ้าย 1.25 นิ้ว, ระยะขอบขวา 1.0 นิ้ว
3. การใช้แบบตัวอักษรและการจัดหน้า มีรายละเอียดดังนี้
 - 3.1 ตัวอักษรใช้แบบ TH Sarabun PSK เท่านั้นตลอดทั้งบทความ
 - 3.2 หมายเลขหน้าอยู่ด้านล่างขวา
 - 3.3 การย่อหน้า
 - ส่วนปก (บทคัดย่อ, Abstract) ย่อ 7 ตัวอักษรพิมพ์ตัวที่ 8

- ส่วนเนื้อหาย่อ 4 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 5
- 4. รายละเอียดต่าง ๆ ของบทความกำหนดดังนี้
 - 4.1 ชื่อเรื่อง (Title)
 - ภาษาไทย กำหนดขีดขอบซ้าย ขนาด 18 พอยต์, ตัวหนา
 - ภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์ใหญ่) กำหนดขีดขอบซ้าย ขนาด 18 พอยต์, ตัวหนา
 - 4.2 ชื่อผู้นิพนธ์ (Author)
 - ชื่อผู้นิพนธ์ ลำดับที่ 1 ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดขีดขอบซ้าย, ขนาด 14 พอยต์, ตัวหนา และชื่อผู้นิพนธ์ลำดับถัดไป (ถ้ามี) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ด้วยตัวธรรมดา
 - ชื่อหน่วยงานของผู้นิพนธ์ทุกลำดับ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดขีดขอบซ้าย, ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา
- เช่น นักศึกษาระดับ.....สาขา.....มหาวิทยาลัย..... หรือ
 อาจารย์ประจำคณะ.....สาขา.....มหาวิทยาลัย.....
- 4.3 บทคัดย่อ (Abstract)
 - 1) บทคัดย่อ และ Abstract กำหนดวางไว้ขีดซ้าย, ขนาด 14 พอยต์, ตัวหนา
 - 2) เนื้อความของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) บรรทัดแรกจัดย่อหน้า โดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.50 นิ้ว ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา และบรรทัดต่อไป กำหนดขีดซ้าย
- 4.4 คำสำคัญ (Keyword) ระบุภาษาไทย ขนาดตัวอักษร 14 พอยต์, ตัวหนา ขีดขอบซ้าย เลือกใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับบทความ
- 5. เนื้อหา
 - 5.1 รายงานการวิจัย ส่วนของเนื้อหาทั้งหมด ควรประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้
 - 1) บทนำ
 - 2) วัตถุประสงค์
 - 3) ขอบเขตของการวิจัย
 - 4) วิธีดำเนินการวิจัย
 - การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 5) ผลการวิจัย
 - 6) สรุปผลการวิจัย
 - 7) ข้อเสนอแนะ
 - 8) เอกสารอ้างอิง
 - 5.2 บทความวิชาการ ควรประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้
 - 1) บทนำ
 - 2) สารประเด็นต่าง ๆ
 - 3) สรุปผลและอภิปรายผล

4) เอกสารอ้างอิง

ชื่อหัวข้อ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 14 พอยต์, ตัวหนา ส่วนของเนื้อความ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา แบ่งเป็น 2 คอลัมน์ (ระยะห่างระหว่างคอลัมน์ 0.75 ซม. หรือ 0.3 นิ้ว)

6. ภาพประกอบ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ ตารางภาพจะต้องชัดเจน (ถ้าเป็นตารางใหญ่พิมพ์แบบเต็มขอบ) แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ภาพถ่ายควรเป็นภาพขาว – ดำ มีคำอธิบายภาพประกอบ

การส่งต้นฉบับ

โปรดส่งต้นฉบับเพื่อการพิจารณาลงตีพิมพ์เผยแพร่ใน “วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” จำนวน 1 ชุด พร้อม CD จำนวน 1 แผ่น พร้อมแนบใบสมัครส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์บทความวิจัย (research article) ส่งมาตามที่อยู่ด้านล่างนี้

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ/ฝ่ายจัดการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

70 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง

จังหวัดกาญจนบุรี 71190

โทรศัพท์ 034 633 227 ต่อ 140, 034 534 030

โทรสาร 034 534 030

ออนไลน์ : <http://eoffice.kru.ac.th/surf/>

ผลงานของท่านจะได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชา ถ้ามีส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ท่านทราบเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เมื่อผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วบทความจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากกองบรรณาธิการแล้วเท่านั้น จึงจะนำมาตีพิมพ์ในวารสาร หลังการจัดพิมพ์แล้วเสร็จ ท่านจะได้รับวารสารจำนวน 1 ฉบับ

ตัวอย่างการจัดรูปแบบบทความวิจัย

ชื่อเรื่องภาษาไทย TH Sarabun PSK ขนาด 18 จัดชิดขอบซ้าย หัวหนา

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ TH Sarabun PSK ขนาด 18 จัดชิดขอบซ้าย หัวหนา

ชื่อผู้เขียนภาษาไทย ¹⁾จินดา พรหมโชติ, ²⁾....., ³⁾.....,
นักศึกษา ¹⁾นักศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกาญจนบุรี,
หรือ อาจารย์ ²⁾คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,
³⁾สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 3 (เชียงใหม่) กระทรวงอุตสาหกรรม

ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ ¹⁾Jinda Prommachod, ²⁾....., ³⁾.....

¹⁾Master Student Science Education. Faculty of Science and Technology.
Kanchanaburi Rajabhat University,

²⁾Faculty of Science and Technology. Kanchanaburi Rajabhat University,

³⁾Office of Primary Industries and Mines, Region 3 (Chiang Mai), Ministry of
Industry.

1.25 นิ้ว

1 นิ้ว

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK ขนาด 14 หนา)

ย่อ 7 ตัวอักษร กกก
กก
กก
กก
(TH Sarabun PSK ขนาด 14 ธรรมดา)

คำสำคัญ : กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก

ABSTRACT (TH Sarabun PSK ขนาด 14 หนา)

ย่อ 7 ตัวอักษร กก
กก
กก
กก
(TH Sarabun PSK
ขนาด 14 ธรรมดา)

บทนำ

ย่อ 4 ตัวอักษร
วัตถุประสงค์

- ย่อ 4 ตัวอักษร 1.
2.

ขอบเขตของการวิจัย

ย่อ 4 ตัวอักษร
ดังแสดงในภาพและตารางที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำของลำห้วยกระเสียว

ตารางที่ 1 แสดงตำแหน่งและลักษณะจุดเก็บตัวอย่าง

Table with 4 columns: No., Name of sampling point, Location type (Lotic/Lentic), and Characteristics of the area.

วิธีดำเนินการวิจัย

ย่อ 4 ตัวอักษร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ย่อ 4 ตัวอักษร

0.3"

การวิเคราะห์ข้อมูล

ย่อ 4 ตัวอักษร กกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก

กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกก

ตารางที่ 1 แสดงตำแหน่งและลักษณะจุดเก็บตัวอย่าง

ที่	ชื่อจุดเก็บ	พิกัดจุดเก็บตัวอย่าง		ลักษณะบริเวณ
		ละติจูด	ลองจิจูด	

ผลการวิจัย

ย่อ 4 ตัวอักษร กกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก

ข้อเสนอแนะ

ย่อ 4 ตัวอักษร กกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกก
กกกกกกก

สรุปผลการวิจัย

ย่อ 4 ตัวอักษร กกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกกกก
กกกกกกกกกกกกกก

เอกสารอ้างอิง

กองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กฎ ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 29, 2553, จาก www.reo05monre.com/.../water_quality_standard_narmpiwadin.htm

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2537). กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาสื่อ กองส่งเสริมและเผยแพร่.

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากระเสียว. (2555). ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน. ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 11, 2555, จาก <https://www.Krasaew.co.th>

American Public Health Association, American Water Works Association, & Water Environment Federation. (2005). **Standard methods for the examination of water and wastewater (21st ed.)**. American Public Health Association. Washington.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประจำฉบับ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา	พรหมมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
2. รองศาสตราจารย์ นภัทร	วัจนเทพินทร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสฬส	ศิริไสย์	มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย	หนูแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรรัตน์	ประสิทธิ์กุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑา	ทรงศิริ	วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัยวิท	เฉลิมนนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร	จันทร์นำชู	มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิราวัฒน์	ชมระกา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันต์	อินทวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธง	บุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์	รักษาเพชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ศักดิ์	รวมชมรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พจนีย์	สุขขาวนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แสงโสม	จิตต์วารีย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชญาพร	โพคัยสุวรรณค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
17. ดร.กิตติวรรณ	สินธุนาวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
18. ดร.สถาพร	ปกป้อง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
19. ดร.ธดา	สิทธิ์ธาดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
20. ดร.เฉลียว	เพชรทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
21. ดร.กัญญารัตน์	เหลืองประเสริฐ	มหาวิทยาลัยบูรพา
22. ดร.สรรคชัย	กิตยานันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
23. ดร.โฉมยง	โต๊ะทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
24. ดร.ฐณัฐ	วงศ์สายเชื้อ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
25. ดร.สุรชัย	อังคณาสายณ์ท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
26. ดร.รังรอง	งามศิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
27. ดร.ปกรณ์	ประจวบวัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
28. ดร.ธนวัฒน์	จอมประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์